

ພິດຕະກຳໄມ້ຍາງ ຂອງລາວ

ບົວໄຂຄອນ ສະແຫວງສຶກສາ
ສາດສະດາຈານ ຊຸນ ວິດານ

ພິດຕະກຳໄມ້ຍາງ ຂອງລາວ

ຂະຫຍາຍຈາກປຶ້ມ " ພິດຂອງປະເທດກຳປູເຈຍ, ລາວ ແລະ ຫວຽດນາມ "

ໂດຍ

ບົວໄຂຄອນ ສະແຫວງສິກສາ *
ສາດສະດາຈານ ຊຸນ ວິດານ **

ຈັດທຳທີ່ຫ້ອງທົດລອງພິດ, ຫໍພິພິທະພັນປະຫວັດສາດທຳມະຊາດແຫ່ງຊາດ

ປະເທດຝຣັ່ງ ທີ່ ປາຣີ, ພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳຂອງ :

ສາດສະດາຈານ ນໍຣາ

ນະທາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສ.ປ.ປ. ລາວ

ວຽງຈັນ, 1997

ຊື່ປຶ້ມ : ພຶດຕະກູນໄມ້ຍາງຂອງລາວ

ຜູ້ຂຽນ : ບົວໄຂຄອນ ສະແຫວງສິກສາ
ສາດສະດາຈານ ຊຸນ ວິດານ

ທະບຽນອະນຸມັດ : 10/ພ.ຫ.ປ. 180297

ຈຳນວນ : 1.000 ຫົວ

* ມະຫາວິທະຍາໄລສ້າງຄູໃນເມື່ອກ່ອນ, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
ສ.ປ.ປ. ລາວ ໃນປະຈຸບັນ.

** ຫໍພິພິທະພັນປະຫວັດສາດທຳມະຊາດແຫ່ງຊາດ ຂອງປະເທດຝຣັ່ງ ທີ່ປາຣີ

ພິມທີ່ ໂຮງພິມໄຜ່ຫນາມ, ມີນາ 1997

ຄຳນຳ

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ກະກຽມ ແລະຄົ້ນຄວ້າມາເປັນເວລາ ໜຶ່ງປີເຄິ່ງ ທ່ານ ນາງ ບົວໄຂຄອນ ສະແຫວງສຶກສາ ແລະ ທ່ານ ສາດສະດາຈານ ຊູນ ວິດານ (Jules VIDAL) ກໍ່ໄດ້ສຳເລັດການຮຽບຮຽງ ແລະພິມປຶ້ມ " ພຶດຕະກູນໄມ້ຍາງຂອງລາວ " ທີ່ນີ້ຂຶ້ນໂດຍຜົນຂະຫຍາຍຈາກປຶ້ມ " ພຶດຂອງປະເທດກຳປູເຈຍ, ລາວ ແລະຫວຽດນາມ " ປຶ້ມນີ້ເປັນປະໂຫຍດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ບັນດານັກຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດທຳມະຊາດ ທັງພາຍໃນ ແລະຕ່າງປະເທດ ພ້ອມທັງນັກຮຽນ, ນັກສຶກສາ ແລະຜູ້ທີ່ສົນໃຈການຄົ້ນຄວ້າເລື່ອງພືດຢູ່ໃນລາວ.

ໃນເງື່ອນໄຂທີ່ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດຂອງພວກເຮົາທາກໍ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃໝ່ນີ້ ຈຶ່ງເຫັນວ່າ ຜົນງານອັນນີ້ເຖິງວ່າຍັງບໍ່ແມ່ນຜົນງານອັນໃຫຍ່ຫຼວງກໍຕາມ ແຕ່ກໍ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານວິທະຍາສາດ ແລະເປັນແບບຢ່າງອັນດີໃຫ້ແກ່ບັນດາ ອາຈານ ແລະນັກຄົ້ນຄວ້າຂອງມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ, ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ຍັງໜຸ່ມນ້ອຍ ແລະຍັງຂາດປະສົບປະການ.

ອີກປະການໜຶ່ງກໍ່ເປັນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ, ຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ແລະຂໍ້ຄິດທັດສະນະຄະຕິໃນແງ່ວິທະຍາສາດ ຂອງຄົນລາວ ແລະເພື່ອນຮ່ວມງານຕ່າງປະເທດ ທີ່ມີປະສົບປະການໃນການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈຍາວນານໃນດ້ານພືດຢູ່ລາວ ແລະປະເທດອ້ອມຂ້າງ.

ໃນໂອກາດນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າຂໍສະແດງຄວາມຊົມເຊີຍມາຍັງຜູ້ຄົນຄວ້າຮຽບຮຽງທັງສອງຕະຫຼອດ ທີ່ພິພິທະພັນປະຫວັດສາດທຳມະຊາດແຫ່ງຊາດ ທີ່ ປາຣີ, ປະເທດຝຣັ່ງເສດ ຊຶ່ງຜົນງານການຄົ້ນຄວ້າດັ່ງກ່າວ ມັນໄດ້ເປັນການ ປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ເອກະສານວິທະຍາສາດຂອງລາວເຮົາອຸດົມຮັ່ງມີຂຶ້ນຕື່ມອີກກ້າວໜຶ່ງ.

ປະທານຄະນະກຳມາທິການວິຊາການ

ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວ

ດຣ. ໄຊຍະມັງ ວົງສັກ

ໄມ້ຫຼ້າເອັນ (<i>H. pierrei</i>)	31
ໄມ້ແຄນຊີ (<i>H. chinensis</i>)	32
ໄມ້ ແຄນຝ້າຍ (<i>H. recopei</i>)	33
ສະກຸນໄມ້ ຮັງ (<i>Shorea</i>)	34
ຮູບວິຖານການຈຳແນກຊະນິດ	34
ໄມ້ຈິກ (<i>S. obtusa</i>)	35
ໄມ້ຊີປ້ອງ (<i>S. thorelii</i>)	36
ໄມ້ນຶ່ງ (<i>S. guiso</i>)	37
ໄມ້ຮັງ (<i>S. siamensis</i>)	38
ໄມ້ແຄນຂະຍອມ (<i>S. roxburghii</i>)	39
ໄມ້ຄຸ່ງນ (<i>S. henryana</i>)	40
ສະກຸນໄມ້ຮາວ (<i>Parashorea</i>)	41
ຮູບວິຖານການຈຳແນກຊະນິດ	41
ໄມ້ແຄນຫິນ (<i>P. buchananii</i>)	42
ໄມ້ຮາວ (<i>P. stellata</i>)	42
ໄມ້ຊີ (<i>P. dussaudii</i>)	43
ເອກກະສານອ້າງອີງ	59

ຄຳນຳໜ້າ

ປະເທດລາວແມ່ນໜຶ່ງໃນບັນດາປະເທດທີ່ມີພືດຢ່າງອຸດົມສົມບູນ, ສະເພາະແຕ່ພືດເສດຖະກິດ ກໍ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍພໍສົມຄວນ, ຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຕະກູນ ແລະ ທາງດ້ານຊະນິດໄມ້. ພືດຕະກູນໄມ້ຍາງກໍ່ເປັນໜຶ່ງ ໃນຕະກູນສຳຄັນໆທາງດ້ານນີ້. ປະຊາຊົນເຮົາຊົມເຄີຍ ແລະ ນຳໃຊ້ໄມ້ໃນຕະກູນນີ້ມາຕະຫຼອດຫຼາຍເຊັ່ນຄົນແລ້ວ, ແຕ່ຊື່ທີ່ໃຊ້ເອີ້ນຕົ້ນໄມ້ ຢູ່ທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆນັ້ນ ຍັງມີຄວາມສັບສົນບໍ່ໜ້ອຍ: ບາງຊະນິດດຽວກັນ ອາດມີຊື່ຕ່າງກັນ ແລະ ບາງຊະນິດທີ່ຕ່າງກັນ ອາດມີຊື່ຄືກັນ. ທາງດ້ານພູມສາດມີບາງຊະນິດເກີດສະເພາະໃນເຂດພູມອາກາດພິເສດທີ່ແນ່ນອນ, ບາງຊະນິດພັດເກີດທົ່ວໆໄປ. ພືດຕະກູນໄມ້ຍາງນີ້ ນອກຈາກຈະເປັນຕະກູນສຳຄັນທັງດ້ານເສດຖະກິດຢູ່ປະເທດລາວແລ້ວ, ຍັງເປັນພືດເສດຖະກິດສຳຄັນໃນບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງໃນແຖບເອເຊັຍຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ອີກ, ເຊັ່ນປະເທດມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈຍ, ວຽດນາມ, ມາເລເຊຍ, ອິນໂດເນເຊຍ ລຯລ.

ເອກກະສານ ‘ພືດຕະກູນໄມ້ຍາງຂອງລາວ’ ນີ້ເປັນຜົນຂອງ ການຜັນຂະຫຍາຍ ເອກກະສານ ‘ພືດຕະກູນໄມ້ຍາງ ຂອງ ປະເທດກຳປູເຈັຍ, ລາວ ແລະ ວຽດນາມ’ ຊຶ່ງເວົ້າເຖິງ ພືດຕະກູນໄມ້ຍາງໃນ 3 ປະເທດນີ້ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງໃນເອກກະສານວິທະຍາສາດ ‘ພືດຂອງປະເທດກຳປູເຈັຍ, ລາວແລະວຽດນາມ’. ເອກກະສານດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຮັບການຮຽບຮຽງໃນປີ 1990 ໂດຍນັກຄົ້ນຄວ້າ 3 ທ່ານຄື:

- ທ່ານ ສາດສະດາຈານ ເຕັມ ສະມິດຕິນັງ (Tem SMITNAND)
- ທ່ານ ສາດສະດາຈານ ຊູນ ວິດານ (Jules E. VIDAL)
- ທ່ານ ສາດສະດາຈານ ຟາມ ຮວ່າງໂຫ້ (Pham Hoang Hô)

ການຜັນຂະຫຍາຍນີ້ໄດ້ບັນລຸຂັ້ນ ທີ່ ຫ້ອງທົດລອງພືດຂອງ ຫໍພິພິທະພັນ ປະຫວັດສາດ ທຳມະຊາດແຫ່ງຊາດ ຂອງປະເທດຝຣັ່ງ ທີ່ກຸງປາຣີ ໂດຍ ໄດ້ມີການວິໄຈຕົວແບບຕ່າງໆ ທີ່ ເກັບຈາກ ປະເທດລາວໃນເມື່ອກ່ອນ, ຊຶ່ງມີຢູ່ໃນຫ້ອງທົດລອງນັ້ນ ເປັນຕົ້ນຕໍ, ເພີ່ມເຕີມດ້ວຍ ການວິໄຈຕົວແບບທີ່ເກັບໃໝ່ ຂອງ ມະຫາວິທະຍາໄລສ້າງຄູວຽງຈັນໃນເມື່ອກ່ອນ ເປັນຈຳນວນໜຶ່ງ. ຈາກການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຮຽບຮຽງອອກເປັນພາສາຝຣັ່ງແລ້ວ ຈຶ່ງມີການແປເພື່ອການ ນຳໃຊ້ຢ່າງກ້ວາງຂວາງກວ່າເກົ່າ. ວຽກງານຕ່າງໆ ຂອງ ການຜັນຂະຫຍາຍ ຕະຫຼອດຮອດການເດີນທາງຂອງຜູ້ວິໄຈກໍ່ແມ່ນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກກະຊວງການຕ່າງປະເທດຝຣັ່ງທີ່ກຸງປາຣີ ເປັນໄລຍະສອງເດືອນ. ວຽກງານຜັນຂະຫຍາຍ ເຈາະຈົ່ງໃສ່ບາງບັນຫາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພືດຕະກູນໄມ້ຍາງທີ່ເກີດຢູ່ລາວ, ເຊັ່ນການບັນລະຍາຍລັກສະນະທີ່ເນັ້ນໜັກໃສ່ຮູບລັກສະນະ ທີ່ເຫັນໄດ້ງ່າຍ ແລະ ທົ່ວໆໄປ ພ້ອມທັງຮູບຖ່າຍ ແລະ ຮູບແຕ້ມປະກອບໄປນຳ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈຕື່ມອີກ. ບ່ອນເກີດຂອງພືດພອ້ມທັງປະເພດປ່າ ທີ່ມັນເກີດກໍ່ໄດ້ເວົ້າເຖິງ ຕະຫຼອດຮອດຊື່ພື້ນເມືອງຂອງລາວ, ການນຳໃຊ້ໃນໝູ່ມວນຊົນແລະຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສານີ້ໄດ້ເກັບມາຈາກໃສໃນປະເທດລາວ.

ເປົ້າໝາຍໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ແປນີ້ກໍ່ເພື່ອປະກອບຂໍ້ມູນເປັນພາສາລາວກ່ຽວກັບ ພຶດທີ່ເກີດຢູ່ລາວ, ເຮັດໃຫ້ເປັນບົດຂຽນທີ່ງ່າຍດາຍເພື່ອໃຫ້ນັກວິຊາການ ແລະ ກຸ່ມຄົນທົ່ວໄປສາ ມາດເຂົ້າໃຈ ແລະ ນຳໃຊ້ໄດ້ງ່າຍກວ່າເກົ່າ. ແຕ່ປານນັ້ນ, ບົດກໍ່ຍັງມີລັກສະນະສັບສົນຢູ່ ເພາະ ການໃຊ້ຄຳສັບເຕັກນິກແມ່ນຫຼາຍແລະຕະຫຼອດຮອດວິທີສເນີບັນຫາກໍ່ແມ່ນໜັກໄປທາງດ້ານ ເຕັກ ນິກຫຼາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜູ້ຮຽບຮຽງ ຈົ່ງຂໍຄວາມກະຊຸນານຳທ່ານຜູ້ອ່ານ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້ຈົ່ງໄດ້ປະ ກອບຄຳເຫັນ ເພື່ອຊ່ວຍດັດແປງໃຫ້ເອກກະສານນີ້ສົມບູນຂຶ້ນຕື່ມໃນຕໍ່ໄປ.

ຜູ້ຮຽບຮຽງຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈຢ່າງສູງນຳການຈັດຕັ້ງກ່ຽວຂ້ອງ, ທັງລາວ ແລະ ຝຣັ່ງ. ການຈັດຕັ້ງລາວ, ກະຊວງສຶກສາ ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລສ້າງຄູວຽງຈັນໃນເມື່ອກ່ອນ, ມະຫາວິ ທະຍາໄລແຫ່ງຊາດໃນປະຈຸບັນ, ທີ່ ໄດ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເຄື່ອນໄຫວທຸກຢ່າງໃນ ການຄົ້ນຄວ້ານີ້. ການຈັດຕັ້ງຝຣັ່ງຊຶ່ງມີ ກະຊວງການຕ່າງປະເທດຝຣັ່ງ ແລະ ສະຖານທູດຝຣັ່ງປະ ຈຳ ສ.ປ.ປ.ລາວ ທີ່ວຽງຈັນ ໄດ້ຊຸກຍູ້ທາງດ້ານທຶນເພື່ອ ການວິໃຈແລະ ການ ຜັນຂະຫຍາຍ, ທຶນ ເພື່ອການແປ ແລະ ການພິມ ແລະ ໂດຍສະເພາະການຈັດຕັ້ງຂອງຫ້ອງທົດລອງພຶດທີ່ ຫໍພິພິທະ ພັນປະຫວັດສາດທຳມະຊາດແຫ່ງຊາດ ທີ່ ກຸງປາຣີ ທີ່ໄດ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານເອກ ກະສານ ຂໍ້ມູນ ແລະ ຫ້ອງທົດລອງມານະທຳນີ້ດ້ວຍ.

ຄຳສັບເຕັກນິກທີ່ໃຊ້ໃນການບັນລະຍາຍ

ເນື່ອງຈາກວ່າຄຳສັບລາວດ້ານພຶດສາດມີຄວາມຈຳກັດ, ບໍ່ທັນເປັນເອກກະພາບ ແລະ ບໍ່ທັນໄດ້ຖືກເຜີຍແຜ່ເປັນທາງການ, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈທັນກັບຄວາມໝາຍຢ່າງແທ້ຈິງ, ຂ້າພະເຈົ້າ ຜູ້ແປຈຶ່ງຂໍສະເໜີຄຳສັບເດີມທີ່ເປັນພາສາຝຣັ່ງລົງໃນປຶ້ມນີ້. ບາງຄຳສັບກໍສາມາດແປໄດ້, ບາງຄຳສັບກໍຖືເອົາແຕ່ຄວາມໝາຍ, ໂດຍສະເພາະ ໃນເລື່ອງຂອງຮູບຮ່າງ ຂອງອະໄວຍະວະ ຕ່າງ ໆ ຂອງພືດນີ້. ການຈັດລຽງຄຳສັບເຕັກນິກໃນນະທີ່ນີ້ແມ່ນເຮັດຕາມເນື້ອໃນທີ່ອີງໃສ່ຊັ້ນສ່ວນຕ່າງໆ ຂອງຕົ້ນ, ລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1- ຮາກ (*racine*)

-ປຶກຮາກ (*contreforts / accotements*): ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຮາກມີລັກສະນະເປັນປ່ຽງຢູ່ສ່ວນຕົ້ນຂອງຮາກ ແລະ ຢູ່ເທິງໜ້າດິນ, ປາຍຝັ່ງລົງດິນເພື່ອຊ່ວຍຄຳຊູຕົ້ນໄມ້.

-ຮາກຄາກ້ (*racines échasses*): ເປັນຮາກທີ່ເກີດຈາກພາກສ່ວນຂອງພືດຊຶ່ງຢູ່ເທິງໜ້າດິນ, ປາຍຮາກຝັ່ງລົງໃນດິນເພື່ອຊ່ວຍຄຳຊູຕົ້ນໄມ້.

2- ລຳຕົ້ນ (*tronc*)

-ຊັ້ນເປືອກ (*écorce*): ໝາຍເຖິງເປືອກຂອງລຳຕົ້ນ ແລະ ຂອງກິ່ງງ່າຕ່າງໆ

-ຮອຍແຕກເຫີບ (*fissures*): ຊັ້ນເປືອກແຕກອ່າເປັນສ່ວນໆ ແຕ່ຍັງຕິດຢູ່ກັບລຳຕົ້ນ. ສ່ວນຫຼາຍຮອຍແຕກເຫີບຈະລ່ວງຕາມລວງຍາວຂອງລຳຕົ້ນ (*fissures longitudinales*)

-ສເກັດ (*écaille*): ຊັ້ນເປືອກຂອງລຳຕົ້ນແຕກເປັນບັ້ງສັບໄຂ່ວກັນ

3- ກິ່ງງ່າ (*branches*)

-ກິ່ງງ່າ (*rameaux*): ໝາຍເຖິງ ກິ່ງງ່າເລັກງ່ານອ້ຍ, ບາງເທື່ອ ກິ່ງງ່າ ເປັນຮູບທໍ່ກົມ (*rameaux cylindriques*), ບາງເທື່ອກໍເປັນລ່ຽມ (*rameaux anguleux*)

4- ຂົນ (*poils*)

-ຂົນເປັນຈຸ່ມໆ (*poils étoilés*): ແມ່ນຂົນທີ່ຢູ່ກັນເປັນຈຸ່ມ 4-5 ເສັ້ນ, ຂົນອ່ອນພໍຄວນ

-ຂົນເປັນຈຸ່ມແຜ່ອອກ (*poils apprimés*): ຂົນເປັນຈຸ່ມ 4-5 ເສັ້ນ ແລະ ແຜ່ອອກຈົນຕິດແປະກັບພື້ນ.

-ຂົນສັ້ນ (*poils courts*): ຂົນສັ້ນກວ່າປະເພດຂ້າງເທິງນີ້ ແລະ ຢັ່ງຢາຍທົ່ວໆໄປ

-ຂົນແລບ ແລະ ສັ້ນ (*poils fins et courts*): ແມ່ນຂົນປະເພດຂົນບົວ

-ຂົນຍາວ (*poils longs*): ຂົນຍາວກວ່າທຸກໆປະເພດ ແລະ ບໍ່ມີຫຍັງສະເພາະໃນແບບວິທີຢັ່ງຢາຍ.

5- ດອກຈຸ່ມ ຫຼື ຕາ (*boutons*): ໂດຍທົ່ວໄປຕາຄືສ່ວນທີ່ຢູ່ສຸດຂອງປາຍກິ່ງຊຶ່ງຈະແຕກອອກເປັນສ່ວນອັນອື່ນໆອີກ. ໃນນະທີ່ນີ້ຈະເຈາະຈົງໃສ່ແຕ່ຕາດອກຊຶ່ງໝາຍເຖິງດອກຈຸ່ມ (*boutons*)

floraux), ໃນນີ້ມັກຈະເອີ້ນແຕ່ *boutons* ລ້າງ. ດອກຈູມມັກມີຮູບຫຼາກຫຼາຍ: ດອກຈູມເປັນຮູບໄຂ່ (*boutons ovoïdes*), ດອກຈູມຮູບຂອບຂະໜານ (*boutons oblongues*),...

6- ໃບ (*feuilles*)

-ເນື້ອໃບ (*limbe*): ເປັນພາກສ່ວນທີ່ແຕ່ອອກເປັນແຜ່ນຂອງໃບ;

-ກ້ານ (*pétiole*): ແມ່ນສ່ວນທີ່ກົມ ຕໍ່ໃຫ້ກັບເນື້ອໃບ;

-ໃບດຽວ (*feuille simple*): ໄດ້ແກ່ໃບສົມບູນຄົບຖ້ວນແຕ່ມັນເອງ, ມີກ້ານດຽວ ແລະ ໃບດຽວເທົ່ານັ້ນ;

-ໃບຈັບສະຫຼັບ (*feuilles alternes*): ໃບຈັບບໍ່ກົງກັນ, ສັບຫວ່າງກັນເປັນຍ່ານໆ;

-ຫູໃບ (*stipule*): ແມ່ນອະໄວຍະວະໜຶ່ງທີ່ຢູ່ຕີນຂອງກ້ານໃບ. ຫູໃບອາດ ເປັນຮູບແຜ່ນຄືໃບນ້ອຍໆ ຫຼື ພໍພຽງເປັນສະເກັດນ້ອຍໆ;

-ໜ້າໃບ (*face supérieure*): ແມ່ນໃບເບື້ອງເທິງ;

-ຫຼັງໃບ (*face inférieure*): ແມ່ນໃບເບື້ອງລຸ່ມ;

-ກ່າງກາງ (*Nervure médiane*): ໄດ້ແກ່ກ່າງທີ່ໃຫຍ່ກວ່າໝູ່ ແລະ ເປັນສ່ວນກາງຂອງເນື້ອໃບເວົ້າທົ່ວໄປ;

-ກ່າງຂັ້ນສອງ (*Nervure secondaire*): ເປັນກ່າງຂ້າງ ຫຼື ກ່າງຍ່ອຍຂອງກ່າງກາງ;

-ກ່າງຂັ້ນ ສາມ (*Nervure tertiaire*): ເປັນກ່າງຍ່ອຍຂອງກ່າງຂ້າງ;

ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດວາງຕາມແບບຕ່າງໆ, ເຊັ່ນ:

-ຈັດແບບຕານ່າງສົນ (*réticulée*): ເປັນການຈັດວາງແບບຕານ່າງ, ບໍ່ເຈາະຈົງຮູບໃດ.

-ຈັດແບບຕານ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດ (*scalariforme*): ເປັນການຈັດວາງແບບເປັນເສັ້ນຂະໜານ ແລະ ມີຫອ້ງໆ ຄ້າຍຂັ້ນໃດ.

-ຈັດແບບຂະໜານຖີ້ (*dryobalanoïde*): ເປັນການຈັດວາງແບບເປັນເສັ້ນຂະໜານກັນທັງໝົດແຕ່ຖີ້ໆ.

-ຈັດແບບຂະໜານຫ່າງ (*subdryobalanoïde*): ເປັນການຈັດວາງແບບເປັນເສັ້ນຂະໜານກັນທັງໝົດ ແຕ່ຫ່າງກວ່າກໍລະນີເທິງ.

-ໂຄ້ງລຽບແຄມໃບ (*arcs marginaux*): ກ່າງຂັ້ນສອງໂຄ້ງຕາມຮູບໃບ ແລະ ລຽບແຄມໃບ.

-ຕຸ່ມແຂງ (*domatie*): ໄດ້ແກ່ຕຸ່ມແມງໄມ້ ຫຼື ຈຸລະພິກ ທີ່ຈັບຢູ່ຕາມງ່າມຂອງກ່າງກາງ ແລະ ກ່າງຂັ້ນສອງ; ຕຸ່ມດັ່ງກ່າວນີ້ແຂງ ແລະ ບັນຈຸຮ່າງກາຍດັ່ງກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້.

ໃບຮູບຕ່າງໆ :

-ໃບຮູບໄຂ່ (*feuille ovale*): ແມ່ນໃບອອກຮູບໄຂ່ໂດຍມີສ່ວນກ້ວາງທີ່ສຸດຢູ່ລວງດຽວກັບກ້ານໃບ.

- ໃບຮູບຂອບຂະໜານ (*feuille oblongue*): ແມ່ນໃບທີ່ມີສອງຂອບຂະໜານໃຫ້ກັນ, ໃບອ່າວກ້ວາງແດ່.

- ໃບຮູບຫອກ (*feuille lancéolée*): ແມ່ນໃບຍາວ ແລະແຄບໄປສ່ວນປາຍ ແລະ ທັງໝົດກໍ່ບໍ່ກ້ວາງ.

- ໃບຮູບໄຂ່ປັ້ນ (*feuille obovale*): ໃບທີ່ມີສ່ວນກ້ວາງທີ່ສຸດຢູ່ດ້ານປາຍໃບ.

- ໃບຮູບສ້ວຍປາຍມົນ (*feuille elliptique*): ລັກສະນະໃບສ້ວຍຄືຮູບໄຂ່ ແຕ່ ສອງສົ້ນຂອງໃບມົນ.

- ໃບຮຽວແຄບ (*feuille linéaire*): ລັກສະນະໃບແຄບຫຼາຍ ເກືອບເປັນເສັ້ນ.

- ໃບຮູບມົນ (*feuille orbiculaire*): ລັກສະນະໃບມົນຄືໃບບົວ.

ລັກສະນະຂອງໃບ:

* ດ້ານປາຍ ໃບ:

- ປາຍໃບເປັນຕິ່ງ (*mucroné*): ລັກສະນະປາຍໃບມົນ ແຕ່ຕອນປາຍສຸດເປັນຕິ່ງແຫຼມສັ້ນໆ ແລະ ແຂງ.

- ປາຍໃບເປັນຕິ່ງໜາມ (*cuspidée*): ລັກສະນະປາຍໃບແຫຼມ ແລະ ແຂງ.

- ປາຍໃບແຫຼມ (*acuminée*): ປາຍໃບຮຽວເຂົ້າຫາກັນຈົນເປັນຫາງຍາວອອກໄປ.

- ປາຍໃບສ້ວຍມຸມເຫວີ (*obtuse*): ລັກສະນະປາຍໃບຮຽວເຂົ້າ ແຕ່ ຂອບຂອງ 2 ແຄມເປັນມຸມເຫວີ.

- ປາຍໃບສ້ວຍມຸມແຫຼມ (*aigue*): ລັກສະນະປາຍໃບຮຽວເຂົ້າ ແຕ່ຂອບຂອງ 2 ແຄມເປັນມຸມແຫຼມ.

* ດ້ານໂຄນໃບ : ໄດ້ແກ່ຕົ້ນຂອງເນື້ອໃບ .

- ໂຄນໃບມົນ (*arrondie*): ລັກສະນະເນື້ອໃບເບື້ອງຕົ້ນມົນ.

- ໂຄນໃບສ້ວຍມຸມເຫວີ (*obtuse*): ລັກສະນະເນື້ອໃບເບື້ອງຕົ້ນສ້ວຍ, 2 ແຄມເປັນມຸມເຫວີ.

- ໂຄນໃບສ້ວຍມຸມແຫຼມ (*aigue*): ລັກສະນະເນື້ອໃບເບື້ອງຕົ້ນສ້ວຍ, 2 ແຄມເປັນມຸມແຫຼມ.

- ໂຄນໃບຮູບຫົວໃຈ (*cordée*): ລັກສະນະເນື້ອໃບເບື້ອງຕົ້ນວາງເປັນຮູບຫົວໃຈ.

- ໂຄນໃບຕັດ (*tronquée*): ລັກສະນະເນື້ອໃບເບື້ອງຕົ້ນຕັດເປັນເສັ້ນພຽງ.

- ໂຄນໃບບັງວ (*oblique*): ລັກສະນະເນື້ອໃບເບື້ອງຕົ້ນ ທັງ 2 ຂ້າງບໍ່ສະເໝີກັນ, ມີເບື້ອງໃຫຍ່ແລະ ເບື້ອງນ້ອຍ.

* ດ້ານໂຄງຮ່າງຂອງໃບ (*texture*)

- ຂອບໃບລຽບ (*entière*): ລັກສະນະຂອບໃບລຽບ, ບໍ່ເປັນຫຍ້ກ, ບໍ່ເປັນວາງ ຫຼື ອື່ນໆ.

- ເນື້ອໃບບາງຫຼາຍ (*membraneuse*): ລັກສະນະເນື້ອໃບບາງຄືແຜ່ນແພຈຸລັງ.

- ເນື້ອໃບບາງ (*chartacée*): ລັກສະນະເນື້ອໃບບາງຄືແຜ່ນເຈ້ຍ.

-ເນື້ອໃບໜາ (*coriace*): ລັກສະນະເນື້ອໃບໜາພໍປານແຜ່ນໜັງ.

7- ດອກ (fleurs)

-ກ້ານດອກ (*pédicelle*): ພາກສ່ວນກົມ, ຈັບຕໍ່ ກັບດອກໂດຍກົງກ້ານດອກກໍ່ຍາວສັ້ນຕ່າງກັນ; ບາງດອກບໍ່ມີກ້ານເລີຍ (*sessiles*), ບາງດອກມີກ້ານແຕ່ ສັ້ນຫຼາຍ (*subsessiles*).

-ກາບດອກ (*sépales*): ພາກສ່ວນທີ່ນອ້ຍ ແລະ ຢູ່ນອກສຸດຂອງດອກ, ສ່ວນຫຼາຍອອກສີຂຽວ. ກາບດອກຢູ່ໃຜຢູ່ມັນ (*sépales valvaires*) ຫຼື ຈັບເລື້ອມແຄມກັນ (*sépales imbriqués*).

-ກີບດອກ (*pétales*): ພາກສ່ວນເປັນແຜ່ນຂອງດອກ, ສ່ວນຫຼາຍມີສີ, ຊຶ່ງເປັນສີຂອງດອກ.

-ໃບຊ້ອນດອກ (*bractée*): ໄດ້ແກ່ອະໄວຍະວະນ້ອຍທີ່ມີຮູບຮ່າງຄືໃບ ຫຼື ບໍ່ ແລະ ຢູ່ຕົ້ນກ້ານດອກ.

-ດອກສມໍ່ສະເໝີ (*regulière/ actinomorifique*): ລັກສະນະຂອງດອກທີ່ມີຄວາມເຄິ່ງຄືທຽບໃສ່ເສັ້ນແກນກາງຂອງດອກ.

-ດອກເພດຮ່ວມ (*hermaphrodite*): ລັກສະນະຂອງດອກທີ່ມີທັງເພດຜູ້ ແລະ ເພດແມ່ພາຍໃນດອກດຽວ.

-ພວງດອກ (*inflorescence*): ກຸ່ມດອກທີ່ເຕົ້າໂຮມຢູ່ນໍ້າກັນ ຕາມຫຼາຍແບບ, ເຊັ່ນ :

-ພົ້ວ (*grappe*): ຫຼາຍດອກເຕົ້າໂຮມກັນແບບຈັບສະຫຼັບອ້ອມຂ້າງແກນກາງຂອງກຸ່ມດອກ, ດອກມີກ້ານ.

-ພົ້ວສັບສິນ (*panicule*): ກຸ່ມດອກທີ່ຈັບແບບເປັນພົ້ວ ແຕ່ມີຫຼາຍກິ່ງຍ່ອຍອອກໄປ.

-ກິ່ງ-ກ້ານພວງດອກ (*rachis*): ໝາຍເຖິງບັນດາກິ່ງກາງ ແລະ ກິ່ງຍ່ອຍຂອງພວງດອກ.

-ພວງກາບ (*calice*): ທັງໝົດຂອງກາບດອກ; ພວງກາບບໍ່ຕິດກັນ ຫຼື ຕິດກັນຢູ່ໂຄນກາບເປັນຫຼອດກາບ (*tube du calice*).

-ພວງກີບ (*corolle*): ທັງໝົດຂອງກີບດອກ; ພວງກີບບໍ່ຕິດກັນ ຫຼື ຕິດກັນຢູ່ໂຄນກີບ ເປັນຫຼອດກີບ (*tube de la corolle*).

-ເກສອນ (*étamines*): ພາກສ່ວນຢູ່ຖັດກີບດອກເຂົ້າຂ້າງໃນ, ມັນບົ່ງບອກ ເພດຜູ້ຂອງດອກ. ເກສອນໃນນີ້ ສໍາລັບບາງສະກຸນ ຈັດເປັນວົງ (*verticilles*).

-ຮວຍເມັດລະອອງ (*anthères*): ຕຸ່ມຢູ່ຕອນປາຍ ຂອງເກສອນ ຊຶ່ງບັນຈຸເມັດລະອອງ (*grains de pollen*) ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

-ຫ້ອງຂອງຮວຍເມັດລະອອງ (*loges*): ຮວຍເມັດລະອອງປະກອບດ້ວຍຖົງນ້ອຍອີກຊຶ່ງເປັນຫ້ອງໃຜຫ້ອງມັນ. ຈໍານວນແລະຮູບຮ່າງແຕກຕ່າງກັນ.

-ກ້ານເກສອນ (*filament*): ສ່ວນກົກຂອງເກສອນ, ຊຶ່ງຕໍ່ໃຫ້ກັບຮວຍເມັດລະອອງ

-ປາຍກ້ານເກສອນ (*connectif*): ສ່ວນປາຍຂອງກ້ານເກສອນຢູ່ລະດັບຮວຍເກສອນ ຫຼື ລິ້ນຮວຍເກສອນອີກ ແລະ ຕິດກັບຮວຍເກສອນ. ຮູບຮ່າງຂອງປາຍກ້ານເກສອນແຕກຕ່າງກັນ, ເຊັ່ນ:

-ປາຍກ້ານເກສອນກົມປາຍແຫຼມ (*connectif apiculé*): ລັກສະນະຂອງປາຍກ້ານເກສອນເປັນທໍ່ກົມ ແລະ ປາຍແຫຼມ.

-ປາຍກ້ານເກສອນກົມປາຍປຸ້ງ (*connectif en massue*): ລັກສະນະຂອງປາຍກ້ານເກສອນເປັນທໍ່ກົມ ແລະ ໃຫ້ຍສຸດຢູ່ສ່ວນປາຍສຸດ.

ກ້ານເກສອນຈັບຕໍ່ກັບຮວຍເມັດລະອອງ ຢູ່ຈຸດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ເຊັ່ນ: ຈຸດກາງຂອງຮວຍເມັດລະອອງ (*mediofixe*), ຈຸດຕໍ່ສຸດຂອງຮວຍເມັດລະອອງ (*basifixe*) ແລະ ຈຸດເທິງສຸດຂອງຮວຍເມັດລະອອງ (*dorsifixe*).

-ເຕົ້າໄຂ່ (*ovaire*): ແມ່ນອະໄວຍະວະຂອງເພດແມ່.

-ເມັດໄຂ່ / ໄຂ່ (*ovule*): ບັນຈຸໃນເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ເປັນພາກສ່ວນແກນຂອງເພດແມ່. ເມັດໄຂ່ຈັບໃນເຕົ້າໄຂ່ໃນທ່າ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ:

-ເມັດໄຂ່ປິ້ນ (*ovule anatrophe*): ເມັດໄຂ່ຈັບໃນທ່າປິ້ນປາກລົງລຸ່ມ.

-ເມັດໄຂ່ຕັ້ງ (*ovule orthotrophe*): ເມັດໄຂ່ຈັບໃນທ່າປິ້ນປາກຂຶ້ນເທິງ.

-ຄໍເຕົ້າໄຂ່ (*style*): ແມ່ນສ່ວນທີ່ຕໍ່ໂດຍກົງໃຫ້ເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ເປັນຂົວຕໍ່ລະຫວ່າງຮວງຮັບ ແລະ ເຕົ້າໄຂ່. ໃນບາງຊະນິດ ຄໍເຕົ້າໄຂ່ແບ່ງເປັນຫຼາຍແງ່ມ 3-6 ແງ່ມ (*3-6 fides*).

-ຮວງຮັບ (*stigmat*): ແມ່ນບ່ອນທີ່ຮັບເອົາເມັດລະອອງ ເວລາປົວມາເຖິງ. ບາງຊະນິດຮວງຮັບແບ່ງເປັນຫຼາຍຫ້ອງ : 2,3,... (*2-3 lobe*) ຫຼືເປັນຮູບອື່ນອີກ.

-ແອວເຕົ້າໄຂ່ (*stylopode*): ໄດ້ແກ່ສ່ວນທີ່ຕໍ່ໃຫ້ເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ຮວງຮັບ ເຮັດໃຫ້ເຕົ້າໄຂ່ ຍາວກວ່າປົກກະຕິ, ແລະ ມີສະເພາະພືດບາງສະກຸນເທົ່ານັ້ນ.

-ທີ່ຕັ້ງຂອງເຕົ້າໄຂ່: ເຕົ້າໄຂ່ຂອງດອກໄມ້ໜຶ່ງໆມີທີ່ຕັ້ງແຕກຕ່າງກັນຕາມຊະນິດພືດ, ດັ່ງ :

-ເຕົ້າໄຂ່ຈັບເທິງ (*ovaire supère*): ໝາຍເຖິງເຕົ້າໄຂ່ຢູ່ເທິງໂຄນເກສອນ, ກີບ ແລະ ກາບດອກ.

-ເຕົ້າໄຂ່ຈັບລຸ່ມ (*ovaire infère*): ໝາຍເຖິງເຕົ້າໄຂ່ຢູ່ລຸ່ມໂຄນເກສອນ, ກີບ ແລະ ກາບດອກ.

-ເຕົ້າໄຂ່ຈັບເຄິ່ງກາງ (*ovaire semi-infère*): ຈຸດທີ່ໂຄນເກສອນ, ກາບ ແລະ ກີບຈັບໃນດອກແມ່ນຢູ່ລະດັບເຄິ່ງກາງຂອງເຕົ້າໄຂ່.

8- ໝາກ (*fruits*)

ເວົ້າທົ່ວໄປ, ເຕົ້າໄຂ່ເມື່ອຖືກປະສົມພັນແລ້ວ ຈະຂະຫຍາຍຕົວເປັນໝາກ. ໃນຕະກຸນໄມ້ຍາງນີ້, ສ່ວນຫຼາຍ ກາບດອກກໍ່ຂະຫຍາຍພ້ອມກັບເຕົ້າໄຂ່ຂະຫຍາຍຕົວເປັນໝາກ, ເຮັດໃຫ້ໄດ້ປົກໝາກ(*lobes*) ໃນກໍລະນີນີ້. ປົກໝາກມີຮູບຮ່າງ ແລະ ຂະໜາດແຕກຕ່າງກັນ. ນອກຈາກປົກ

ແລ້ວ, ໝາກຍັງມີລັກສະນະບາງອັນອີກ, ເຊັ່ນ: ໝາກບາງຊະນິດມີຕູດ (*protubérances*) ຢູ່ສ່ວນ
ເທິງຂອງໝາກ ຫຼື ມີແຊກຂ້າງ (*ailles*) ຫຼື ມີຄູ (*côtes*)...

ຮູບຮ່າງຂອງໝາກ: ຮູບປຸ້ມ (*globuleux*), ຮູບໄຂ່ (*ovoïdes*), ຮູບກົມກຸມ (*sphériques*) ...

ພຶດຕະກຸນໄມ້ຍາງ ຂອງປະເທດລາວ

(6 ສະກຸນ , 27 ຊະນິດ)

ໂດຍທົ່ວໄປ ພຶດຕະກຸນໄມ້ຍາງ ເປັນພຶດປະເພດໄມ້ຕົ້ນຂະໜາດໃຫຍ່. ການສຶກສາພຶດຕະກຸນນີ້ຂອງລາວໄດ້ອີງໃສ່ຕົວແບບທີ່ມີຢູ່ໃນຫໍພິພິທະພັນພຶດທີ່ກຸງປາຣີ, ເພີ່ມເຕີມດ້ວຍຕົວແບບໃໝ່ຈຳນວນໜຶ່ງຂອງສະຖາບັນສ້າງຄູວຽງຈັນ. ຜົນຂອງການສຶກສາເຮັດໃຫ້ພົບວ່າຢູ່ໃນປະເທດລາວ, ມີພຶດຕະກຸນໄມ້ຍາງ 27 ຊະນິດແຈກຢາຍແຕ່ເໜືອຮອດໃຕ້. ນອນໃນຈຳນວນນັ້ນ, ຊະນິດໜຶ່ງຊຶ່ງ ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນແຂວງຄຳມ່ວນເອີ້ນກັນວ່າ ໄມ້ຊີ (*Parashorea dussaudii*) ມີຖິ່ນກຳເນີດຢູ່ພາກກາງຂອງລາວນີ້ເອງ. ຜ່ານການວິໄຈຂໍ້ມູນເຫັນວ່າພຶດ 27 ຊະນິດນີ້ແຈກຢາຍຢູ່ໃນປ່າຂຽວຕລອດປີ ປະເພດແຫ້ງ, ມີຈຳນວນໜ້ອຍໜຶ່ງ ຢູ່ໃນປ່າຂຽວຕະຫຼອດປີ ປະເພດຊຸ່ມ, ຢູ່ໃນປ່າປະສົມປ່ຽນໃບແລະຈຳນວນຫລາຍມີຢູ່ໃນປ່າໂຄກຕາມດິນຊຸດໂຊມ, ຢູ່ລະດັບສູງກວ່ານ້ຳທະເລ 200 ຫາ 1000 ແມັດ. ການຮູ້ແລະຈຳແນກວ່າແມ່ນພຶດຕະກຸນໄມ້ຍາງນີ້ກໍ່ບໍ່ເປັນບັນຫາຍາກພໍປານໃດດ້ວຍການວິໄຈລັກສະນະສະເພາະຂອງຕະກຸນທີ່ພິສະເນີໂດຍສັງເຂບດັ່ງລຸ່ມນີ້ :

ທຸກໆຂັ້ນສ່ວນອ່ອນຂອງຕົ້ນມີຂົນຊຶ່ງຢູ່ເປັນຈຸ່ມໆ. ນ້ຳມັນບັນຈຸຢູ່ລຳຕົ້ນຊຶ່ງເອີ້ນກັນວ່າ:ນ້ຳມັນຍາງ, ເວລາໄຫຼອອກມີລັກສະນະຂຸ້ນສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ; ນ້ຳມັນມີສີເຂັ້ອງຫລືສີເຫລືອງ ແລະ ນ້ຳມັນສີຂາວກໍ່ພົບເຫັນເລື້ອຍຢູ່; ນອກນັ້ນນ້ຳມັນຍັງຕົກອອກມາໃນສະພາບກ້າມ ແລະ ເອີ້ນວ່າຂີ້ຊີ ແລະ ຂີ້ຕົກ. ເວົ້າທົ່ວໄປ, ລຳຕົ້ນກົມ, ຂີ້ຕົງດີ, ເບືອກກຽງຫລືມີຮອຍແຕກເທົບເລິກແດ່, ບໍ່ເລິກແດ່ ຕາມລວງຍາວຂອງລຳຕົ້ນ. ຮາກຄັ້ ແລະ ປົກຮາກກໍ່ມັກພົບຢູ່ນຳບັນດາຕົ້ນໃນສະກຸນໄມ້ຍາງ (*Dipterocarpus*), ໃນສະກຸນໄມ້ແຄນ (*Hopea*) ແລະໃນສະກຸນໄມ້ຮັງ(*Shorea*). ໃບແມ່ນປະເພດໃບດ່ຽວ, ຈັບສະຫຼັບກັນ, ມີຫູໃບ ແລະ ເນື້ອໃບອ່າວໜາແດ່, ຂອບໃບກຽງຫລືເປັນຄັ້ນເລັກນ້ອຍ, ສັບປ່ຽນຕາມລະດູການສຳລັບບາງຊະນິດ, ເຊັ່ນ ໄມ້ຊາດ (*D.obtusifolius*), ໄມ້ກຸ້ງ (*D.tuberculatus*), ໄມ້ສະແບງ (*D.intricatus*); ກ່າງຂັ້ນສອງຈັດແບບປົກນົກ, ຊື່ ຫລື ກິ່ງຢູ່ປາຍເລັກນ້ອຍ ແລະຈັດລຽນເປັນໂຄ້ງລຽບແຄມໃບ;ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດແບບຕານ່າງສິນ(ຮູບ1) ດັ່ງຕົ້ນໃນສະກຸນໄມ້ຊີ (*Vatica*)ແລະໃນສະກຸນໄມ້ແຄນ(*Hopea*), ຫຼືຈັດແບບຕານ່າງຂະໜານ ແບບຂັ້ນໃດ(ຮູບ 2)ດັ່ງຕົ້ນໃນສະກຸນໄມ້ບາກ(*Anisoptera*), ໃນສະກຸນໄມ້ຍາງ (*Dipterocarpus*), ໃນສະກຸນໄມ້ຮາວ (*Parashorea*), ໃນສະກຸນໄມ້ຮັງ (*Shorea*) ແລະໃນ ສະກຸນໄມ້ແຄນ (*Hopea*), ຫລືຈັດແບບຂະໜານຖີ່ໆ (ຮູບ3) ດັ່ງຕົ້ນໃນ ສະກຸນໄມ້ແຄນ (*Hopea*); ຫລືຈັດແບບຂະໜານຫ່າງ (ຮູບ 4) ດັ່ງຕົ້ນໃນສະກຸນໄມ້ແຄນ (*Hopea*). ຢູ່ຫຼັງໃບ, ການພົບຕຸ່ມແມງໄມ້ຫລືຕຸ່ມຈຸລະ

ຊີບ, ເອີ້ນຕຸ້ມແຂງຢູ່ຕາມຫລັບກ່າງໃບເປັນບັນຫາປົກກະຕິຂອງຕົ້ນໃນສະກຸນໄມ້ແຄນ (*Hopea*) ແລະ ສະກຸນໄມ້ຮັງ (*Shorea*). ພຶດຈຳ ນວນຫຼາຍຊະນິດໃນຕະກຸນນີ້ມີກ້ານໃບນ້ອຍ ແລະ ແຂງແກ່ນ, ແຕ່ສຳລັບບາງຊະນິດກ້ານໃບມຸກດີ ດັ່ງກ້ານໃບຂອງໄມ້ຊາດ. ພວງດອກຈັດຢູ່ປາຍກິ່ງ ຫລື ອອກຢູ່ຕາມງ່າມໃບ, ແມ່ນປະເພດພົ້ວ ແບບສັບສົນ ຫລື ປະເພດພົ້ວງ່າຍດາຍ ບັນຈຸດອກສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ມີເພດຮ່ວມ ກາບດອກຈຳນວນ 5 ກາບ, ຈັດເປັນບັ້ງໃຜບັ້ງມັນ ຫລື ຈັດເລື້ອມແຄມກັນ, ບາງເທື່ອໂຄນກາບດອກຕິດຈອດເຂົ້າກັນ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວເປັນຫລອດໂຄນປົກ; ສ່ວນວ່າສ່ວນປາຍຂອງກາບດອກເວົ້າທົ່ວໄປຈະຂະຫຍາຍໃຫຍ່ຂຶ້ນເວລາອອກໝາກ ແລະ ກາຍເປັນປົກໝາກຊຶ່ງ ມີຈຳນວນ 2 ຫາ 5. ກົບດອກ, ຈຳນວນ 5, ບິດວຽນກັນ, ຢູ່ເສຣີ ຫຼື ຕິດຈອດກັນຢູ່ໂຄນກົບ. ເກສອນ, ຈຳນວນ 5 ແມ່ນຫາຍາກ, ສ່ວນຫລາຍຈະມີຈຳນວນສູງກວ່າ 15, ແລະ ບາງເທື່ອກໍ່ສາມາດມີຮອດ 20 ຫາ 60. ກ້ານເກສອນເວົ້າທົ່ວໄປຈະຢູ່ເສຣີ, ແຕ່ສຳລັບບາງຊະນິດມັນກໍ່ຕິດກັບກົບ ດອກ ແລະ ຍາວ ກໍ່ບໍ່ເທົ່າກັນອີກ. ຮວຍເມັດລະອອງບັນຈຸ 2 ຫາ 4 ຫ້ອງ, ຈັບກັບກ້ານເກສອນຢູ່ສ່ວນເທິງ; ສ່ວນປາຍຂອງກ້ານເກສອນຍາວ ແລະ ແຫລມ ຫລືວ່າເປັນປຸ້ມ. ເຕົ້າໄຂ່ຈັບເຄິ່ງ ກາງ, ບາງເທື່ອເຕົ້າໄຂ່ກໍ່ຕິດຈອດກັບຫລອດກາບດອກ (ກໍລະນີສະກຸນໄມ້ບາກ *Anisoptera*) ຫຼື ວ່າເຕົ້າໄຂ່ມີແອວຕໍ່ອີກ, ເຮັດໃຫ້ເຕົ້າໄຂ່ຍາວກວ່າປົກກະຕິ (ກໍລະນີສະກຸນໄມ້ແຄນ *Hopea*); ແຕ່ລະຫ້ອງຂອງເຕົ້າໄຂ່ບັນຈຸໄຂ່ 2 ຫາ 3 ເມັດ. ແມ່ນປະເພດເມັດໄຂ່ປັ້ນຊຶ່ງຈັບຫ້ອຍຢູ່. ໝາກແມ່ນປະເພດໄຂ່ບໍ່ໄດ້ ຫລື ໄຂ່ໄດ້, ມີແກ່ນໜຶ່ງອັນ. ໝາກຝັງຢູ່ໃນໂຄນກາບດອກຊຶ່ງຍັງສືບຕໍ່ມີອີກເວລາເປັນໝາກ; ກາບດອກ, ຈຳນວນ 2 ຫາ 5 ກາບຂະຫຍາຍເປັນປົກໝາກຊຶ່ງສຳລັບບາງຊະນິດກໍ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ຍາວຈົນບັງເອົາໝາກຢ່າງຊັ້ນເຊິ່ງ ຫລື ບັງເອົາສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ. ຕົ້ນໄມ້ໃນຕະກຸນຕົ້ນຍາງນີ້ສ່ວນຫລາຍ ແມ່ນໄມ້ຫວງຫ້າມປະເພດ II ຫລືປະເພດ III .

ຮູບວິຖານ ການຈຳແນກ ສະກຸນ

- 1- ເວລາເປັນໝາກ, ກາບດອກບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ຫຼື ວ່າຂະຫຍາຍຕົວເປັນປົກໝາກ, ແຕ່ຄວາມຍາວບໍ່ເທົ່າກັນ.
- 2- ເວລາເປັນໝາກ, ກາບດອກຂະຫຍາຍຕົວເປັນປົກໝາກທີ່ມີຄວາມຍາວບໍ່ເທົ່າກັນ.
- 3-ປົກໝາກ: ຍາວ 2 ປົກ, ສັ້ນ 3 ປົກ.
- 4-ປົກຍາວ ມີຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ມີ ກ່າງ 3 ເສັ້ນ ອອກແຕ່ຕີນປົກ.
 - 5-ຫລອດໂຄນປົກຕິດກັບໝາກ 1- ສະກຸນໄມ້ບາກ *Anisoptera*.
 - 5'-ຫລອດໂຄນປົກບໍ່ຕິດກັບໝາກ. 2- ສະກຸນໄມ້ຍາງ *Dipterocarpus*.
- 4'-ປົກຍາວມີຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ມີກ່າງຈຳນວນ 5 ຫລືຫລາຍກວ່າ 5.
 - 6-ປົກຍາວມີ ກ່າງ 5 ເສັ້ນ 3 - ສະກຸນໄມ້ຊີ *Vatica*.
 - 6'-ປົກຍາວມີກ່າງ 7-11 ເສັ້ນ4 - ສະກຸນໄມ້ແຄນ *Hopea*.

- 3'-ປົກໝາກ: ປົກຍາວ 3, ປົກສັ້ນ 2 5- ສະກຸນໄມ້ຮັງ *Shorea*.
 2'-ເວລາເປັນໝາກ, ກາບດອກບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວເລີຍ 3- ສະກຸນໄມ້ຊີ *Vatica*.
 1'-ເວລາເປັນໝາກກາບດອກຂະຫຍາຍຕົວເກືອບເທົ່າໆກັນ....6-ສະກຸນໄມ້ຮາວ *Parashorea*.

1- ສະກຸນໄມ້ບາກ (*ANISOPTERA* korthals)

ພືດໃນສະກຸນນີ້ເປັນໄມ້ຕົ້ນຂະໜາດໃຫຍ່, ມີປົກຮາກຫລາຍ, ຂີ້ຊີບໍ່ຫລາຍປານໃດ. ບັນດາກິ່ງ ແລະ ງ່ານ້ອຍມີລຸ່ມເລັກງ່ານ້ອຍໆ; ບັນດາແໜງໃໝ່ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ຍັງອ່ອນຈະຖືກປົກຄຸມດ້ວຍເກັດແລບງຢ່າງແໜ້ນໜາ. ຫູໃບຕົກລົ້ນໄວ. ເວົ້າທົ່ວໄປ, ໃບມີຮູບໄຂ່ປື້ນຫາຮູບຂອບຂະໜານ; ກ່າງຂັ້ນສອງຈັດຫ່າງໆ, ໂຄ້ງລຽບແຄມໃບ ແລະ ຈອດກັນສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງເມື່ອເຖິງແຄມໃບ, ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດເປັນຕາມ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດຫລືຈັດແບບປະສົມລະຫວ່າງແບບຕາມ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດ ແລະ ຕາມ່າງສົນ.

ດອກ ຈັດເປັນພື້ວແບບສັບສົນ, ລວມເອົາດອກທີ່ມີກ້ານສັ້ນພໍຄວນ. ດອກຈູມຮູບໄຂ່ປາຍແຫຼມ ຫລື ເກືອບກົມມົນ. ພວງກາບຕິດກັນຢູ່ສ່ວນລຸ່ມເປັນຫລອດ, ສ່ວນປາຍຂອງກາບຈັດເປັນບັ້ງໃຜມັນຈະແຈ້ງ ຫລື ເລື້ອມແຄມກັນເລັກງ່ານ້ອຍໆ; ປາຍກາບດອກສອງອັນອ່າວໜາກວ່າໝູ່ ແລະ ສ້ວຍມຸມເຫວີ. ເກສອນມີຈຳນວນຫລາຍ, ເວົ້າທົ່ວໄປກ້ານເກສອນສັ້ນ ແລະ ຕິດກັນຢູ່ສ່ວນລຸ່ມ; ຮວຍເມັດລະອອງມີ 4 ຫ້ອງ, ຂະໜາດບໍ່ເທົ່າກັນ: ຫ້ອງເບື້ອງໃນສັ້ນກວ່າຫ້ອງເບື້ອງນອກ; ສ່ວນປາຍຂອງກ້ານເກສອນເປັນທໍ່ຮຽວປາຍແຫລມຫຼືເປັນຕິ່ງ. ເຕົ້າໄຂ່ຈັບເຄິ່ງກາງ, ຕໍ່ດ້ວຍແອວເຕົ້າໄຂ່ຊຶ່ງມີຮູບກົມຍາວ ຫລືວ່າ ແປເຂົ້າເປັນແຜ່ນ. ຄໍເຕົ້າໄຂ່ສັ້ນໆ, ມີ 3 - 6 ແງ່ມ; ຮວງຮັບຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ປະກອບດ້ວຍສາມປ່ຽງ.

ໝາກ ກົມໆ ຕິດກັບຫລອດໂຄນປົກຢ່າງສົມບູນ; ແອວຂອງເຕົ້າໄຂ່ຍັງລອດເຫລືອຢູ່ເວລາເປັນ ໝາກ, ກາບດອກໄດ້ຂະຫຍາຍມາເປັນປົກໝາກ 5 ປົກ: ປົກຍາວ, 2 ແລະ ປົກສັ້ນ, 3.

ສະກຸນນີ້ຮີບໂຮມເອົາ 11 ຊະນິດແຕ່ມີ 1 ຊະນິດເທົ່ານັ້ນ, ຄືຊະນິດໄມ້ບາກ (*Anisoptera costata*) ທີ່ ເພິ່ນເກັບກຳໄດ້ວ່າເກີດຢູ່ປະເທດລາວ.

1.1. ໄມ້ບາກ (*Anisoptera costata* korthals)

ລັກສະນະພືດສາດ:

ໄມ້ຕົ້ນຂະໜາດໃຫຍ່, ສູງ 25 - 40 ມ, ເສັ້ນຜ່າກາງລຳຕົ້ນ 3 - 6 ມ; ລຳຕົ້ນເປັນທໍ່ກົມ, ມີໃບດົກໜາ ແລະ ຄົງທີ່.

ກິ່ງ-ງ່າ: ມີຂົນຍາວເປັນຈຸ່ມງູທຸ່ມທ່ວນປາຍຂອງກິ່ງ-ງ່າໄວ້.

ໃບ: ມີຮູບໄຂ່ ຫາ ຮູບຂອບຂະໜານ. ຍາວ 15 ຊມ, ກວ້າງ 7,5 ຊມ, ໂຄນໃບມົນ ແລະ ແຫລມ, ສ່ວນຫລາຍຫລັງໃບມີຂົນສີເຫລືອງອ່ອນງູທຸ່ມຢ່າງດົກໜາ; ກ່າງຂັ້ນສອງຈຳນວນ 18 - 27 ຄູ່, ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດແບບຕ່າງໆຂະໜານແບບຂັ້ນໃດປະສົມແບບຕ່າງໆສົນ; ກ້ານໃບມີຂົນຍາວເປັນຈຸ່ມງູປົກຄຸມໄປທົ່ວ. ຫູໃບຕົກລົ້ນໄວຫລາຍ.

ດອກ: ຈັດເປັນພວງແບບສັບສົນຢູ່ປາຍກິ່ງ ແລະ ງ່າມໃບ, ມີຂົນເປັນຈຸ່ມງູປົກຄຸມຢ່າງດົກໜາ. ແມ່ນດອກທີ່ມີກ້ານສັ້ນພໍຄວນ, ອອກສີໄຂ່ອົມສີບົວ. ພວງກາບດອກເຕັມໄປດ້ວຍຂົນຍາວ, ອອກສີຂາວຢູ່ດ້ານນອກ. ກົບດອກບໍ່ມີຂົນເລີຍ. ເກສອນຈຳນວນ 20 - 55 ອັນ; ຮວຍເມັດລະອອງມີກ້ານເກສອນຍາວ ແລະ ແລບລິ້ນອອກໄປ. ເຕົ້າໄຂ່ມີ ຮູບໄຂ່, ມີແອວຕ່ອອກອີກ, ປົກຄຸມດ້ວຍຂົນອ່ອນງູ; ຄໍຂອງເຕົ້າໄຂ່ສັ້ນ, ມີ 3 - 6 ແງ່ມ, ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກແມ່ນແຕ່ເດືອນພະຈິກ-ເດືອນກຸມພາ.

ໝາກ: ກົມປຸ້ມ, ເສັ້ນຜ່າກາງ 1-1,5 ຊມ, ໝາກຕິດຝັງຢູ່ກັບຫລອດໂຄນປົກຂອງໝາກ. ປົກຍາວຈຳນວນ 2 , ມີກ່າງ 3 ເສັ້ນ , ມີຂົນກະແຈກກະຈາຍ, ປົກສັ້ນ 3 ປົກແລບງ ແລະປາຍແຫລມ. ການອອກໝາກແມ່ນແຕ່ເດືອນມີນາ- ເດືອນເມສາ.

ການແຈກຢາຍແລະນິເວດວິທະຍາ: ໄມ້ບາກແຈກຢາຍຢູ່ປະເທດ: ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ, ວຽດນາມ, ແຫຼມມາເລເຊັຍ, ອິນໂດເນເຊັຍ, ແລະ ຟີລິບປິນ. ຢູ່ໃນປ່າຕິບຂຽວຕະຫຼອດປີສູງລະດັບປານກາງ. ຢູ່ລາວໄດ້ເກັບກຳວ່າຊະນິດນີ້ຢູ່ປ່າຕິບ, ປ່າໂຄກແລະປ່າຄັງປະສົມ, ສູງກວ່ານ້ຳທະເລລະຫວ່າງ 200 ຫາ 600 ແມັດ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ບາກເປັນໄມ້ທີ່ເບົາພໍຄວນ, ເພິ່ນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸກສ້າງທຸກປະເພດ : ແປ້ນປູ, ໄມ້ອັດ, ໄມ້ຝານ ແລະ ນຳໃຊ້ເຮັດ ຜະລິດຕະພັນໄມ້ ສຳລັບການໃຊ້ໃນເຮືອນ.

ຂໍ້ພົ້ນເມືອງ : ໄມ້ບາກ (ໃຊ້ທົ່ວປະເທດ).

ການແຈກຢາຍຂອງຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: - ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ: ເມືອງປາກຊັນ. - ສະຫວັນນະເຂດ: ຕາມຖົນິນເລກ 9 . - ແຂວງສາລະວັນ: ພູຮົງທີ່ເມືອງວາປີ . - ແຂວງຈຳປາສັກ.

2- ສະກຸນໄມ້ຍາງ (*DIPTEROCARPUS* Gaertner f.)

ສະກຸນນີ້ເປັນໄມ້ຕົ້ນຂະໜາດໃຫຍ່, ຜູ້ປ່ຽນໃບ, ລຳຕົ້ນເປັນທໍ່ກົມ ແລະ ຊີ້, ມີປົກຮາກ; ຫລາຍ ຊະນິດບັນຈຸນ້ຳມັນເອິ້ນກັນວ່ານ້ຳມັນຍາງ; ງ່າແຂງແກ່ນ; ຂົນເປັນຈຸ່ມປົກຄຸມພາກສ່ວນອ່ອນຂອງຫຼາຍຊະນິດ, ມີແຕ່ບາງຊະນິດເທົ່ານັ້ນທີ່ບໍ່ມີຂົນ. ຫູໃບຕົກລົ້ນໄວ. ໃບມີຮູບໄຂ່ ຫລື

ຮູບໄຂ່ປະສົມຮູບຂອບຂະໜານ ຫລື ຮູບສວຍປາຍມົນ. ເນື້ອໃບອ່າວໜາ; ກ່າງຂັ້ນສອງພູຢູ່ເບື້ອງຫລັງໃບ, ເປັນເສັ້ນຊື່, ຂະໜານກັນແລະ ກິ່ງລຽບແຄມໃບ; ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດແບບຕາມ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດ. ກ້ານໃບມຸກດີ, ບາງເທື່ອກໍ່ໃຄ່ຢູ່ສິ້ນເທິງ.

ດອກ: ດອກຈັດເປັນພື້ວ. ດອກຈູມຮູບໄຂ່, ມີກ້ານສັ້ນໆຫລືບໍ່ມີກ້ານເລີຍ. ບັ້ງຂອງພວງກາບບໍ່ສະເໝີກັນ, ສ່ວນລຸ່ມຕິດຈອດກັນເປັນຫລອດແຕ່ບໍ່ຕິດກັບເຕົ້າໄຂ່; ຫລອດກາບກ້ຽງ ແລະ ບໍ່ເປັນລ່ຽມຫຼື ຫຼອດກາບມີດູກຂ້າງຕາມລວງຍາວ ຫລື ຫຼອດກາບມີຕູດ ຫລື ຫຼອດກາບມີແຊກຂ້າງຕາມລວງຍາວ. ກາບດອກ, ຈຳນວນ 5 , ເປັນບັ້ງໃຜບັ້ງມັນ ຫລື ເລື່ອມແຄມກັນເລັກນ້ອຍເວລາຢູ່ໃນສະພາບດອກຈູມ. ຕໍ່ໄປບັ້ງພວງກາບ 2 ບັ້ງຈະຂະຫຍາຍຕົວເປັນປົກໝາກ. ກົບດອກ, ຈຳນວນ 5 , ຕິດກັນຢູ່ສ່ວນລຸ່ມ. ເກສອນຈຳນວນ 15 - 40, ມີກ້ານດອກຍາວບໍ່ເທົ່າກັນແລ້ວຍັງມີຮູບເປອອກ ແລະ ຕິດກັນຢູ່ສ່ວນລຸ່ມອີກ. ຮວຍເມັດລະອອງບັນຈຸ 4 ຫ້ອງ ຫລື ບໍ່; ສ່ວນປາຍຂອງກ້ານເກສອນສັ້ນ ຫລື ຍາວ, ໜາຫລືບາງໆ. ເຕົ້າໄຂ່ມີຮູບໄຂ່ ຫລື ຮູບທໍ່ກົມຫລື ຮູບກົມປາຍຕັດ, ຕໍ່ດ້ວຍແອວເຕົ້າໄຂ່. ຄໍ່ເຕົ້າໄຂ່ແລບບາງໆ.

ໝາກ: ກົມຮູບໄຂ່ ບໍ່ຕິດກັບຫລອດກາບ. ບັ້ງຂອງພວງກາບຂະຫຍາຍຕົວເປັນປົກໝາກ ແລະ ຂະໜາດບໍ່ເທົ່າກັນ: ປົກຍາວສອງປົກຢູ່ໃນທ່າຕັ້ງ ແລະ ບັນຈຸກ່າງ 3 ເສັ້ນ ອອກແຕ່ຕີນປົກ; ປົກສັ້ນ 3 ປົກກໍ່ຢູ່ໃນ ທ່າຕັ້ງຫລືວ່າແອນອອກຂ້າງນອກ.

ສະກຸນນີ້ຮີບໂຮມເອົາປະມານ 70 ຊະນິດ, ໃນນັ້ນມີ 8 ຊະນິດທີ່ເກັບກຳໄດ້ວ່າ ເກີດຢູ່ປະເທດລາວ.

ຮູບວິຖານການຈຳແນກຊະນິດ

- 1- ເວລາເປັນໝາກຫລອດໂຄນປົກກ້ຽງ ຫລືວ່າ ມີຕູດຈຳນວນໜຶ່ງ.
- 2- ຫລອດໂຄນປົກກ້ຽງ ແລະ ບໍ່ເປັນລ່ຽມ.
- 3- ໝາກ ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນສັ້ນໆ; ປົກຍາວບັນຈຸກ່າງແໜງ ຈະແຈ້ງ ແລະ ຍາວຮອດປາຍຫຼື ຍາວເຖິງ 2/3 ຂອງກ່າງກາງ; ລະຫວ່າງກ່າງຂັ້ນສອງຂອງເນື້ອໃບເປັນ ພັບຍໍ່ແຈ້ງແດ່ແດ່ບໍ່ແກ່.
- 4- ກ້ານໃບມຸກ ແລະ ແຂງແກ່ນ, ຂົນຍາວປົກຄຸມກ້ານໃບ ແລະ ຫລັງໃບໄວ້ຢ່າງດີກ
ໜາ1- ໄມ້ຊາດ (*D.obtusifolius*)
- 4'- ກ້ານໃບບໍ່ມຸກ ແລະ ບໍ່ແຂງແກ່ນປານໃດ, ບໍ່ມີຂົນ ຫລື ມີຂົນຢັ່ງຢາຍ
ຫ່າງໆຢູ່ກ້ານໃບ ແລະ ຫລັງໃບ.
- 5- ຫລັງໃບບໍ່ມີຂົນ, ໜ້າໃບເຫລື້ອມ..... 2- ໄມ້ຍາງດົງ (*D.retusus*)
- 5'-ຫລັງໃບມີຂົນຫ່າງໆ, ໜ້າໃບບໍ່ເຫລື້ອມ3- ໄມ້ຍາງກ້ຽງ(*D.hasseltii*)
- 3'-ໝາກບໍ່ມີຂົນ; ປົກຍາວມີກ່າງແໜງບໍ່ແຈ້ງປານໃດ ແລະ ຍາວຮອດເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງກ່າງ
ກາງ; ລະຫວ່າງກ່າງຂັ້ນສອງຂອງເນື້ອໃບບໍ່ມີພັບຍໍ່ເລີຍ ..4- ໄມ້ຍາງແດງ(*D.turbinatus*)
- 2'-ຫລອດໂຄນປົກມີຕູດຢູ່ສ່ວນເທິງ 5- ໄມ້ກຸງ (*D.tuberculatus*)

1'-ເວລາເປັນໝາກ, ຫລອດໂຄນປົກມີດູກຂ້າງ ຫຼື ແຊກຂ້າງ.

6- ຫລອດໂຄນປົກມີດູກຂ້າງລຽບຕາມລວງຍາວ 6- ໄມ້ຍາງແດງ (*D.costatus*)

6'-ຫລອດໂຄນປົກມີແຊກຂ້າງອີກ.

7- ແຊກຂ້າງ ລຽບຕາມລວງຍາວ ແລະ ບໍ່ປິດບັງໂຄນປົກພໍປານໃດ.....

.....7- ໄມ້ຍາງຂາວ (*D.alatus*)

7'-ແຊກຂ້າງພັບຍໍລຽບຕາມລວງຍາວ ແລະ ປິດບັງຫລອດໂຄນປົກໝົດເລີຍ.....

..... 8- ໄມ້ສະແບງ (*D.intricatus*)

2.1. ໄມ້ຊາດ (*Dipterocarpus obtusifolius* Teijsmann ex Miquel var. *obtusifolius*)

ລັກສະນະພືດສາດ:

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 15 - 20 ມ, ບາງຄັ້ງເຖິງ 30 ມ, ລວງຮອບລໍາຕົ້ນ 1,5 ຫາ 2,5 ມ, ລໍາຕົ້ນເປັນທໍ່ກົມ ແລະ ຊີ້, ບັນດາງ່າຈັດໂຮມຢູ່ເຄິ່ງເທິງຂອງຕົ້ນ, ຜັດປ່ຽນໃບຕາມລະດູການ.

ກິ່ງ - ງ່າ: ປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນແຂງ ແລະ ຍາວ.

ໃບ: ຮູບໄຂ່ຂ້ອນຂ້າງມົນ ຫລື ຮູບໄຂ່-ຮູບສ່ວຍມົນ, ລວງຍາວ 15 - 25 ຊມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 30 ຊມ, ກວ້າງ 9 - 14 ຊມ, ບາງຄັ້ງ ຮອດ 20 ຊມ, ໂຄນໃບມົນ ຫລື ຄ້າຍຮູບຫົວໃຈ, ປາຍໃບມົນ ແຄມໃບເປັນວັກຕົ້ນໆທັງມີຂົນແຂງ, ເນື້ອໃບລະຫວ່າງກາງພັບເປັນກີບໆ, ຂົນສັ້ນໆຫຸ້ມໜ້າໃບ, ສ່ວນຫລັງໃບມີຂົນຍາວເປັນຈຸ່ມໆ. ກ່າງໃບ, 10 - 15 ຄູ່ ຫາຍາກທີ່ຈະຮອດ 18 . ກ້ານ ໃບມຸກປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນຍາວ. ຫູໃບກໍ່ມີຂົນຍາວ ແລະ ແຂງຄຸມທົ່ວ; ຫູໃບ ຕົກລົ້ນໄວ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວຢູ່ງ່າມໃບ, ມີຂົນຍາວປົກຫຸ້ມຢ່າງດີກໜາ. ດອກຂະໜາດໃຫຍ່, ອອກ ສີບົວ ຫລື ອອກສີແດງ, ມີກ້ານສັ້ນໆຫລືບໍ່ມີ. ພວງກາບຕິດກັນເປັນຫລອດອ່າວປຸ້ງແດ່, ມີຂົນຫຸ້ມທໍ່ດ້ານນອກໄວ້ຢ່າງດີກໜາ. ກີບດອກດ້ານໃນປະດັບດ້ວຍຂົນເປັນຍ່ານໆ. ເກສອນຈຳນວນ 30. ເຕົ້າໄຂ່ປົກຄຸມດ້ວຍຂົນສັ້ນໆ, ຄໍ່ເຕົ້າໄຂ່ສ່ວນປາຍບໍ່ມີຂົນເລີຍ. ການອອກດອກ: ເດືອນກຸມພາ - ເດືອນມີນາ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່ກວ້າງ ຫລື ຮູບປຸ້ມ, ເສັ້ນຜ່າກາງ 2,5 - 3 ຊມ, ຝັງໃນຫລອດໂຄນປົກ; ປົກຍາວ 10 ຊມ, ມີຂົນທ່າງໆ ແລະ ກ່າງ 3 ເສັ້ນອອກແຕ່ຕີນປົກ, ສ່ວນກ່າງຂ້າງ 2 ເສັ້ນ, ຍາວໄດ້ 2/3 ຂອງກ່າງເສັ້ນກາງ. ການອອກໝາກ : ເດືອນເມສາ - ເດືອນພຶດສະພາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ : ພຶດຊະນິດນີ້ ແຈກຢາຍຢູ່ປະເທດມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ, ວຽດນາມ ແລະ ມາເລເຊັຍ. ຢູ່ລາວ, ເພິ່ນໄດ້ເກັບກຳວ່າ ມັນເກີດຢູ່ປ່າອ່າວຕິບ, ຢູ່ປ່າໂຄກ ແລະ ປ່າຄັງປະສົມ, ຢູ່ຕາມດິນປະເພດ ມີຊາຍປະສົມຫີນໜາມໜໍ່ທີ່ນ້ຳຜ່ານໄດ້ດີ.

ການນຳໃຊ້: ແມ່ນໄມ້ທີ່ບໍ່ທົນທານຕໍ່ປວກ ແລະ ຕໍ່ຄວາມບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ ຂອງພູມອາກາດປານໃດ. ເພິ່ນນຳໃຊ້ໄມ້ໃນການເຮັດເຮືອ, ການກໍ່ສ້າງອາຄານສະຖານທີ່. ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ການນຳໃຊ້ໃບເຮັດຝາ ຫລື ເຮັດຫລັງຄາຕູບເປັນຂອງທຳມະດາ. ນ້ຳມັນຂອງຕົ້ນໄມ້ຊາດມີຢ່າງຫລວງຫລາຍ, ທັງເຂັ້ມຊັນ, ແຕ່ກ່ອນຊາວບ້ານເຄີຍນຳໃຊ້ເຮັດກະບອງແຕ່ດຽວນີ້ເກືອບວ່າບໍ່ໄດ້ໃຊ້ແລ້ວ.

ຂີ້ພິ້ນເມືອງ: ໄມ້ຊາດ (ໃຊ້ທົ່ວໄປ).

ການແຈກຢາຍຂອງຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ແຂວງຫລວງພະບາງ. ແຂວງວຽງຈັນ: ພູເຂົາຄວາຍ; ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ: ຕາມເສັ້ນທາງທ່າງ່ອນ, ຕາມເສັ້ນທາງໄປປາກຊັນ; ແຂວງຄຳມ່ວນ: ຕາມເສັ້ນທາງແຕ່ທ່າແຂກໄປໂພນຕົ້ວ; ສະຫວັນນະເຂດ: ຕາມເສັ້ນທາງເລກ 9, ແຂວງຈຳປາສັກ; ແຂວງອັດຕະປື ແລະ ແຂວງສາະວັນ: ເມືອງວາປີ.

2.2. ໄມ້ຍາງດົງ (*Dipterocarpus retusus* Blume)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 20 - 30 ມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 40 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 2 - 4 ມ ; ລຳຕົ້ນຊື່ງງຽບ. ໃບຈັດໂຮມເປັນປຸ້ມມົນ.

ກິ່ງ - ງ່າ: ບໍ່ມີຂົນນອກຈາກປາຍສຸດທີ່ຖືກປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນຍາວໆ.

ໃບ: ຮູບສ່ວຍມົນ ຫາ ຮູບຂອບຂະໜານ ຫລື ຮູບສ່ວຍມົນກ້ວາງ, ລວງ ຍາວ 19 - 24 ຊມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 40 ຊມ, ກ້ວາງ 11 - 14 ຊມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 20 ຊມ; ໂຄນໃບສ່ວຍມຸມເຫວີ ຫຼື ມົນ, ປາຍໃບກໍ່ສ່ວຍມຸມເຫວີ ຫຼື ເປັນຕິ່ງໜາມ; ຂອບໃບເປັນວັກ ແລະ ພັບຍໍ່ຢູ່ລະຫວ່າງກ່າງ. ເນື້ອໃບບໍ່ມີຂົນທັງສອງດ້ານ ຫຼື ມີ ກໍ່ຢູ່ຕາມກ່າງດ້ານຫຼັງເທົ່ານັ້ນ. ໜ້າໃບເຫລື້ອມ. ກ້ານໃບມີຂົນກະແຈກກະຈາຍ. ຫູໃບຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນແຂງຍາວໆອອກສີແດງ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວງ່າຍດາຍ ຫລື ພື້ວແຕກກິ່ງນ້ອຍຫລາຍໆກິ່ງ, ມີຂົນເປັນຈຸ່ມໆຫຸ້ມຫໍ່ທົ່ວໄປ. ພວງກາບຕິດກັນເປັນຫຼອດ ປາກເຫວີ, ກ້ຽງ ແລະ ຫຸ້ມຫໍ່ໄປດ້ວຍຂົນຍາວໆ. ເກສອນຈຳນວນ 36 ອັນ, ປາຍກ້ານເກສອນຍາວພໍ່ກັນກັບຖົງເມັດລະອອງ. ເຕົ້າໄຂ່ ຕໍ່ໃສ່ແອວເຕົ້າໄຂ່ອີກ, ທັງໝົດມີຮູບໃຂ່ ແລະ ມີຂົນບົວສິ້ນໆຫຸ້ມຫໍ່ໄວ້ຢ່າງດີກໜາ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ມີຂົນສິ້ນໆຫຸ້ມຢູ່ສ່ວນຕົ້ນ. ການອອກດອກ : ເດືອນກັນຍາ - ເດືອນກຸມພາ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່ ຫລື ຮູບປຸ້ມ, ເສັ້ນຜ່າກາງ 2 - 3,5 ຊມ, ມີຂົນສິ້ນສີຂີ້ໜັງໆຫຸ້ມໄວ້; ໝາກຝັງຢູ່ໃນໂຄນປົກໝາກ, ປົກຍາວຮູບໄຂ່ ຫລື ຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 20 ຊມ, ປາຍສ່ວຍ ແລະ ມົນ, ມີຂົນທ່າງໆ; ກ່າງ 3 ເສັ້ນອອກແຕ່ຕົ້ນປົກ, ໃນນັ້ນ, ສ່ວນຫລາຍ 2 ເສັ້ນຢູ່ຂ້າງຍາວເທົ່າໆກັບເສັ້ນກາງ. ການອອກໝາກ: ເດືອນຕຸລາ - ເດືອນມິຖຸນາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ໄມ້ຍາງດົງແມ່ນໄມ້ຊະນິດທີ່ແຈກຢາຍຢູ່ປະເທດ: ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ, ວຽດນາມ, ມາເລເຊັຍ, ເກາະຊາວາ ແລະ ຟີລິບປິນ; ເພິ່ນໄດ້ພົບ ເຫັນຕົ້ນໄມ້ຊະນິດນີ້ຢູ່ຕາມເຈ້ຍພູລະດັບສູງ ແລະ ເລາະຕາມຫ້ວຍນ້ຳ.

ການນຳໃຊ້: ເພິ່ນນຳໃຊ້ໄມ້ເຂົ້າໃນການກໍ່ສ້າງອາຄານພັກເຊົາ ເຊັ່ນ : ນຳໃຊ້ເຮັດເສົາ ແລະ ປະເພດແຜ່ນແປ້ນຕ່າງໆ. ສ່ວນນ້ຳມັນຍາງເພິ່ນນຳໃຊ້ເຮັດກະບອງ .

ຂໍ້ພົ້ນເມືອງ: ໄມ້ຍາງດົງ.

ການແຈກຢາຍຂອງຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ແຂວງວຽງຈັນ.

2. 3. ຕົ້ນໄມ້ຍາງກ້ຽງ (*Dipterocarpus hasseltii* Blume)

ລັກສະນະພຶດສາດ:

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງຮອດ 45 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 2-3 ມ, ລຳຕົ້ນຊື່ໆ ແລະ ໃບຈັດໂຮມເປັນ ປຸ້ມມົນ.

ກິ່ງ - ງ່າ: ບໍ່ມີຂົນ.

ໃບ: ຮູບສ່ວຍປາຍມົນ ຫາຮູບໄຂ່-ຮູບສ່ວຍປາຍມົນ, ຍາວ 10-14 ຊມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 19 ຊມ, ກວ້າງ 4,5-9 ຊມ, ໂຄ້ນໃບສ່ວຍມຸມເຫວີ ຫລື ສ່ວຍມຸມແຫລມ, ປາຍໃບສຸດເປັນຕິ່ງສັ້ນໆ, ຂອບໃບເປັນຄັ້ນຖີ່ໆ, ເນື້ອໃບພັບຍໍ່ເລັກ ນ້ອຍຢູ່ລະຫວ່າງເສັ້ນກ່າງ, ໜ້າໃບບໍ່ມີຂົນ ແລະ ບໍ່ ເຫລື້ອມ, ສ່ວນວ່າຫລັງໃບມີຂົນແຈກຢາຍທ່າງໆ. ແມ່ນ ຕົ້ນປະເພດບໍ່ປ່ຽນໃບ; ກ່າງຂັ້ນສອງມີ 10-16 ຄູ່, ຫາຍາກທີ່ຈະພົບຮອດ 20 ຄູ່. ກ້ານໃບບໍ່ມີຂົນ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວງ່າຍດາຍ, ບາງຄັ້ງຄາວແຕກຫລາຍກິ່ງ-ງ່າ ອີກ; ດອກມີກ້ານສັ້ນ. ໂຄ້ນ ພວງກາບຕິດເຂົ້າກັນເປັນຫລອດປາກເຫວີ, ກ້ຽງ ແລະ ຂ້າງນອກບໍ່ມີຂົນຍົກເວັ້ນແຄມຂອງກາບ. ເກສອນມີຈຳນວນ 30, ປາຍກ້ານເກສອນຮຽວ ແລະ ແຫລມ, ຍາວເທົ່າ 2/3 ຂອງຮວຍເມັດລະ ອອງ. ເຕົ້າໄຂ່ມີຂົນອ່ອນໆ ແລະ ສັ້ນຫຸ້ມຫໍ່ໄວ້; ເຕົ້າໄຂ່ມີແອວຕໍ່ຍາວຕື່ມ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີ ຂົນຢູ່ ສ່ວນປາຍສຸດ. ການອອກດອກ : ເດືອນພະຈິກ - ເດືອນກຸມພາ.

ໝາກ: ມີຮູບໄຂ່ກົມ, ເສັ້ນຜ່າກາງ 2 ຊມ, ມີຂົນອ່ອນສັ້ນໆປົກຫຸ້ມຢ່າງດີກໝາ; ປົກໝາກ ປະເພດປົກຍາວ ມີລວງຍາວເຖິງ 20 ຊມ, ບໍ່ມີຂົນ ຫລື ມີຂົນແຈກຢາຍທ່າງໆ, ກ່າງເລັ້ມແຕ່ ໂຄ້ນປົກຈຳນວນ 3-5 ກ່າງ, 2 ກ່າງຢູ່ຂ້າງ ຍາວເທົ່າ 2/3 ຂອງກ່າງກາງ. ການອອກໝາກ : ເດືອນກຸມພາ - ເດືອນເມສາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ພຶດຊະນິດນີ້ແຈກຢາຍຢູ່ພາກໃຕ້ຂອງປະເທດໄທ, ປະເທດລາວ, ປະເທດອິນໂດເນເຊັຍ (ເກາະຊູມາຕຼາ, ເກາະບອກເນວ ແລະ ເກາະຊາວາ), ປະ ເທດຟີລິບປິນ ແລະ ແຫລມມາເລເຊັຍ. ຜ່ານການເກັບກຳເຫັນວ່າໄມ້ຍາງກ້ຽງເກີດຢູ່ຕາມປ່າຕິບ

ປະເພດຊຸມ, ສູງກວ່ານ້ຳທະເລ ລະຫວ່າງ 700-1000 ມ.

ການນຳໃຊ້: ເພິ່ນນຳໃຊ້ໄມ້ເຂົ້າໃນການປຸກສ້າງອາຄານສະຖານທີ່ຕ່າງໆ.

ຊີພັນເມືອງ: ໄມ້ຍາງ (ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ); ໄມ້ຍາງກຽງ.

ການແຈກຢາຍຂອງຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ: ນ້ຳກະດິງ, ແກ້ງໄມ້ຮ້າ.

2.4. ໄມ້ຍາງແດງ (*Dipterocarpus turbinatus* Gaertner.f.)

ລັກສະນະພຶດສາດ:

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 25-35 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 1,8-2,5 ມ, ລຳຕົ້ນເປັນທໍ່ກົມ, ຊີ້ຕົງ, ໃບຈັດໂຮມເປັນປຸ້ມມົນ.

ກິ່ງ - ງ່າ: ບໍ່ມີຂົນ ຫລື ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ.

ໃບ: ຮູບໄຂ່ - ຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 17-24 ຊມ, ກ້ວາງ 9-12 ຊມ, ໂຄນໃບມົນ, ປາຍໃບສ້ວຍມຸມເຫວີ ຫລື ປາຍສຸດເປັນຕິ່ງສັ້ນໆ. ຫລັງໃບ ແລະ ໜ້າໃບບໍ່ມີຂົນ. ກ່າງຂັ້ນສອງ 12-16 ຄູ່, ບາງຄັ້ງມີຮອດ 19 ຄູ່. ກ້ານໃບມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ ຫລື ບໍ່ມີຂົນເລີຍ.

ດອກ: ດອກບໍ່ມີກ້ານ, ຈັດເປັນພື້ວງ່າຍດາຍ. ໂຄນພວງກາບຕິດຈອດເຂົ້າກັນເປັນຫລອດກຽງ ແລະ ບໍ່ມີຂົນ. ເກສອນມີຈຳນວນ 30, ຮວຍເມັດລະອອງໃຄ່ຢູ່ເບື້ອງລຸ່ມ, ປາຍກ້ານເກສອນຮຽວ ແລະ ແຫຼລມ, ຍາວກວ່າຮວຍເກສອນອີກ. ເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່ມີຂົນອ່ອນໆ ແລະ ສັ້ນປົກຫຸ້ມໄວ້; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນຢູ່ສ່ວນປາຍ. ການອອກດອກ: ເດືອນພະຈິກ - ເດືອນມີນາ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່ກົມ ຫລື ຮູບປຸ້ມ, ເສັ້ນຜ່າກາງ 1,8-2 ຊມ, ຝັງຢູ່ໃນຫລອດກາບ ແລະ ບໍ່ມີຂົນ; ປົກຍາວ 9-13 ຊມ, ບັນຈຸກ່າງ 3 ເສັ້ນ, ກ່າງອອກແຕ່ໂຄນປົກ, ກ່າງເສັ້ນຂ້າງ 2 ເສັ້ນ ຍາວເທົ່າເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງກ່າງເສັ້ນກາງ, ການອອກໝາກ: ເດືອນມີນາ - ເດືອນມິຖຸນາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດທີ່ມີການແຈກຢາຍກວ້າງຂວາງຫຼາຍ, ເຊັ່ນຢູ່ປະເທດ ມຽນມາ, ໝູ່ເກາະ ອາດາມັນ, ບັງກາເທດ, ໄທ, ກຳປູເຈຍ, ລາວ ແລະ ວຽດນາມ. ສ່ວນຫລາຍໄມ້ຍາງກຽງນີ້ຈະປະປົນຢູ່ນຳຕົ້ນໄມ້ຍາງແດງ, ຕົ້ນໄມ້ຍາງດຶງ, ຢູ່ໃນປະເພດປ່າປະສົມໃບເຄິ່ງຜັດປ່ຽນ ແລະ ໃນປ່າຂຽວຕະຫຼອດປີຂອງເຂດຕ່ຳ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ຂອງຕົ້ນຍາງແດງເປັນປະເພດໄມ້ທີ່ທົນທານຕໍ່ການເຈາະຂອງແມງໄມ້ ແລະ ທົນທານຕໍ່ ການປ່ຽນແປງ ຂອງ ພູມອາກາດດີພໍຄວນ. ເພິ່ນນຳໃຊ້ໄມ້ນີ້ເຂົ້າໃນການປຸກສ້າງປະເພດຕ່າງໆ. ນ້ຳມັນຍາງ, ເຊິ່ງອອກມາໃນສະພາບເກືອບແຂງ (ຂີ້ຊີ) ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜລິດກະບອງເທົ່ານັ້ນ.

ຊື່ພື້ນເມືອງ: ໄມ້ຍາງແດງ (ທົ່ວໄປ)

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ : ແຂວງວຽງຈັນ.

2.5. ໄມ້ກຸງ (*Dipterocarpus tuberculatus* Roxburgh)

ຮູບວິຖານການຈຳແນກພັນ

- 1. ບັນດາກິ່ງ-ງ່າ, ກ້ານໃບ, ໜ້າໃບ ແລະ ພວງດອກລ້ວນແລ້ວແຕ່ບໍ່ມີຂົນເລີຍ.
 - 2. -ຫູໃບບໍ່ມີຂົນ ຫລື ມີຂົນຍາວຂາວ ແລະ ຕາກອອກ ຫຸ້ມຫໍ່ໄວ້
 ໄມ້ກຸງພັນເດີມ (*var. tuberculatus*)
 - 2'. -ຫູໃບຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນຍາວຂາວ ແລະ ຕັ້ງ; ໃບຂະໜາດໃຫຍ່
 ໄມ້ກຸງພັນໃບໃຫຍ່ (*var. grandifolius*)
- 1'. ບັນດາກິ່ງ-ງ່າ, ກ້ານໃບ ແລະ ໜ້າໃບພ້ອມຫລັງໃບມີຂົນບົວຫຸ້ມຫໍ່ໄວ້
 ໄມ້ກຸງພັນຂົນ (*var. tomentosus*)

ໄມ້ກຸງພັນເດີມ (*var. tuberculatus*)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 15-25ມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 35ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 1,5-2,5 ມ, ຮອດ 3 ມ ແມ່ນຫາໄດ້ຍາກ, ລຳຕົ້ນເປັນທໍ່ກົມ, ຊີ້ຕົງດີ; ໃບຈັດໂຮມເປັນປຸ້ມມົນ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ບໍ່ມີຂົນ ແລະ ມັກມີຕາກ້ານໃບຈັບຢັ່ງຢາຍຢູ່.

ໃບ: ຮູບໄຂ່, ຍາວ 14-36 ຊມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 50 ຊມ, ກວ້າງ 12-30 ຊມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 35 ຊມ, ໂຄ້ນໃບວາງເປັນຮູບຫົວໃຈ, ປາຍໃບສ້ວຍມຸມເຫວີ, ຂອບໃບເປັນຄື້ນຖີ່ງ, ໜ້າໃບບໍ່ມີຂົນ, ສ່ວນວ່າຫລັງໃບມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ. ແມ່ນໃບປະເພດຜັດປ່ຽນ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 12-15 ຄູ່; ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດເປັນຕານ່າງສົນ. ກ້ານໃບມຸກດີ ແລະ ບໍ່ມີຂົນ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວອອກຕາມງ່າມໃບ; ແມ່ນດອກບໍ່ມີກ້ານ, ຂ້າງໃນດອກອອກສີແດງອົມມ້ວງ. ພວງກາບດອກຕິດເຂົ້າກັນເປັນຫລອດຮູບສວຍປາຍມົນ -ຮູບຂອບຂະໜານ, ແຕ່ສິ້ນເທິງມີຕູດ 5 ອັນ. ເກສອນ, ຈຳນວນ 28-30 ອັນ, ປາຍກ້ານເກສອນແຫລມ ແລະ ສິ້ນກວ່າຮວຍເມັດລະອອງ. ເຕົ້າໄຂ່ມີຂົນຫຸ້ມ, ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ: ເດືອນມີນາ - ເດືອນພຶດສະພາ.

ໝາກ: ຮູບກົມມົນ ຫລື ຮູບໄຂ່ປາຍແຫຼມ ແລະ ມີຂົນຫຸ້ມທົ່ວ. ໝາກຝັງແໜ້ນໃນຫລອດກາບ, ສ່ວນລຸ່ມບໍ່ມີຂົນ ແຕ່ສ່ວນເທິງມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ ແລະ ມີຕູດ 5 ອັນ; ປົກຍາວ 11-13

ຊມ, ບໍ່ມີຂົນ ຫລື ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ. ກ່າງເລີ້ມແຕ່ໂຄນປົກ ຈຳນວນ 3 ກ່າງ, ກ່າງຂ້າງ 2 ເສັ້ນຍາວເທົ່າ 2/3 ຂອງກ່າງກາງ. ການອອກໝາກ : ແຕ່ເດືອນພຶດສະພາ- ເດືອນກໍລະກົດ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ໄມ້ກຸງພັນເດີມນີ້ແຈກຢາຍຢູ່ປະເທດ : ມ່ຽນມ້າ, ບັງກະລາເທດ, ໄທ ແລະ ລາວ. ເພິ່ນມັກພົບພັນນີ້ຢູ່ໃນລັກສະນະ ປ່າກຸງສິດ ຕາມປະເພດ ປ່າໂຄກ ຜັດປ່ຽນໃບ ແລະ ຕາມດິນປະເພດຊາຍ ຫລື ປະເພດຫີນຫາດປົນຫີນໜາມໜໍ່.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ກຸງພັນເດີມບໍ່ທົນທານຕໍ່ຄວາມບໍ່ສມຳສະເໝີຂອງພູມອາກາດປານໃດ; ເພິ່ນນຳໃຊ້ມັນເຮັດເສົາເຮືອນເປັນຕົ້ນຕໍ, ເຮັດແປ້ນປູ, ໄມ້ຄຳ ແລະ ເຮັດເຮືອ. ຊາວຊົນນະບົດເຄີຍໃຊ້ໃບຫໍ່ສິ່ງຂອງທຸກຢ່າງ ແລະ ຍັງເອົາມຸງຕູບອີກ. ນ້ຳມັນຍາງ ມີຫລາຍ, ແຕ່ກ່ອນເພິ່ນນຳໃຊ້ເຮັດກະບອງ.

ຊື່ພື້ນເມືອງ: ໄມ້ກຸງ (ຫົວໄປ)

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ: ຕາມເສັ້ນທາງຫ່າງ່ອນ. ສະຫວັນນະເຂດ: ຫລັກ 130 ,ຕາມເສັ້ນທາງເລກ 9. ແຂວງອັດຕະປື .

ໄມ້ກຸງພັນໃບໃຫຍ່ (*var. grandifolius*)

ພັນນີ້ແຕກຕ່າງຈາກພັນເດີມດ້ວຍລັກສະນະບາງອັນດັ່ງນີ້: ຫູໃບມີຂົນສີຂາວຍາວ ແລະ ແຂງຫຸ້ມຫໍ່ໄວ້; ໃບໃຫຍ່ ແລະ ບໍ່ມີຂົນ; ກ້ານໃບ ແລະ ພວງດອກກໍ່ບໍ່ມີຂົນເຊັ່ນດຽວ.

ການແຈກຢາຍຂອງຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ : ສະຫວັນນະເຂດ.

ໄມ້ກຸງພັນຂົນ (*var. tomentosus*)

ພັນນີ້ແຕກຕ່າງຈາກພັນເດີມດ້ວຍຂົນຍາວຈັດເປັນຈຸ້ມໆແຈກຢາຍຢູ່ຕາມກິ່ງ-ງ່າ, ຕາມກ້ານໃບ, ຕາມໜ້າ ແລະ ຫລັງໃບ ສ່ວນວ່າຕາມໝາກມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ.

ການແຈກຢາຍຂອງຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ແຂວງສາຣະວັນ.

ທັງສອງພັນ : ພັນໃບໃຫຍ່ ແລະ ພັນຂົນ, ປະຊາຊົນນຳໃຊ້ແບບດຽວກັນກັບພັນເດີມ.

2.6. ໄມ້ຍາງແດງ (*Dipterocarpus costatus* Gaertner f.)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ , ສູງ 25-40 ມ, ເສັ້ນຜ່າກາງລຳຕົ້ນ 1,5 ມ, ລຳຕົ້ນຊີ້ຕັ້ງ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ອ່ອນ ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນເປັນຈຸ້ມໆ .

ໃບ: ຮູບໄຂ່ - ຮູບສວຍປາຍມືນ, ຍາວ 8-14 ຊມ, ກວ້າງ 4-8 ຊມ, ໂຄນໃບສ່ວຍມຸມເຫວີ ຫລື ມືນ, ປາຍໃບສ່ວຍມຸມເຫວີ ຫລື ມີຕິ່ງໜາມ, ຂອບໃບເປັນຄັ້ນຖີ່ໆ. ໜ້າໃບບໍ່ມີຂົນ ຫລື

ມີຂົນ ແຕ່ ຫ່າງໆ, ຫລັງໃບປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນຊຶ່ງຈັດເປັນຈຸ່ມໆ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 10-15 ຄູ່. ກ້ານໃບ ທົບ ແລະ ມີຂົນຍາວແຂງປະດັບຢູ່.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວຢູ່ປາຍ ແລະ ຢູ່ຕາມງ່າມໃບ, ກິ່ງ-ກ້ານຂອງພວງດອກມີຂົນ. ດອກ ອອກສີບົວອິມສົ້ມ, ບໍ່ມີກ້ານ. ພວງກາບຕິດກັນເປັນຫລອດປາກເຫວີ ແລະ ມີຄູຍາວຕາມຫລອດ 5 ຄູ. ເກສອນ 18-20, ບາງຄັ້ງຮອດ 30; ປາຍກ້ານເກສອນອ່າວຍາວກວ່າຮວຍເມັດລະອອງ. ເຕົ້າໄຂ່ມີຂົນ, ຄໍເຕົ້າໄຂ່ສ່ວນລຸ່ມກໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ : ເດືອນພະຈິກ-ເດືອນມັງກອນ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່, ຍາວປະມານ 1 ຊມ, ປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນສັ້ນໆ. ໝາກຝັງຢູ່ໃນຫລອດກາບ, ມີຄູຍາວແຕ່ຂວັນຫາປາຍໝາກ ແລະ ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ. ປົກຍາວຂອງໝາກມີກ່າງອອກ ແຕ່ໂຄນປົກ 3 ກ່າງ. ກ່າງທັງ 3 ເສັ້ນຍາວເທົ່າໆກັບປົກເອງ. ການອອກໝາກ : ເດືອນທັນວາ- ເດືອນກຸມພາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ໄມ້ຍາງແດງມີການແຈກຢາຍຢ່າງກ້ວາງຂວາງຢູ່ບັນ ດາປະເທດ: ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ, ວຽດນາມ ແລະ ແຫລມມາເລເຊັຍ. ເພິ່ນໄດ້ພົບ ເຫັນໄມ້ຊະນິດນີ້ຢູ່ປ່າຕິບເຄິ່ງຂຽວຕະຫຼອດປີ, ໂດຍສ່ວນມາກຈະເປັນປ່າໄມ້ຍາງແດງສົດ, ບໍ່ປະ ປົນກັບຊະນິດອື່ນ, ຢູ່ຕາມດິນຈະເລີນພັນ ແລະ ຕາມແຄມຫ້ວຍ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ຍາງແດງເປັນໄມ້ແຂງແຕ່ສ່ວນຫລາຍເພິ່ນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜລິດເຄື່ອງ ໃຊ້ໃນເຮືອນ ຫລື ສ່ວນກໍ່ສ້າງທີ່ຢູ່ຮີມ. ນ້ຳມັນຍາງມີຫລາຍ ແລະ ເພິ່ນນຳໃຊ້ເຮັດກະບອງ.

ຂໍ້ພິພິເສດ: ໄມ້ຍາງແດງ.

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ : ປາກຊັນ, ທ່າປົກ.

2.7. ໄມ້ຍາງຂາວ (*Dipterocapus alatus* Roxburgh ex G. Don)

ລັກສະນະພືດສາດ:

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 25-40 ມ ແລະ ເສັ້ນຜ່າກາງລຳຕົ້ນ 1,5 ມ, ລຳຕົ້ນເປັນທໍ່ກົມ, ຊື່ໜຶ່ງ, ງ່າເຕົ້າ ໂຮມສ່ວນຫລາຍຢູ່ເຄິ່ງສ່ວນເທິງ ; ປຸ່ມໃບມົນ ແລະ ດົກໜາດີ.

ກິ່ງ- ງ່າ: ມີຂົນອ່ອນໆ ແລະ ສັ້ນ.

ໃບ: ຮູບໄຂ່- ຮູບສວຍປາຍມົນ ຫຼື ຮູບໄຂ່-ຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 15-25 ຊມ, ກ້ວາງ 6-15 ຊມ, ໂຄນໃບມົນ ຫລື ເປັນຮູບຫົວໃຈ, ປາຍໃບສວຍມຸມເຫວີ ປາຍແຫຼມເລັກນອ້ຍ, ໜ້າ ໃບບໍ່ມີຂົນ ຍົກເວັ້ນຢູ່ຕາມກ່າງກາງ, ດ້ານລຸ່ມໃບມີຂົນແລບໆເປັນຈຸ່ມໆ, ແຄມໃບກໍ່ມີຂົນແຈກ ຢາຍຫ່າງໆ ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 11-15 ຄູ່, ບາງຄັ້ງຮອດ 20 ຄູ່ . ກ້ານໃບມີຂົນອ່ອນໆ ແລະ ສັ້ນປົກ ຫຸ້ມ. ຫູໃບມີຂົນຍາວໆຢາຍທົ່ວໄປ, ຫູໃບລິ້ນໄວ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວຕາມງ່າມໃບ, ມີຂົນອ່ອນປົກຫຸ້ມໄວ້; ດອກອອກສີບົວ, ມີກ້ານສັ້ນ ຫລື ບໍ່ມີກ້ານຊ້ຳ. ພວງກາບຕິດເຂົ້າກັນເປັນຫລອດຮູບໄຂ່, ມີແຊກຂ້າງແຕ່ເທິງຫາລຸ່ມ 5 ແຊກ. ກົບ

ດອກມີຂົນເປັນສ່ວນໆ. ເກສອນຈຳນວນ 28-32 , ຕົ້ນກ້ານເກສອນເປອອກ; ປາຍກ້ານເກສອນຍາວກວ່າຮວຍເມັດລະອອງ. ເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ຄໍເຕົ້າໄຂ່ມີຂົນອ່ອນໆ ແລະ ສິ້ນປົກຫຸ້ມໄວ້. ການອອກ ດອກ: ເດືອນມັງກອນ-ເດືອນກຸມພາ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່, ຍາວແຕ່ 3-4 ຊມ, ມີແຊກແຕ່ເທິງລົງລຸ່ມ, ເປັນຄັ້ນໆ ແລະ ບໍ່ປິດບັງຫລອດໝາກ; ປົກໃຫຍ່ມີ 2 ປົກ, ຍາວແຕ່ 11-14,5 ຊມ, ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ. ການອອກໝາກ: ເດືອນເມສາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊນິດແຈກຢາຍຢູ່ປະເທດ ພະມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ, ວຽດນາມ ແລະ ຢູ່ແຄມເບື້ອງເໜືອຂອງແຫລມມາເລເຊັຍ. ເພິ່ນໄດ້ພົບເຫັນຢູ່ໃນປ່າຕົບປະເພດແຫ້ງຢູ່ລະດັບຕ່ຳ ແລະ ລະດັບປານກາງ. ຕົ້ນໄມ້ຍາງຂາວນີ້ ສ່ວນຫລາຍແມ່ນພົບໃນລັກສະນະປ່າຍາງຂາວສົດ, ຢູ່ຕາມດິນຈະເລີນພັນ ແລະ ແຄມຫ້ວຍ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ຍາງເຊິ່ງເປັນໄມ້ທີ່ບໍ່ທົນທານຕໍ່ປວກ ແລະ ຕໍ່ຄວາມບໍ່ສມຳສະເໝີ ຂອງພູມອາກາດປານໃດ, ຖືກໃຊ້ເຂົ້າເປັນສ່ວນສຳຄັນໃນວຽກງານກໍ່ສ້າງພໍ່ຄວນເຊັ່ນ: ໂຄງຫລັງຄາ, ແປ້ນປູ, ໄມ້ອັດ, ໃຊ້ເປັນເຄື່ອງເຮືອນ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ໃນຮົ່ມ. ນ້ຳມັນຍາງມີຫລາຍ ແລະ ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການເຮັດເຮືອ, ໃຊ້ຢາເຄື່ອງໃຊ້ໃນເຮືອນ ແລະ ເຮັດກະບອງ.

ຂີ້ພັນເມືອງ: ໄມ້ຍາງ, ໄມ້ຍາງນາ, ໄມ້ຍາງຂາວ, ໄມ້ຍາງມວກ.

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ: ບ້ານສະພັງເມິກ, ຕາມເສັ້ນທາງໄປທ່າງ່ອນ, ບ້ານນາຄວາຍ, ຈີນາຍໄມ້. ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ: ຕາມເສັ້ນທາງເລກ 9; ແຂວງຈຳປາສັກ; ເມືອງວາປີ, ແຂວງສາຣະວັນ.

2.8. ໄມ້ຍາງສະແບງ (*Dipterocarpus intricatus* Dyer)

ລັກສະນະພືດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 20-25 ມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 30 ມ, ເສັ້ນຜ່າກາງລຳຕົ້ນ 80 ຊມ; ລຳຕົ້ນຂີ້; ປຸ້ມໃບມົນ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ມີຂົນເປັນຈຸ້ມ ແຈກຢາຍທົ່ວໄປ

ໃບ: ຮູບໄຂ່ ຫລື ຮູບໄຂ່-ຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 12-18 ຊມ, ບາງຄັ້ງມີຮອດ 30 ຊມ, ກວ້າງ 8,5-14 ຊມ. ໂຄນໃບມົນ ຫາ ເປັນຮູບຫົວໃຈ, ປາຍໃບສວຍມຸມເຫວີ. ຂົນເປັນຈຸ້ມແຂງປົກຫຸ້ມທັງສອງດ້ານ. ໃບລິ້ນຕາມລະດູການ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 9-14 ຄູ່, ບາງຄັ້ງມີຮອດ 21 ຄູ່. ກ້ານໃບ ແລະ ຫູໃບຖືກປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນເປັນຈຸ້ມແຂງຢ່າງແໜ້ນໜາ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວ, ມີຂົນເປັນຈຸ້ມປົກຫຸ້ມທົ່ວໄປ; ດອກອອກສີໝົນອົມບົວ, ກ້ານສິ້ນ ຫລື ບໍ່ມີກ້ານ. ໃບຊ້ອນດອກມີຂົນດົກໜາ ແລະ ຕົກລິ້ນໄວ. ພວງກາບຕິດກັນ ເປັນຫລອດທໍ່ກົມປາກເຫວີ ຫລື ຫຼອດທໍ່ກົມ, ມີຂົນສິ້ນໆ ປົກຫຸ້ມໄວ້ ແລະ ມີແຊກຂ້າງຍັບຍໍ່ ແຕ່ເທິງຫາລຸ່ມ. ເກ

ສອນຈຳນວນ 30 ອັນ. ເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ຄໍເຕົ້າໄຂ່ ມີຂົນດົກໜາຍົກເວັ້ນຕົນ ແລະ ປາຍຂອງຄໍເຕົ້າໄຂ່. ການອອກດອກ: ເດືອນທັນວາ-ກຸມພາ.

ໝາກ: ຮູບກົມມົນ, ເສັ້ນຜ່າກາງ 1,6-2 ຊມ, ບໍ່ມີຂົນ ແລະ ຝັງຢູ່ໃນຫລອດພວງກາບ, ແຊກຂ້າງຍັບຍໍ່ ຈຳນວນ 5 ; ປົກຍາວມີ ກ່າງ 3 ເສັ້ນ, ອອກແຕ່ໂຄນປົກ, ໃນນັ້ນ 2 ກ່າງຂ້າງມີລວງຍາວພຽງ 1/3 ຂອງກ່າງກາງ. ການອອກໝາກ : ເດືອນມີນາ-ເດືອນພຶດສະພາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ຊະນິດນີ້ແຈກຢາຍໃນບັນດາປະເທດ: ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ, ແລະ ພາກໃຕ້ຂອງປະເທດວຽດນາມ. ບາງຄັ້ງເພິ່ນພົບເຫັນຊະນິດນີ້ຢູ່ໃນລັກສະນະປ່າສະແບງສົດ ຫລື ບໍ່ ກໍ່ປະປົນຢູ່ນຳໄມ້ຈິກຢູ່ໃນປ່າຕົບຊຸ່ມ ຫລື ປ່າໃບໄມ້ລົ່ນຕາມລະດູການ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ແມ່ນປະເພດແຂງ, ຄຸນນະພາບສູງ, ເພິ່ນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸກສ້າງ: ແປ້ນປູ, ໄມ້ຝານ; ຫລື ໃຊ້ເຮັດລົດມ້າ, ກວຽນ...; ນອກນັ້ນຍັງໃຊ້ເຮັດເຄື່ອງໃຊ້ສອຍພາຍໃນເຮືອນອີກ. ນ້ຳມັນ ເຄີຍໃຊ້ເຮັດກະບອງໃນສະໄໝກ່ອນ ແຕ່ປະຈຸບັນບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ແລ້ວ.

ຂີ້ພິ້ນເມືອງ : ໄມ້ສະແບງ, ໄມ້ຕະແບງ, ໄມ້ຍາງສະແບງ.

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ : ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ : ຕາມເສັ້ນທາງເລກ 13, ເມືອງນາຊາຍທອງ, ທ່າງ່ອນ, ບ້ານນາໄຮ່, ບ້ານຫົວຊຽງ; ແຂວງຄຳມ່ວນ: ເສັ້ນທາງແຕ່ທ່າແຂກຫາໂພນຕົ້ວ; ສະຫວັນນະເຂດ: ຫລັກ 22 ຕາມເສັ້ນທາງເລກ 10; ແຂວງຈຳປາສັກ: ປາກເຊ; ແຂວງອັດຕະປື: ຢູ່ອ່າງນ້ຳມູນ ແລະ ອ່າງເຊນ້ຳນ້ອຍ.

3- ສະກຸນໄມ້ຊີ (VATICA Linné)

ໄມ້ຕົ້ນ ຂະໜາດນ້ອຍຫາຂະໜາດກາງ, ລຳຕົ້ນມັກຄົດໂງ່, ມີປົກຮາກ ຫລື ບໍ່ມີ. ພາກສ່ວນອ່ອນມີຂົນເປັນຈຸ່ມສັ້ນໆປົກຫຸ້ມໄວ້, ພາຍລຸນມາຂົນຈະລົ່ນ. ຫູໃບກໍ່ຕົກລົ່ນໄວ. ໃບມີຮູບແລະ ຂະໜາດແຕກຕ່າງກັນ, ໃບມີປະຈຳ; ກ່າງຟູຈະແຈ້ງຢູ່ດ້ານໜ້າໃບ; ກ່າງຂັ້ນສາມສັບຊ້ອນແບບຕານ່າງສິນ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວງ່າຍດາຍ ຫລື ເປັນພື້ວສັບສິນ, ດອກມີກ້ານ. ດອກຈຸ່ມຮູບໃຂ່, ສ້ວຍປາຍ; ກາບດອກບໍ່ເທົ່າກັນ ຫລື ເກືອບເທົ່າກັນ ສັບຊ້ອນເລື້ອມແຄມກັນ ຫລື ຕິດຈອດແຕ່ສ່ວນລຸ່ມ ຫລື ບໍ່ຕິດຈອດເລີຍ. ເກສອນ, ຈຳນວນ 15 , ຈັດວາງເປັນ 3 ວົງ, ວົງໃນຍາວກວ່າວົງນອກ. ກ້ານເກສອນສັ້ນ, ບັນດາຫ້ອງຂອງຮວຍເມັດລະອອງມີຂະໜາດບໍ່ເທົ່າກັນ: ຫ້ອງໃນນ້ອຍກວ່າຫ້ອງນອກ; ປາຍກ້ານເກສອນກໍ່ສັ້ນຫລາຍ, ທັງໝາ ແລະ ປາຍປູອີກ. ເຕົ້າໄຂ່ຮູບກົມມົນຕັດເຄິ່ງ ຫລື ສ້ວຍຮູບໄຂ່, ຝັງຢ່າງແໜ້ນໜາຢູ່ກັບໂຄນພວງກາບ ຫລື ຝັງສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ ຫລື ບໍ່ຝັງເລີຍ; ເຕົ້າໄຂ່ຖືກຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນສັ້ນ, ເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີແອວເລີຍ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ໜາຢູ່ສ່ວນປາຍ; ຮວງຮັບບານອອກເປັນ 3 ແງ່ມ.

ໝາກ: ກົມມົນ ຫລື ຮູບໄຂ່; ມີ ຊະນິດມີປົກໝາກຍາວເທົ່າໆກັນ ແລະ ຊະນິດປົກໝາກບໍ່ເທົ່າກັນ (2 ປົກຍາວ, 3 ປົກສັ້ນ), ນອກນັ້ນຍັງມີຊະນິດທີ່ບໍ່ມີປົກໝາກອີກ. ປົກໝາກຕິດແໜ້ນກັບໂຄນໝາກ.

ສະກຸນໄມ້ຊີມີຮີບໂຮມເອົາປະມານ 80 ຊະນິດ, ໃນນັ້ນເພິ່ນໄດ້ເກັບກຳວ່າມີ 3 ຊະນິດ ເກີດຢູ່ປະເທດລາວ.

ຮູບວິຖານການຈຳແນກຊະນິດ

1 -ກາບດອກມີຂະໜາດເກືອບເທົ່າໆກັນ ຫຼື ບໍ່ເທົ່າກັນ, ກາບດອກຕິດເຂົ້າກັນຢູ່ສວ່ນລຸ່ມ; ປົກໝາກບໍ່ເທົ່າກັນ: 2 ປົກໃຫຍ່, 3 ປົກນ້ອຍ, ທັງໝົດຍາວລິ້ນຂະໜາດຂອງໝາກ. ປາຍກ້ານເກສອນສັ້ນໆ,ບໍ່ແຈ້ງປານໃດ; ກ່າງໃບຂັ້ນສາມຈັດເປັນຕານ່າງສົນຖີ່ໆ ແລະ ເຫັນແຈ້ງ.

2 - ກິ່ງ-ງ່າ ອ່ອນຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນແລບ ແລະ ສັ້ນ; ກ້ານໃບບໍ່ມີຂົນ; ດອກມີຂົນແລບ ແລະ ສັ້ນປົກຫຸ້ມເຊັ່ນດຽວ..... 1- ໄມ້ຊີ (*Vatica harmandiana*)

2'- ກິ່ງ-ງ່າອ່ອນຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນຍາວ ສີຂີ້ໝຽງ; ກ້ານໃບມີຂົນເປັນຈຸ່ມໆ ແຈກຢາຍທົ່ວໄປ; ດອກຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນຍາວສີຂີ້ໝຽງ 2 - ໄມ້ຈິກດົງ (*Vatica odorata*)

1'- ກາບດອກມີຂະໜາດເກືອບເທົ່າກັນ , ບໍ່ຕິດກັນ. ປົກໝາກບໍ່ເທົ່າກັນ, ແອນອອກຂ້າງນອກ ຫຼື ຂະ ໜານແດ່ບໍ່ແດ່ໃຫ້ກັບກ້ານໝາກ ; ປາຍກ້ານເກສອນເຫວືອອອກ ເຫັນຈະແຈ້ງ; ກ່າງໃບຂັ້ນສາມບໍ່ຈະແຈ້ງປານໃດ, ໜ້າໃບເຫຼື້ອມ 3 - ໄມ້ທະລອກ (*Vatica philastreana*)

3. 1. ໄມ້ ຊີ (*Vatica harmandiana* Pierre)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 15-20 ມ,ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 80-120ມ , ລຳຕົ້ນຊື່ຖືງດີ; ນ້ຳມັນອອກສີຂາວ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ອ່ອນຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນອ່ອນໆ ແລະ ສັ້ນ.

ໃບ: ຮູບສ້ວຍປາຍມົນ ຫາຮູບຫອກ, ຍາວ10,5ຊມ, ກວ້າງ 5 ຊມ; ໂຄນໃບ ແລະ ປາຍໃບມົນ ຫຼື ເກືອບມົນ ຫຼື ສ້ວຍປາຍແຫຼມ ທັງສອງສັ້ນ ; ເນື້ອໃບຫໜາ ແລະ ບໍ່ມີຂົນທັງສອງດ້ານ; ກ່າງຂັ້ນ ສອງ 6-10 ຄູ່, ບາງຄັ້ງມີເຖິງ 12 ຄູ່. ກ່າງຂັ້ນ ສາມຈັດເປັນຕານ່າງຖີ່ໆ, ເຫັນງ່າຍທັງສອງດ້ານຂອງໃບ. ກ້ານໃບ ບໍ່ມີຂົນ.

ດອກ: ຈັດເປັນພວງ ຢູ່ປາຍກິ່ງ ຫຼື ຢູ່ຕາມງ່າມໃບ, ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນສັ້ນ ແລະ ແລບ. ພາຍລຸນມາຂົນຈິ່ງລິ້ນ, ດອກອອກສີຂາວ. ພວງກາບມີກາບດອກບໍ່ສະເໝີກັນ ທັງຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນສັ້ນໆ: ກາບດອກກາບໃຫຍ່ 2 ກາບ, ຮູບຂອບຂະໜານ ປາຍສ້ວຍມຸມແຫຼມ, ກາບນ້ອຍ 3 ກາບ.

ກີບດອກດ້ານນອກມີຂົນສັ້ນໆ ຫຸ້ມຫໍ່ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ. ເກສອນສັ້ນຫຼາຍ, ປາຍກ້ານເກສອນພໍແຕ່ເບິ່ງເຫັນ. ເຕົ້າໄຂ່ເປັນຮູບກົມມົນຕັດເຄິ່ງ, ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ.

ໝາກ: ຮູບປຸ້ມ, ເສັ້ນຜ່າກາງ 1-1,2 ຊມ, ມີຕິ່ງສັ້ນຢູ່ປາຍສຸດ, ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນເປັນຈຸ່ມໆ ; ປົກໝາກປົກໃຫຍ່ມີສອງປົກ, ມີກ່າງເປັນໂຄ້ງຕາມແຄມຂອງປົກ, ປົກນ້ອຍສາມປົກ, ແຫຼມແລະແຄບ. ການອອກໝາກ: ເດືອນ ພຶດສະພາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດທີ່ພົບຢູ່ປະເທດ: ມາເລເຊັຍ, ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ວຽດນາມ ແລະ ລາວ, ພົບເຫັນຢູ່ໃນປ່າດິບຢູ່ລະດັບຕ່ຳພໍຄວນ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ທົນທານພໍຄວນ, ເພິ່ນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸກສ້າງບ້ານເຮືອນ, ຂົວ ແລະ ການປຸກສ້າງໜັກທຸກປະເພດ.

ຂໍ້ພົ້ນເມືອງ: ໄມ້ຊີ .

3.2. ໄມ້ຈິກດົງ (*Vatica odorata* (Griffith) Syminton subsp. *odorata*)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 20-30 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 1-2 ມ, ລຳຕົ້ນຊີ້ດຽງ, ບາງຄັ້ງມີປົກຮາກ .

ກິ່ງ-ງ່າ: ເວລາຍັງອ່ອນ ມີຂົນເປັນຈຸ່ມໆສີເຂັ້ອງຫຸ້ມຫໍ່ທົ່ວໄປ.

ໃບ: ສ່ວນຫຼາຍ ໃບມີຮູບສ່ວຍປາຍມົນ-ຮູບ ຂອບຂະໜານ ຫຼື ຮູບສ່ວຍປາຍມົນ-ຮູບໄຂ່, ຍາວ 9-11 ຊມ, ບາງຄັ້ງ ຮອດ 17 ຊມ, ກວ້າງ 3-7 ຊມ, ໂຄ້ນໃບສ່ວຍມຸມເໜວີ ຫຼື ມຸມແຫຼມຮຽວເຂົ້າ; ປາຍໃບສຸດມີຕິ່ງສັ້ນໆ, ເນື້ອໃບໜາ, ບໍ່ມີຂົນຢູ່ຕາມ ສອງດ້ານຂອງໃບ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 9-15 ຄູ່, ກ່າງຂັ້ນ ສາມ ຈັດເປັນຕານ່າງຖີ່, ເຫັນຈະແຈ້ງທັງ ສອງດ້ານຂອງໃບ. ກ້ານໃບມີຂົນເປັນຈຸ່ມໆຫຸ້ມຫໍ່ໄວ້.

ຫາມຈຳໝາຍ

ດອກ: ຈັດເປັນພົ້ວ ຢູ່ປາຍກິ່ງ ແລະຕາມງ່າມໃບ, ມີຂົນຍາວສີເຂັ້ອງຫຸ້ມຫໍ່ທົ່ວໆໄປ, ດອກອອກສີເຫຼືອງຈິດ. ກາບດອກ ບໍ່ເທົ່າກັນ: ກາບໃຫຍ່, ຈຳນວນ 2, ຮູບຂອບຂະໜານ, ປາຍສ່ວຍ ມຸມເໜວີ; ກາບນ້ອຍ 3 ກາບ, ຮູບຫອກ; ກີບດອກດ້ານນອກຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນ. ເກສອນສັ້ນ, ບໍ່ເທົ່າກັນ; ປາຍກ້ານເກສອນສັ້ນຫຼາຍ ແລະ ບໍ່ແຈ້ງພໍປານໃດ. ເຕົ້າໄຂ່ເປັນຮູບກົມມົນຕັດເຄິ່ງ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ :ເດືອນພະຈິກ -ເດືອນມີນາ.

ໝາກ: ຮູບປຸ້ມ, ເສັ້ນຜ່າກາງ ປະມານ 0,8 ຊມ, ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍເປັນຈຸ່ມໆ ສີຂີ້ໜຽງ; ປົກໝາກປົກໃຫຍ່, ຈຳນວນ 2, ມີກ່າງຊີ້; ປົກນ້ອຍ 3 ປົກ, ສ່ວຍປາຍເກືອບແຫຼມ. ການອອກໝາກ: ເດືອນທັນວາ-ເດືອນເມສາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດພຶດທີ່ແຈກຢາຍຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ເຊັ່ນ ໃນບັນດາປະເທດ ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ, ວຽດນາມ ແລະ ມາເລເຊັຍ. ຕົ້ນໄມ້ຊະນິດນີ້ຖືກພົບຢູ່ໃນປ່າດິບ, ຢູ່ຕາມດິນແກມຊາຍຫຼາຍ.

ການນຳໃຊ້: ເປັນປະເພດໄມ້ທົນທານພໍຄວນ, ເພິ່ນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການກໍ່ສ້າງ: ແປ້ນປູ, ໂຕະຕັ້ງ... ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ໃນຮົ່ມ ແລະ ນອກຮົ່ມ. ນ້ຳມັນມີບໍ່ຫຼາຍ, ປະຊາຊົນນຳໃຊ້ເຮັດກະບອງ.

ຊື່ພື້ນເມືອງ: ໄມ້ຈິກດົງ, ໄມ້ຊີ, ໄມ້ຊີດານ, ໄມ້ຊີເປືອກບາງ(ວຽງຈັນ), ໄມ້ຊີກ້ານແດງ.

ການແຈກຢາຍຕົວແບບ ທີ່ ໄດ້ ສຶກສາ: - ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ: ສະພັງເມິກ, ອ່າງນ້ຳງື່ມ. ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ. ແຂວງສາຣະວັນ. ແຂວງຈຳປາສັກ.

3.3. ໄມ້ທະລອກ (*Vatica philastreana* Pierre)

ລັກສະນະພືດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 15-30 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 1,5 -2 ມ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ເວລາອ່ອນ ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນສັ້ນໆ .

ໃບ: ຮູບຂອບຂະໜານ-ຮູບຫອກ, ຍາວ 7-12 ຊມ, ບາງຄັ້ງ ຮອດ 15 ຊມ, ກວ້າງ 3-9 ຊມ, ໂຄ້ນໃບສ້ວຍມຸມເຫວີ ແລະ ກວ້າງອອກ; ໜ້າໃບເຫຼື້ອມ ແລະ ບໍ່ມີຂົນ, ດ້ານຫຼັງມີຂົນສັ້ນແຈກຢາຍຫ່າງໆ ຫຼື ບໍ່ມີຂົນເລີຍ, ເນື້ອໃບໜາ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 8-12 ຄູ່, ກ່າງຂັ້ນສາມ ຈະແຈ້ງແດ່ບໍ່ແດ່. ກ້ານໃບມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ ຫຼື ບໍ່ມີຂົນເລີຍ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວ, ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນສັ້ນ ແລບ ແລະ ອ່ອນ, ດອກມີກິ່ນຫອມ. ພວງກາບດອກມີຂົນສັ້ນໆປົກຫຸ້ມ; ກິບດອກບໍ່ມີຂົນ. ເກສອນຂະໜາດນ້ອຍ, ຫ້ອງຂອງຮວຍເມັດລະອອງຂະໜາດບໍ່ເທົ່າກັນ; ປາຍກ້ານເກສອນສ້ວຍມຸມເຫວີ ແລະ ເຫັນຈະແຈ້ງ. ເຕົ້າໄຂ່ ຮູບປຸ້ມ, ມີຂົນສັ້ນຫຸ້ມຫໍ່, ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ: ເດືອນມີນາ .

ໝາກ: ຮູບໄຂ່, ເສັ້ນຜ່າກາງ 1-1,2 ຊມ, ເປືອກມີຮ່ອງບໍ່ເລິກປານໃດ 3 ຮ່ອງ, ກາບດອກຂະຫຍາຍຕົວບໍ່ເທົ່າກັນເວລາເປັນໝາກ, ກາບໝາກແຫງນອອກຂ້າງນອກ ແລະ ຊອຍເກືອບຂະໜານໃຫ້ກັບກ້ານໝາກ .

ການແຈກຢາຍ ແລະ ມິເວດວິທະຍາ : ການເກັບກຳໃຫ້ເຫັນວ່າພືດຊະນິດນີ້ຢູ່ໃນບັນດາປະເທດ: ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ ແລະ ວຽດນາມ. ພືດຊະນິດນີ້ມີຢູ່ຕາມຫ້ວຍຮ່ອງເປັນຈຸດໜັກ ແລະ ຢູ່ຕາມແຄມທະເລ.

ຊື່ພື້ນເມືອງ : ໄມ້ທະລອກ

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ : ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ: ຕາມອ່າງຂອງນ້ຳມູນ.

4. ສະກຸນ ໄມ້ແຄນ (HOPEA Roxburgh)

ໄມ້ຕົ້ນ ຂະໜາດໃຫຍ່, ຂຽວຕະຫຼອດປີ. ລຳຕົ້ນຂອງບາງຊະນິດມີປຶກຮາກ ແລະ ຮາກຄ້າ, ກິ່ງ ງ່າຈັດຢູ່ອ່າວຕ່ຳແດ່. ຫູໃບຕົກລົ້ນໄວ. ໃບຂະໜາດແຕກຕ່າງກັນ, ບໍ່ມີຂົນ ຫຼື ມີຂົນແຈກຢາຍ ຫ່າງໆ; ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດລຽນແບບຂະໜານຖິ່ງ, ແບບຂະໜານຫ່າງ, ແບບຕານ່າງສົນ ຫຼື ແບບ ຕານ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດ.

ດອກ: ຈັດເປັນພົ້ວສັບສົນຢູ່ປາຍກິ່ງ ແລະຕາມງ່າມໃບ. ດອກຈູມສວຍຮູບໄຂ່. ກາບດອກ, ຈຳນວນ 5, ເລື່ອມເຕັງແຄມກັນຢູ່ສ່ວນ ກົກ. ເກສອນ, ຈຳນວນ 10, ບາງຄັ້ງ ຮອດ 15, ມີຂະ ໜາດບໍ່ເທົ່າກັນປານໃດ, ຈັດເປັນ 3 ວົງ; ກ້ານເກສອນໃຫຍ່ ແລະ ເປ ຢູ່ສ່ວນກົກກ້ານ, ສ່ວນ ປາຍຮຽວເຂົ້າຢູ່ລະດັບຮວຍເມັດລະອອງ. ໃນບາງຊະນິດ, ເກສອນຕິດກັນເປັນທໍ່ອ້ອມເຕົ້າໄຂ່ .

ຮວຍເກສອນປະກອບດ້ວຍຖົງເມັດລະອອງ 4 ຖົງຈະແຈ້ງ; ປາຍສຸດຂອງກ້ານເກສອນ ຮຽວ ເຂົ້າ ແລະ ບໍ່ມີຂົນ. ເຕົ້າໄຂ່ ສ້ວຍຮູບໄຂ່, ປາຍອ່າວແຫຼມ, ບໍ່ມີຂົນ ຫຼື ມີແຕ່ແຈກຢາຍຫ່າງໆ; ກິ່ວ ລະຫວ່າງ ຄໍຂອງເຕົ້າ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່ ບາງເທື່ອກໍ່ແຈ້ງ, ບາງເທື່ອ ກໍ່ບໍ່ມີເລີຍ .

ໝາກ: ເປັນຮູບໄຂ່, ມີຕິ່ງແຫຼມຢູ່ປາຍ ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່ຍັງສືບຕໍ່ມີຢູ່ ເວລາເປັນ ໝາກແລ້ວ. ປຶກໝາກຂະຫຍາຍບໍ່ເທົ່າກັນ: ປຶກໃຫຍ່ 2 ປຶກ, ມີ ກ່າງ 7-11ເສັ້ນ ແລະ ປຶກນ້ອຍ, 3 ປຶກ, ບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວແລະ ມີຂະໜາດເທົ່າໆກັນ, ຈັດຢູ່ວົງໃນ.

ຮູບວິຖານການຈຳແນກຊະນິດ

1 - ພວງດອກຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນຢ່າງດີກໜາ ; ໃບມີຕຸ່ມແຂງເປັນສ່ວນຫຼາຍ, ກ່າງຂັ້ນສາມ ຈັດເປັນ ຕານ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດ; ກິ່ວ ລະຫວ່າງເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່ ບໍ່ເຫັນແຈ້ງ; ປຶກໝາກ ຂະຫຍາຍຕົວບໍ່ເທົ່າກັນ, ປຶກໃຫຍ່ມີຂະໜາດ ພໍປານກາງ.

2-ໝາກເປັນຮູບໄຂ່, ປຶກໝາກປຶກໃຫຍ່ ຍາວ 5-6 ຊມ 1. ໄມ້ແຄນເຮືອ (*Hopea odorata*)

2'- ໝາກເປັນຮູບທໍ່ສ້ວຍ ປາຍແຫຼມ, ປຶກໝາກປຶກໃຫຍ່ ຍາວ 3-3,8 ຊມ 2. ໄມ້ແຄນຫີນ (*Hopea ferrea*)

1'- ພວງດອກບໍ່ມີຂົນ ຫຼື ມີກໍ່ແຈກຢາຍຫ່າງໆ; ໃບບໍ່ມີຕຸ່ມແຂງ ຫຼື ມີກໍ່ແມ່ນ ກໍ່ລະນີ ຫາຍາກ, ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດເປັນຕານ່າງຂະໜານ ແບບຂັ້ນໃດ ຫຼື ຈັດເປັນຕານ່າງສົນ ຫຼື ຈັດເປັນເສັ້ນຂະ ໜານຍາວຫ່າງ; ກິ່ວລະຫວ່າງເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່ຈະແຈ້ງດີ ຫຼື ຈະແຈ້ງພໍຄວນ ຫຼື ບາງ ເທື່ອເຕົ້າໄຂ່ມີບ່ອນວາງຢູ່ສ່ວນປາຍ; ພວງກາບບໍ່ຂະຫຍາຍເວລາເປັນໝາກ ຫຼື ວ່າຂະຫຍາຍບໍ່ ເທົ່າກັນ; ປຶກໝາກ ປຶກໃຫຍ່ ມີຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼື ຂະໜາດໃຫຍ່.

3- ພວງກາບບໍ່ຂະຫຍາຍ ເວລາເປັນໝາກ 3. ໄມ້ ແຄນຊີ (*Hopea thorelii*)

3'-ພວງກາບຂະຫຍາຍຕົວບໍ່ເທົ່າກັນເວລາເປັນໝາກ

4- ປົກໝາກປົກໃຫຍ່ ຍາວແຕ່ 2,5-4 ຊມ,ມີກ່າງ 7-11 ເສັ້ນ

..... 4.ໄມ້ຫລ້າເອັນ (*Hopea pierrei*)

4'-ປົກໝາກປົກໃຫຍ່ຍາວຮອດ 9 ຊມ, ມີ ກ່າງ 8-10ເສັ້ນ .

5-ໝາກຮູບໄຂ່, ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ຈັບຕໍ່ໃສ່ບ່ອນວາ້ຂອງເຕົ້າໄຂ່, ປາຍກ້ານເກສອນ
ມີຕິ່ງຍ່ອຍອີກ..... 5.ໄມ້ແຄນຊີ (*Hopea chinensis*)

5'-ໝາກມີຮູບສ່ວຍປາຍແຫລມ, ຄໍເຕົ້າໄຂ່ຈັບຕໍ່ໃສ່ບ່ອນວາ້ຂອງເຕົ້າໄຂ່;
ປາຍກ້ານເກສອນບໍ່ມີຕິ່ງຍ່ອຍ 6.ໄມ້ແຄນຝ້າຍ (*Hopea recopei*).

4.1. ໄມ້ແຄນເຮືອ (*Hopea odorata* Roxburgh)

ລັກສະນະພືດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 20-35 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 1,8-3 ມ, ລຳຕົ້ນຊື່ໆ, ມີປົກຮາກ, ບຸ້ມໃບມົນ.
ກິ່ງ-ງ່າ: ບໍ່ມີຂົນ.

ໃບ: ຮູບໄຂ່-ຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 7-14 ຊມ, ກວ້າງ 3-7 ຊມ, ມີລັກສະນະໂຄ້ງຄ້າຍ
ຮູບກ່ຽວ, ໂຄນໃບສ່ວຍມຸມເຫວີ ແລະ ບັງວ ເລັກນ້ອຍ, ປາຍໃບແຫຼມ, ໃບທັງສອງດ້ານບໍ່ມີຂົນ;
ກ່າງຂັ້ນສອງ 9-11 ຄູ່, ບາງຄັ້ງຮອດ 13 , ມັກມີຕຸ່ມແຂງຢູ່ດ້ານໜັງໃບ, ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດເປັນຕາ
ນ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດ. ກ້ານໃບມີຂົນສັ້ນແຈກຢາຍທ່າງໆ. ຫູໃບຕົກຫລິ້ນໄວ.

ດອກ: ຈັດເປັນພວງສັບສົນຢູ່ປາຍກິ່ງ ແລະ ຕາມຫລິບໃບ, ມີຂົນແຈກຢາຍທົ່ວໄປຕາມ
ພວງດອກ. ດອກອອກສີຂາວ, ກິ່ນຫອມ, ກ້ານສັ້ນໆ. ພວງກາບນອກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນດົກຢູ່ 2 ດ້ານ,
ກາບໃນບໍ່ມີຂົນຢູ່ຂ້າງໃນ. ກົບມີຮູບບິດບັງວເລັກນ້ອຍ, ຂອບເປັນແຂ້ວເລື້ອຍຢູ່ປາຍ, ມີຂົນແຈກ
ຢາຍເປັນຈຸດໆຢູ່ຕາມດ້ານຫລັງຂອງກົບດອກ. ເກສອນ 15 ອັນ, ປາຍກ້ານເກສອນຍາວເທົ່າໆ
ກັບຮວຍເມັດລະອອງ. ເຕົ້າໄຂ່ເປັນຮູບໄຂ່, ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນບົວອ່ອນໆ; ແອວເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ຈະແຈ້ງ
ປານໃດ, ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ : ເດືອນມີນາ-ເດືອນເມສາ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່, ຍາວ 0,6 ຊມ, ປາຍແຫລມເລັກນ້ອຍ, ມີຂົນບົວອ່ອນໆຫຸ້ມຫໍ່ໄວ້, ກາບ
ດອກຂະຫຍາຍຕົວເວລາກາຍເປັນໝາກ. ປົກໝາກ ປົກໃຫຍ່ມີຂະໜາດ 5-6x0,9-1 ຊມ, ຮູບ
ຮຽວແຄບ-ຮູບຂອບຂະໜານ, ບິດບັງວເລັກນ້ອຍ, ມີ 7-11 ກ່າງ; ປົກໝາກປົກນ້ອຍມີປາຍ
ແຫລມ. ການອອກໝາກ : ເດືອນເມສາ-ເດືອນພຶດສະພາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດແຈກຢາຍຢູ່ : ໝູ່ເກາະອັນດາມັນ, ຢູ່
ປະເທດ: ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ, ວຽດນາມ ແລະ ແຫລມມາເລເຊັຍ. ເພິ່ນໄດ້ພົບເຫັນ
ວ່າພືດຊະນິດນີ້ມີຢູ່ປ່າຕິບຊຸ່ມ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ບໍ່ທົນທານປານໃດ, ເພິ່ນນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸກສ້າງ: ເຮັດແປ້ນປູ, ແຜ່ນ
ໄມ້ອັດ, ໄມ້ຝານ, ເຄື່ອງໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປະດັບໃນເຮືອນ.

ຂໍ້ພື້ນເມືອງ: ໄມ້ແຄນເຮືອ (ທົ່ວໄປ), ໄມ້ແຄນ .

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ແຂວງຊຽງຂວາງ. ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ: ບ້ານ
ນາບົງ. ແຂວງວຽງຈັນ: ພູເຂົາຄວາຍ. ແຂວງຄຳມ່ວນ: ມະຫາໄຊ. ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ:
ຕາມເສັ້ນທາງເລກທີ 10. ແຂວງຈຳປາສັກ. ແຂວງອັດຕະປື.

4.2. ໄມ້ແຄນຫີນ (*Hopea ferrea* Pierre)

ລັກສະນະພືດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 20-35ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 1,5 -2,5 ມ; ລຳຕົ້ນຊື່ໆ, ປຸ້ມໃບມົນ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ກ້ຽງ

ໃບ: ຮູບໄຂ່ , ຍາວ 6,5-7 ຊມ, ກວ້າງ 2,5 -5 ຊມ, ໂຄນໃບມົນ ແລະ ກວ້າງແຜ່ອອກ,
ປາຍໃບສ້ວຍເລິກ ແລະ ມີຕິ່ງ, ບໍ່ມີຂົນ, ໃບບາງ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 8-11ຄູ່, ບາງຄັ້ງຮອດ 18ຄູ່, ພົບ
ຕຸ່ມແຂງເລື້ອຍພໍຄວນ; ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດເປັນຕາມ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດ . ກ້ານໃບບໍ່ມີຂົນ.

ດອກ: ຈັດເປັນພວງສັບສົນຢູ່ປາຍກິ່ງ ແລະ ຢູ່ຕາມງ່າມໃບ, ມີຂົນບົວສັ້ນໆທົ່ວໄປ; ດອກ
ອອກສີຂາວ, ມີກ້ານຍາວພໍຄວນ. ມີຂົນຢູ່ແຄມຂອງກາບດອກ. ກີບດອກກໍ່ມີຂົນສີຂາວປົກຄຸມຢູ່
ດ້ານນອກ ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ. ເກສອນ, ຈຳນວນ 15, ປາຍກ້ານເກສອນສັ້ນກວ່າຮວຍເມັດລະ
ອອງ, ເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່ຕໍ່ກັນເປັນຮູບໝາກຂ່າງ, ບໍ່ມີຂົນ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ສັ້ນໆ. ການອອກ
ດອກ: ເດືອນກໍລະກົດ-ເດືອນກັນຍາ.

ໝາກ: ຮູບສ້ວຍ ສອງປາຍແຫຼມ, ລວງຍາວ 1 ຊມ, ມີປາຍແຫຼມ. ປົກໝາກປົກໃຫຍ່ຍາວ
ໄດ້ 3-3,8 ຊມ, ຮູບກ້ານບ່ວງ, ປາຍເຫວີ ແລະ ມົນ, ມີກ່າງ 7-11 ເສັ້ນ. ການອອກໝາກ:
ເດືອນມັງກອນ-ເດືອນມີນາ .

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ຊະນິດນີ້ພົບຢູ່ບັນດາປະເທດ : ໄທ, ກຳປູເຈັຍ,
ລາວ, ວຽດນາມ ຈົນຮອດແຫຼມມາເລເຊັຍ . ເພິ່ນເກັບກຳໄດ້ວ່າພົບເຫັນໄມ້ຊະນິດນີ້ໃນລັກສະ
ນະປ່າໄມ້ແຄນຫີນສົດ ຢູ່ຕາມປ່າຕິບຊຸ່ມ ຫຼື ປ່າປະສົມຊຸດໂຊມພໍຄວນ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ທົນທານຕໍ່ແມງໄມ້ ແລະ ຕໍ່ ການປ່ຽນແປງຂອງພູມອາກາດ, ຖືກນຳໃຊ້
ເຂົ້າໃນການປຸກສ້າງ.

ຂໍ້ພື້ນເມືອງ: ໄມ້ແຄນຫີນ (ວຽງຈັນ), ໄມ້ຈິກຈາດ (ວຽງຈັນ), ໄມ້ຊີປ້ອງ (ບໍລິຄຳໄຊ).

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ: ຫຼັກ 20 ຕາມເສັ້ນທາງທ່າ
ງ່ອນ, ອ່າງນ້ຳງື່ມ, ບ້ານທ່າລາດ ແລະ ເມືອງສັງທອງ. ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ: ນ້ຳເທີນ. ສະຫວັນນະ
ເຂດ: ຫຼັກ 120 ຕາມເສັ້ນທາງເລກ 9. ແຂວງສາຣະວັນ. ແຂວງຈຳປາສັກ: ເມືອງຄົງເຊໂດນ.

4.3 . ໄມ້ ແຄນຊີ (*Hopea thorelii* Pierre)

ລັກສະນະພືດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 10-15 ມ, ລຳຕົ້ນຊື່, ມີຮາກຄຳ .

ກິ່ງ- ງ່າ: ມີປ່ອງອາກາດຢັ່ງຢາຍຢູ່ .

ໃບ: ຮູບໄຂ່ - ຮູບສ່ວຍປາຍມືນ, ຍາວ 16-19 ຊມ, ກວ້າງ 6,5-8 ຊມ. ໂຄນໃບມືນ, ບັງວເລັກນ້ອຍ, ປາຍໃບສ່ວຍມຸມເຫວີ ຫຼື ສ່ວຍມຸມແຫຼມ, ບໍ່ມີຂົນທັງສອງດ້ານ; ກ່າງຂັ້ນ ສອງ 8-11 ຄູ່, ກ່າງຂັ້ນ ສາມຈັດເປັນຕາມ່າງສິນ. ກ້ານໃບບໍ່ມີຂົນ .

ດອກ: ຈັດເປັນພວງສັບສົນ ອອກຕາມງ່າມໃບ, ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ. ດອກສີແດງຊຳ, ກ້ານສົ້ນໆ. ກາບດອກ ມີຕິ່ງສົ້ນໆ, ມີຂົນຢູ່ປາຍສຸດ, ສ່ວນດ້ານໃນຂອງກາບດອກບໍ່ມີຂົນ. ກົບດອກກົວຢູ່ສ່ວນເທິງ ແລະ ຫຸ້ມທີ່ດ້ວຍຂົນອ່ອນທົ່ວໄປ ທາງດ້ານນອກ ແລະ ສ່ວນເທິງຂອງດ້ານໃນ. ເກສອນ, ຈຳນວນ 15, ກ້ານເກສອນຕິດກັບກົບດອກຢູ່ສ່ວນລຸ່ມ; ປາຍກ້ານເກສອນຍາວເທົ່າໆກັບເມັດລະອອງ; ເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່ຕໍ່ເຂົ້າກັນເປັນຮູບໄຂ່, ບໍ່ມີຂົນ. ກົວຊຶ່ງຢູ່ລະຫວ່າງແອວຂອງເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ເຫັນຈະແຈ້ງພໍປານໃດ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ສົ້ນຫຼາຍ. ການອອກດອກ: ເດືອນກຸມພາ-ເດືອນມີນາ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່, ປາຍແຫຼມເລັກນ້ອຍ. ໝາກຍາວປະມານ 1 ຊມ, ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ. ພວງກາບບໍ່ມີຂົນ, ບໍ່ຂະຫຍາຍຕົວເວລາເປັນໝາກ; ກາບທັງໝົດມີຂະໜາດເທົ່າໆກັນ. ການອອກໝາກ: ເດືອນເມສາ.

ການແຈກຢາຍແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ຊະນິດນີ້ແຈກຢາຍຢູ່ປະເທດ ກຳປູເຈັຍ, ລາວ ແລະ ຕາເວັນອອກສຽງເໜືອ ຂອງໄທ, ຢູ່ຕາມປ່າຂຽວຕະຫຼອດປີ ລະດັບຕ່ຳ.

ຊື່ພື້ນເມືອງ : ໄມ້ ແຄນຊີ

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ຫຼວງພະບາງ: ແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ .

4.4 . ໄມ້ຫຼ້າເອັນ (*Hopea pierrei* Hance)

ລັກສະນະພືດສາດ:

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 15-20 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 1,5-2,5 ມ. ປຸ້ມໃບມືນ, ມີປີກຮາກ ແລະ ຕົ້ນນ້ອຍມີຮາກຄຳ.

ກິ່ງ- ງ່າ: ບໍ່ມີຂົນ

ໃບ: ຮູບໄຂ່ ຫາ ຮູບໄຂ່-ຮູບສ້ວຍປາຍມົນ, ຍາວ 3,5 -7,5 ມ, ກວ້າງ 2-4 ຊມ, ໂຄນໃບມົນ, ປາຍໃບແຫຼມ; ກ່າງກາງຫຼຸບ ເບິ່ງຢູ່ດ້ານໜ້າ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 13-15 ຄູ່, ບາງຄັ້ງຮອດ 18 ຄູ່; ຕຸ່ມແຂງ ພໍ້ເລື້ອຍ; ກ່າງຂັ້ນສາມ ຈັດເປັນຕານ່າງຂະໜານຖີ່ . ກ້ານໃບບໍ່ມີຂົນ.

ດອກ: ຈັດເປັນພົ້ວສັບສົນ ຢູ່ຕາມງ່າມໃບ, ພົ້ວດອກບໍ່ມີຂົນ. ດອກມີກ້ານສັ້ນໆ, ອອກສີແດງ. ກົບດອກ ຮູບຍາວບົດບ່ຽວ, ດ້ານນອກຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ. ເກສອນ, ຈຳນວນ 15; ກ້ານເກສອນຕິດກັບກົບດອກຢູ່ສ່ວນຕີນ; ປາຍກ້ານເກສອນຍາວກວ່າຮວຍເມັດລະອອງ 2 ຫາ 3 ເທົ່າ. ເຕົ້າໄຂ່ຮູບໄຂ່, ມີກົວເລັກນ້ອຍ ລະຫວ່າງເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ສັ້ນຫລາຍ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່ -ຮູບສາມລ່ຽມປາຍແຫຼມ, 7-8 ມມ, ບໍ່ມີຂົນ; ປົກໝາກປົກຍາວ ຂະໜາດ 2,3-4 x 0,7-1 ຊມ, ຮູບສ້ວຍປາຍມົນ ຫາ ຮູບກ້ານບ່ວງ, ກ່າງ 7-11 ເສັ້ນ; ປົກນ້ອຍ ປາຍສ້ວຍມຸມເຫວີ, ມັກຈະແອນອອກຂ້າງນອກ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແຈກຢາຍຢູ່ບັນດາ ປະເທດ: ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ, ວຽດນາມ ແລະ ແຫຼມ ມາເລເຊັຍ. ເພິ່ນພົບຢູ່ຕາມປ່າດິບຊຸ່ມ ຈົນຮອດບ່ອນສູງເຖິງ 1000 ມ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ທົນທານ ຕໍ່ ແມງໄມ້ ແລະ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງ ພູມອາກາດ, ເປັນທີ່ນິຍົມໃຊ້ໃນການປຸກສ້າງທຸກປະເພດ: ຂົວ, ບ້ານເຮືອນ (ເຮັດຂີ້, ເສົາ, ໄມ້ຄຳ...).

ຂີ້ພິ້ນເມືອງ: ໄມ້ຫຼ້າເອັນ, ໄມ້ແຄນຫິນ, ໄມ້ແຄນຮາກຢ່ອງ (ບໍລິຄຳໄຊ).

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ແຂວງຊຽງຂວາງ. ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ: ນ້ຳກະດິງ, ແກ້ງໄມ້ຮ້າ.

4. 5. ໄມ້ແຄນຂີ້ (*Hopea chinensis* (Merrill) Handel-Mazzetti)

ລັກສະນະພຶດສາດ:

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 20-25 ມ ແລະ ເສັ້ນຜ່າກາງລຳຕົ້ນຍາວ 60 ຊມ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ບໍ່ມີຂົນ.

ໃບ: ຮູບຂອບຂະໜານ-ຮູບຫອກ, ຍາວ 9,5-13,5 ຊມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 21 ຊມ, ກວ້າງ 2,5-6 ຊມ, ໂຄນໃບມົນ ຫລື ສ້ວຍມຸມເຫວີ, ບ່ຽວເລັກນ້ອຍ, ປາຍໃບແຫຼມຍາວພໍຄວນ; ໃບອ່ອນເປັນສີມົວໆຢູ່ດ້ານຫລັງ, ບໍ່ມີຂົນທັງສອງດ້ານ; ກ່າງຂັ້ນສອງມີ 7-10 ຄູ່, ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດເປັນຕານ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດ. ກ້ານໃບບໍ່ມີຂົນ.

ດອກ: ຈັດເປັນພວງສັບສົນຢູ່ຕາມງ່າມໃບ, ພວງດອກບໍ່ມີຂົນ, ດອກມີກ້ານ. ພວງກາບບໍ່ມີຂົນເຊັ່ນດຽວ; ກົບດອກຂ້າງໃນບໍ່ມີຂົນ ແຕ່ຂ້າງນອກຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນ. ເກສອນຈຳນວນ 15; ກ້ານເກສອນຕິດກັບກົບດອກຢູ່ສ່ວນລຸ່ມ, ປາຍກ້ານເກສອນຍາວກວ່າຮວຍເມັດລະອອງ. ເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່ຮູບໄຂ່ຫາຮູບຫໍ່ກົມ, ມີກົວລະຫວ່າງກາງຈະແຈ້ງ, ຂົນແຈກຢາຍທ່າງໆ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ສັ້ນ. ການອອກດອກ: ເດືອນສິງຫາ-ເດືອນຕຸລາ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່ຍາວປະມານ 1,5 ຊມ, ພວງກາບຂະຫຍາຍຕົວເປັນປົກໝາກ, ປົກໃຫຍ່, ຍາວໄດ້ 8,5-9,5 ຊມ, ຮູບຂອບຂະໜານ-ຮູບສ້ວຍກ້ານບ່ວງ, ມີກ່າງ 9-10 ເສັ້ນ. ການອອກໝາກ: ເດືອນກຸມພາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ຊະນິດນີ້ ເກີດຈຳກັດ ຢູ່ພາກໃຕ້ ຂອງປະເທດຈີນ (ກວາງຊີ), ຢູ່ພາກເໜືອວຽດນາມ ແລະ ຢູ່ລາວ, ຢູ່ໃນປ່າຂຽວຕະຫຼອດປີ ບ່ອນສູງກວ່ານ້ຳທະເລ 700-1000 ມ.

ຂໍ້ພົ້ນເມືອງ : ໄມ້ແຄນຊີ.

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ : ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ : ນ້ຳກະດິງ, ແກ້ງໄມ້ຮ້າ.

4.6. ໄມ້ ແຄນຝ້າຍ (*Hopea recopei* Pierre)

ລັກສະນະພືດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 30-35 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 1,5-2 ມ, ລຳຕົ້ນຊື່.

ກິ່ງ-ງ່າ: ກິ່ງງ່າອ່ອນຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນບົວສົ້ນ ແລະ ອ່ອນ.

ໃບ: ຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 16-30 ຊມ, ກວ້າງ 5,5-8 ຊມ, ໂຄນໃບມົນ ແລະ ບັງວ, ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆຫາບໍ່ມີຂົນເລີຍຢູ່ຕາມ 2 ດ້ານ, ເນື້ອໃບໜາ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 10-15 ຄູ່, ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດເປັນຕາມ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດ. ກ້ານໃບມີຂົນຫ່າງໆຫາບໍ່ມີຂົນ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວສັບສົນຢູ່ງ່າມໃບ; ພວງດອກບໍ່ມີຂົນ, ແມ່ນດອກກ້ານສົ້ນ. ພວງກາບບໍ່ມີຂົນທາງດ້ານນອກ ແຕ່ກາບໃນມີຂົນຢູ່ຕາມແຄມ; ກົບດອກຮູບຍາວບິດບັງວ, ມີຂົນປົກຄຸມຢູ່ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ ແລະ ມີຂົນຕາມແຄມ. ເກສອນຈຳນວນ 10; ກ້ານເກສອນຕິດເຂົ້າກັນເປັນຫລອດ, ກ້ານເກສອນບໍ່ມີປາຍ. ເຕົ້າໄຂ່ເປັນຮູບທາດປາຍແຫລມຫລື ຮູບກົມເກືອບເປັນຮູບທໍ່, ແອວເຕົ້າໄຂ່ຕໍ່ໃສ່ເຕົ້າໄຂ່ ແຕ່ບໍ່ມີກົວລະຫວ່າງເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່, ທັງໝົດບໍ່ມີຂົນ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ຝັງຢູ່ທັງຊຶ່ງເປັນຈຸດປາຍຂອງເຕົ້າໄຂ່.

ໝາກ: ມີຮູບສ້ວຍຢູ່ສອງສົ້ນ, ຍາວປະມານ 1 ຊມ; ກາບດອກຂະຫຍາຍຕົວເປັນປົກໝາກ: ປົກໃຫຍ່ເວລາອ່ອນອອກສີແດງເຂັ້ມ, ກ່າງ 8-10 ເສັ້ນ, ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກໝາກ: ເດືອນມີນາ-ເດືອນກໍລະກົດ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ຊະນິດທີ່ເກີດສະເພາະບາງເຂດ: ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ ແລະ ພາກໃຕ້ຂອງວຽດນາມ, ຢູ່ປ່າຕົບເຂດຕ່ຳ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ທົນທານຕໍ່ແມງຕ່າງໆ ແລະ ຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງພູມອາກາດ, ເປັນທີ່ນິຍົມໃຊ້ໃນການປຸກສ້າງ ແລະ ໃຊ້ເປັນໄມ້ຄວັດ. ຂໍ້ຊີ້ກຳນົດໃຊ້ເຮັດກະບອງ.

ຂໍ້ພົ້ນເມືອງ: ໄມ້ ແຄນຝ້າຍ, ໄມ້ຊີດອກແດງ*.

(*ເອີ້ນແນວນີ້ຍ້ອນປົກໝາກອອກສີແດງ, ມີຮູບຊົງຄ້າຍຄືດອກ).

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ: ຫ້ວຍຫີນຄັນນາ. ແຂວງຈຳປາສັກ.

5.- ສະກຸນໄມ້ຮັງ (*Shorea* Roxburgh ex Gaertner)

ໄມ້ຕົ້ນ ຂະໜາດໃຫຍ່, ໃບຂຽວຕະຫຼອດປີ ຫລື ລົ່ມຕາມລະດູການ, ມີປົກຮາກ ຫລື ບໍ່; ຊັ້ນເບື້ອງຂອງລຳຕົ້ນແຕກເຫິບ ຫລື ເປັນແຜ່ນສະເກັດ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ກົມບໍ່ມີຂົນ ຫລື ມີຂົນຫຸ້ມຫໍ່ໄວ້. ຫູໃບມີຮູບຫລາກຫລາຍ, ຕົກລົ່ມໄວ. ໃບມີຮູບຮ່າງ, ລະດັບຫຍາບ ແລະ ລັກສະນະຂົນຫລາກຫລາຍ; ກ່າງຂັ້ນສອງມັກມີຕຸ່ມແຂງຢູ່ຕາມຈຸດແຍກລະຫວ່າງກ່າງແໜງ ລະ ກ່າງກາງ; ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດເປັນຕານ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃດ. ດອກຈັດເປັນພົ້ວສັບສົນຢູ່ປາຍກິ່ງ ແລະ ງ່າມໃບ. ໃບຊ້ອນດອກມີຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຕົກລົ່ມໄວ. ກາບດອກເລື້ອມແຄມກັນ ແຕ່ບໍ່ຕິດຈອດກັນ: ກາບນອກ ຈຳນວນ 3, ກາບໃນຈຳນວນ 2, ກາບນອກໜ້າແຕ່ມີຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ແຄບກວ່າກາບໃນ. ກົບດອກຕິດເຂົ້າກັນຢູ່ໂຄນກົບ ຫລື ວ່າບໍ່ຕິດກັນເລີຍ. ເກສອນ, ຈຳນວນ 15 ຫລື ຫລາຍກວ່ານັ້ນ, ກ້ານເກສອນເປັນເສັ້ນແລບແຕ່ບໍ່ແຕ່; ຮວຍເມັດລະອອງມີຮູບເກືອບປຸ້ມຫາຮູບຂອບຂະໜານ, ບາງເທື່ອກໍ່ມີຕິ່ງ, ຮວຍເມັດລະອອງມີ 4 ຫລື 2 ຫ້ອງ; ປາຍກ້ານເກສອນແລບ ຫລື ໃຄ່ເປັນຫລອດ, ມີຂົນ ຫລື ບໍ່. ເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ ຫລື ຫຸ້ມດ້ວຍຂົນຍາວ, ມີແອວເຕົ້າໄຂ່ ຫລື ບໍ່ມີ, ແອວເຕົ້າໄຂ່ຄ່ອຍໆສ້ວຍລົງ ແລະ ຕໍ່ໃສ່ຄໍເຕົ້າໄຂ່.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່ປາຍແຫຼມ, ບໍ່ຕິດຝັງກັບຫລອດກາບ; ປົກໝາກມີປົກໃຫຍ່ 3, ປົກນ້ອຍ 2 ປົກ, ມີ ຂະໜາດເກືອບເທົ່າກັນທັງສອງປົກ. ທັງໝົດຫຸ້ມໝາກໄວ້ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ. ສະກຸນນີ້ຮິບໂຮມເອົາປະມານ 194 ຊະນິດ, ໃນນັ້ນມີ 6 ຊະນິດທີ່ຖືກພົບເຫັນວ່າເກີດຢູ່ປະເທດລາວ.

ຮູບວິຖານການຈຳແນກຂະນິດ

- 1- ດອກຈູມມີຮູບຍາວ-ແຄບ ຫລື ຮູບໄຂ່ປາຍແຫຼມ; ກົບດອກບໍ່ຕິດກັນ; ເກສອນຈຳນວນ 20-40 ອັນ; ປາຍກ້ານເກສອນມີຂົນຍ່ອຍ, ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ.
 - 2- ຮວຍເມັດລະອອງຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ.
 - 3- ດອກຈູມມີຮູບຍາວ-ແຄບ; ເກສອນຈຳນວນ 26-29 ອັນ; ໃບມີຮູບຂອບຂະໜານ, ປາຍໃບສ້ວຍມຸມເໜວິຫາມິນ, ມີຂົນແຈກຢາຍທ່າງຢູ່ດ້ານຫລັງ.....
-1-ໄມ້ຈິກ (*Shorea obtusa*).

3'- ດອກຈູມມີຮູບໄຂ່ປາຍແຫລມ; ເກສອນຈຳນວນ 30-40 ອັນ, ໃບມີຮູບໄຂ່-ຮູບ
ຂອບຂະໜານ, ມີປາຍແຫຼມສັ້ນ, ບໍ່ມີຂົນທັງສອງດ້ານ ແຕ່ມີຂົນອ່ອນໆສີຂາວເຫລື້ອມຢູ່
ຕາມດອກ 2-ໄມ້ຊີປ້ອງ (*Shorea thorelii*)

2'- ຮວຍເມັດລະອອງບໍ່ມີຂົນຫຸ້ມ.

4 - ເກສອນ 20- 40 ; ໃບຮູບຂອບຂະໜານ-ຮູບຫອກ, ປາຍໃບສ້ວຍມຸມເຫວ
ປາຍແຫຼມ - ປາຍໃບສ້ວຍມຸມເຫວ, ມີຕິ່ງ, ບໍ່ມີຂົນ ຫລື ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ,
ດ້ານໜ້າໃບເຫຼື້ອມ..... 3-ໄມ້ນຶ່ງ (*Shorea guiso*)

1'- ດອກຈູມມີຮູບໄຂ່ຫາຮູບສ້ວຍປາຍມົນ, ກົບດອກຕິດເຂົ້າກັນຢູ່ສ່ວນຕົ້ນ; ເກສອນຈຳນວນ
15-30; ປາຍກ້ານເກສອນບໍ່ມີຂົນຍ່ອຍ.

5-ກົບດອກປັ້ນອອກດ້ານນອກ; ເກສອນຈຳນວນ 15; ຮວຍເມັດລະອອງມີຕິ່ງແຫລມ;
ປາຍກ້ານເກສອນສັ້ນກວ່າຮວຍເມັດລະອອງ..... 4-ໄມ້ຮັງ (*Shorea siamensis*)

5'- ກົບດອກບໍ່ປັ້ນອອກດ້ານນອກ; ເກສອນຈຳນວນ 15-30 ; ຮວຍເມັດລະອອງມີຮູບ
ຂອບຂະໜານແຄບໆ; ປາຍກ້ານເກສອນຍາວກວ່າຮວຍເມັດລະອອງ.

6- ດອກຈູມຮູບໄຂ່ຫາຮູບແປຍາວປາຍແຫລມ; ດອກບໍ່ມີກ້ານ; ເກສອນຈຳນວນ 15;
ເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ 5-ໄມ້ແຄນຂະຍອມ (*Shorea roxburghii*)

6'- ດອກຈູມຮູບໄຂ່; ດອກກ້ານສັ້ນ; ເກສອນຈຳນວນ 22-30; ເຕົ້າໄຂ່ປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນ
ສັ້ນໆ 6-ໄມ້ຄຸ່ງນ (*Shorea henryana*)

5.1. ໄມ້ຈິກ (*Shorea obtusa* Wallich ex Blume)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 15-30 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 1,2-2 ມ, ລຳຕົ້ນຊື່ເຖິງ; ປຸ້ມໃບມົນ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ມີຂົນເປັນຈຸ່ມຕາກອອກຫຸ້ມຫໍ່ທົ່ວໄປ.

ໃບ: ສ່ວນຫລາຍມີຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 7-11,5 ຊມ, ກວ້າງ 3,5-5,5, ໂຄ້ນໃບບັງວ, ປາຍໃບສ້ວຍມຸມເຫວີຫາມົນ; ໜ້າໃບບໍ່ມີຂົນ, ຫລັງໃບມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ; ກ່າງຂັ້ນສອງ
15-20 ຄູ່, ມີຕຸ່ມແຂງ. ກ້ານໃບບໍ່ມີຂົນ. ຫູໃບມີຂົນເປັນຈຸ່ມ ແຜ່ ຕາກອອກຢັ່ງຢາຍຢູ່, ຫູໃບຕົກ
ລົ້ນໄວ.

ດອກ: ຈັດເປັນພົ້ວສັບສົນຢູ່ປາຍກິ່ງ ແລະ ຢູ່ຕາມງ່າມໃບ. ພວງດອກມີຂົນສັ້ນໆປົກຫຸ້ມ,
ດອກບໍ່ມີກ້ານ, ອອກສີເຫລືອງ ແລະ ມີກິ່ນຫອມ, ດອກຈູມຮຽວ. ພວງກາບບໍ່ມີຂົນຢູ່ດ້ານໃນ;
ກົບດອກບໍ່ຕິດກັນ, ມີຂົນອ່ອນໆຢັ່ງຢາຍຢູ່ດ້ານນອກ. ເກສອນຈຳນວນ 26-29 ອັນ, ຈັດເປັນ 3
ວົງ; ຮວຍເມັດລະອອງມີຂົນອ່ອນໆປົກຫຸ້ມ; ປາຍກ້ານເກສອນສັ້ນ ແລະ ມີຂົນຍ່ອຍອີກ. ເຕົ້າ

ໄຂ່ສ້ວຍຮູບໄຂ່, ມີຂົນແລບງຢັ່ງຢາຍຫ່າງໆ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນຢູ່ດ້ານປາຍ. ການອອກດອກ : ເດືອນກຸມພາ-ເດືອນມີນາ.

ໝາກ: ຮູບຮຽວແຄບ ຫາ ຮູບຂອບຂະໜານ, ຂະໜາດ 1,8x0,6 ຊມ, ປາຍແຫລມ, ມີຂົນອ່ອນຢັ່ງຢາຍຢູ່. ພວງກາບຂະຫຍາຍຕົວເປັນປົກໝາກ : ປົກຍາວ 3 ປົກມີຂົນຫ່າງໆ, ປົກນ້ອຍ 2 ປົກຂະໜາດບໍ່ເທົ່າກັນ. ການອອກໝາກ : ເດືອນເມສາ-ເດືອນພຶດສະພາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ຊະນິດແຈກຢາຍຢູ່ປະເທດ : ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ ແລະ ພາກໃຕ້ຂອງວຽດນາມ. ສ່ວນຫລາຍຊະນິດນີ້ຈະປະປົນຢູ່ນຳໄມ້ຮັ່ງຢູ່ໃນປ່າໂຄກໃບລິ້ນຕາມລະດູການ, ຢູ່ບ່ອນສູງຈາກນ້ຳທະເລ ແຕ່ 200-1000 ມ.

ການນຳໃຊ້: ແມ່ນພືດທີ່ມີໄມ້ປະເພດທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງພູມອາກາດພໍຄວນ, ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸກສ້າງ: ເຮັດແປ້ນປູ, ວົງປະຕູ, ເຮັດເຮືອ, ເຮັດເຄື່ອງມືກະສິກຳ, ເຮັດເສົາໂທລະສັບ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ສອຍພາຍໃນເຮືອນ. ນ້ຳມັນມີບໍ່ຫລາຍ ແລະ ການນຳໃຊ້ກໍ່ຈຳກັດ.

ຊື່ພື້ນເມືອງ: ໄມ້ຈິກ (ທົ່ວໄປ).

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ, ໄປທາງທ່າງ່ອນ ແລະ ຕາມເສັ້ນທາງເລກ 13, ທາງໄປປາກຊັນ; ແຂວງສາຣະວັນ: ເມືອງວາປີ.

5. 2. ໄມ້ຊີປ້ອງ (*Shorea thorelii* Pierre)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 30- 40 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 2-3 ມ, ລຳຕົ້ນຊື່, ປຸ້ມໃບເປັນຮູບທາດຫາຮູບກົມເກືອບມົນ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນເປັນຈຸ້ມງອອກສີຂາວ.

ໃບ: ສ້ວຍຮູບໄຂ່-ຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 8-14 ຊມ, ກວ້າງ 2,5-7,5 ຊມ, ປາຍໃບຮຽວ, ຫ້າໃບເຫລື້ອມ ແລະ ບໍ່ມີຂົນ, ກ່າງຂັ້ນສອງ 12-15 ຄູ່, ພູຢູ່ດ້ານຫລັງໃບ. ກ້ານໃບມີຂົນເປັນຈຸ້ມໆ. ຫູໃບປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນສັ້ນ, ຫູໃບຕົກລິ້ນໄວ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວສັບສົນຢູ່ປາຍກິ່ງ ແລະ ຢູ່ງ່າມໃບ, ມີຂົນຍາວເປັນຈຸ້ມໆປົກຫຸ້ມຢູ່, ດອກບໍ່ມີກ້ານ, ອອກສີເຫລືອງອົມສີປົວ. ດອກຈູມສ້ວຍຮູບໄຂ່ມີປາຍແຫຼມ, ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນອ່ອນສີຂາວ. ດ້ານນອກຂອງພວງກາບປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນອ່ອນສີຂາວເຊັ່ນດຽວກັນ; ກົບດອກບໍ່ຕິດກັນ, ມີຂົນສີຂາວຢູ່ດ້ານໃນ, ສ່ວນດ້ານນອກບໍ່ມີຂົນ. ເກສອນຈຳນວນ 30-40, ຮອດ 48 ແມ່ນຫາຍາກ; ໂຄນຮວຍເມັດລະອອງເປັນມຸມແຫລມ, ມີຂົນຢັ່ງຢາຍຢູ່; ປາຍກ້ານເກສອນໃຄ່ ແລະ ມີຂົນຍ່ອຍອີກ. ເຕົ້າໄຂ່ສ້ວຍຮູບໄຂ່, ຢູ່ຕາມສ່ວນລຸ່ມມີຮ່ອງຕົ້ນໆຢັ່ງຢາຍຢູ່, ທັງໝົດປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນແຂງ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ : ເດືອນມີນາ-ເດືອນເມສາ.

ໝາກ: ສ້ວຍຮູບໄຂ່ມີຕິ່ງສັ້ນ, ຍາວ 1,1-1,4 ຊມ, ມີຂົນປົກຫຸ້ມຢ່າງດົກໜາ, ພວງກາບຂະຫຍາຍຕົວເປັນປົກໝາກ; ປົກຍາວ, ຈຳນວນ 3 , ຮູບຍາວແບບກ້ານບ່ວງ, ປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນສັ້ນໆ. ການອອກ ໝາກ : ເດືອນເມສາ-ເດືອນພຶດສະພາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດແຈກຢາຍຢູ່ປະເທດ : ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ ແລະ ວຽດນາມ; ຊະນິດນີ້ຖືກພົບເລື້ອຍຢູ່ປ່າຊຽວຕະຫຼອດປີ ປະເພດແທ້ໆ, ຢູ່ບ່ອນສູງກວ່ານ້ຳທະເລແຕ່ 50 - 300 ມ.

ການນຳໃຊ້: ເພິ່ນນຳໃຊ້ໄມ້ນີ້ເຮັດອຸປະກອນຮັບໃຊ້ການກະສິກຳ, ນຳໃຊ້ເຮັດຫີບໄມ້, ໄມ້ອັດ ແລະ ອຸປະກອນສຳລັບການຕົບແຕ່ງໃນເຮືອນ. ນ້ຳມັນມີຫລາຍ, ເພິ່ນນຳໃຊ້ເຮັດກະບອງ ແລະ ໃຊ້ຢາເຮືອ.

ຂີ້ພັນເມືອງ: ໄມ້ຊີປ້ອງ (ບໍລິຄຳໄຊ), ໄມ້ຊີ, ໄມ້ແຄນນັ້ງ, ໄມ້ນັ້ງ.

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ເມືອງປາກລາຍ ແຂວງໄຊຍະບູລີ; ແຂວງບໍລິຄຳໄຊ: ເມືອງປາກຊັນ, ນ້ຳກະດິງ, ນ້ຳເທິນ; ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ: ໃຕ້ອ່າງນ້ຳ ງື່ມ; ແຂວງຄຳມ່ວນ: ໂພນຕົ້ວ; ພູຮິງ, ແຂວງສາຣະວັນ.

5.3. ໄມ້ນັ້ງ (*Shorea guiso* (Blanco) Blume)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ , ສູງ 20-30 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 2-3 ມ, ປົກຮາກຕ່ຳ ແລະ ໜາ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ມີຮອຍແຕກຕາມລວງຍາວຫຼາຍພໍຄວນ, ຂົນເປັນຈຸ່ມໆແຈກຢາຍຫ່າງໆ.

ໃບ : ຮູບຂອບຂະໜານ ຫາ ຮູບຫອກ, ຍາວ 10,5 ຊມ, ກວ້າງ 4,5 ຊມ, ປາຍໃບສ້ວຍມຸມເຫວີປາຍແຫຼມ-ປາຍໃບເປັນຕິ່ງສັ້ນ. ໃບບໍ່ມີຂົນ ຫຼື ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ ແລະ ເບື້ອງໜ້າໃບເຫຼື້ອມ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 14-20 ຄູ່. ກ້ານໃບບໍ່ມີຂົນ ຫຼື ມີຂົນຫ່າງໆ. ຫູໃບຕົກລົ້ນໄວ.

ດອກ : ຈັດເປັນພື້ວສັບສົນ ຢູ່ງ່າມໃບ, ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນທົ່ວໆໄປ. ດອກກ້ານສັ້ນ ຫຼື ບໍ່ມີກ້ານເລີຍ, ດອກອອກສີເຫຼືອງ. ດອກຈຸ່ມ ຍາວເລັກນ້ອຍ. ພວງກາບບໍ່ມີຂົນທັງສອງດ້ານ; ກົບດອກບໍ່ຕິດກັນ, ມີຂົນຍາວປົກຫຸ້ມທາງດ້ານນອກສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ. ເກສອນ ຈຳນວນ 20-40, ຈັດເປັນ 3 ວົງ. ຮວຍເມັດລະອອງບໍ່ມີຂົນ; ປາຍກ້ານເກສອນເປັນເສັ້ນໃໝ່ແລບໆ. ເຕົ້າໄຂ່ປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນຢ່າງດົກໜາ. ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ : ເດືອນມີນາ-ເດືອນເມສາ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່, ຍາວ 1,5 ຊມ, ມີຂົນປົກຄຸມຢ່າງໜາແໜ້ນ. ພວງກາບຂະຫຍາຍເປັນປົກໝາກ: ປົກຍາວ 3 ປົກ, ປາຍສ້ວຍມຸມເຫວີ ຫຼື ມົນ, ມີຂົນແລບໆຫຸ້ມຫໍ່ຢ່າງດົກໜາ ແລະ ມີກ່າງນ້ອຍຕາມລວງຂວາງຈັດເປັນເສັ້ນຕິ່ງພໍຄວນ, ປົກນ້ອຍ, 2 ປົກ, ແຄບໆ. ການອອກໝາກ : ເດືອນເມສາ.

ການແຈກຢາຍແລະນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດທີ່ແຈກຢາຍຢ່າງກ້ວາງຂວາງຢູ່ປະເທດ : ໄທ, ກຳປູເຈັຍ, ລາວ, ວຽດນາມ, ແຫຼມມາເລເຊັຍ, ເກາະບອກເນໂອ ແລະ ຟີລິບປິນ. ເພິ່ນໄດ້ພົບວ່າມັນເກີດຢູ່ປ່າຂຽວຕະຫຼອດປີປະເພດແທ້ໆ ຫຼື ປ່າປະສົມທີ່ມີໄມ້ຕະກຸນໄມ້ຍາງທົ່ວໆໄປ, ຢູ່ບ່ອນລະດັບຕ່ຳ.

ການນຳໃຊ້: ເປັນໄມ້ບໍ່ທົນທານປານໃດ, ຖືກນຳໃຊ້ເຮັດຫີບ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ໃນຮົມເທົ່ານັ້ນ. ນ້ຳມັນມີຫລາຍ, ເພິ່ນນຳໃຊ້ເຮັດກະບອງ ແລະ ຢາເຮືອ.

ຊື່ພື້ນເມືອງ: ໄມ້ນຶ່ງ (ວຽງຈັນ), ໄມ້ຈິກດົງ (ຈຳປາສັກ) ແລະ ໄມ້ຊີ (ສວັນນະເຂດ).

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ : ບ້ານສະພັງເມິກ ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ; ສະຫວັນນະເຂດ; ແຂວງຈຳປາສັກ.

5.4. ໄມ້ຮັງ (*Shorea siamensis* Miquel)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 15-25 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 1,5-3 ມ, ລຳຕົ້ນຊື່, ງ່າຢາຍຫ່າງໆກັນ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ບໍ່ມີຂົນ ຫລື ມີຂົນເລັກນ້ອຍ

ໃບ: ຮູບໄຂ່ ຫລື ຮູບໄຂ່-ຂອບຂະໜານ, ຍາວ12-18 ຊມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 20 ຊມ, ກວ້າງ 10-12 ຊມ, ໂຄ້ນໃບວາ້ເປັນຮູບຫົວໃຈ ຫລື ເກືອບຄື, ປາຍໃບສ້ວຍມຸມເທວິຫາມິນ ຫລື ມີປາຍແຫລມເວລາເປັນໃບອ່ອນ; ໜ້າໃບກ້ຽງ ແລະ ມີຂົນເປັນຈຸ່ມໆຢູ່ຫລັງໃບ. ໃບລົ້ນຕາມລະດູການ. ກ່າງຂັ້ນສອງ 12-16 ຄູ່. ກ້ານໃບມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ. ຫູໃບວາ້ຢູ່ໂຄ້ນເປັນຮູບຫົວໃຈ, ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ, ຕົກລົ້ນໄວ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວສັບສົນຢູ່ງ່າມໃບ, ມີຂົນຫ່າງໆ. ດອກມີກ້ານສັ້ນໆ, ອອກສີເຫລືອງ ແລະ ມີກິ່ນຫອມ. ດອກຈຸ່ມຮູບໄຂ່ ຫລື ຮູບໄຂ່ປາຍມືນ. ພວງກາບມີຂົນຢູ່ຕາມແຄມ ແຕ່ຂ້າງໃນບໍ່ມີຂົນ; ກົບດອກກໍ່ເຊັ່ນດຽວມີຂົນຢູ່ຕາມແຄມ, ກົບດອກຕິດກັນ ແລະ ປັ້ນແບນອອກຂ້າງນອກ. ຂ້າງນອກຂອງກົບມີຂົນອ່ອນໆ. ເກສອນ ຈຳນວນ 15, ຈັດເປັນ 3 ວົງ; ຮວຍເມັດລະອອງບໍ່ມີຂົນ; ປາຍກ້ານເກສອນໂຄ້ງເປັນຮູບກ່ຽວ. ເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ : ເດືອນມີນາ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່ປາຍແຫລມແລະແຂງ, ຍາວ 1,6 ຊມ, ບໍ່ມີຂົນ; ພວງກາບຂະຫຍາຍຕົວເປັນປົກໝາກ; ປົກຍາວ 3 ປົກ ບໍ່ມີຂົນ, ປົກນ້ອຍ 2 ປົກ. ການອອກໝາກ : ເດືອນເມສາ-ພຶດສະພາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ : ແມ່ນຊະນິດພົບຢູ່ປະເທດ : ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ລາວ, ກຳປູເຈັຍ, ພາກໃຕ້ວຽດນາມ ແລະ ພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອຂອງແຫຼມມາເລເຊັຍ; ມັນຖືກພົບ

ເຫັນໃນລັກສະນະປ່າຕົ້ນຮັງສິດ ຢູ່ຕາມປ່າໂຄກປະເພດແຫ້ງໃບລົ່ນຕາມລະດູການ, ໂດຍສະເພາະຢູ່ເຂດລະດັບຕ່ຳ ແລະ ລະດັບສູງພໍປານກາງ ຢູ່ໃນດິນຊຸດໂຊມ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ແຂງ, ທົນທານຕໍ່ປວກ ແລະ ຮັກສາສະພາບດີໄວ້ຍາວນານໄດ້, ເປັນໄມ້ທີ່ນິຍົມກັນນຳໃຊ້ ເຮັດການກໍ່ສ້າງໜັກ, ເຊັ່ນ ອາຄານ ແລະ ຂົວ.

ຊື່ພື້ນເມືອງ: ໄມ້ຮັງ (ວຽງຈັນ), ໄມ້ເພົາ (ຫລວງພະບາງ).

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ພູໃສ, ແຂວງຫລວງພະບາງ; ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ: ຕາມເສັ້ນທາງໄປທ່າງ່ອນ ແລະ ຕາມເສັ້ນທາງເລກ 13, ທາງໄປປາກຊັນ; ແຂວງສາຣະວັນ ແລະ ແຂວງອັດຕະປື.

5.5. ໄມ້ແຄນຂະຍອມ (*Shorea roxburghii* G.Don)

ລັກສະນະພືດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 1,5-2,5 ມ; ລຳຕົ້ນບໍ່ມີປົກຮາກ ຫລື ມີປົກຮາກແຕ່ບໍ່ແຈ້ງປານໃດ; ບຸ້ມໃບເປັນຮູບທາດຫາຮູບມົນ.

ກົງ-ງ່າ: ບໍ່ມີຂົນ ຫລື ມີຂົນແລບແຈກຢາຍທ່າງໆ.

ໃບ : ຮູບຂອບຂະໜານ ຫລື ຮູບສ່ວຍປາຍມົນ-ຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 9-13 ຊມ, ກວ້າງ 3,5-6 ຊມ, ໂຄ້ນໃບມົນ, ປາຍໃບສ່ວຍມຸມເຫວີ ແລະ ມີແຫລມສັ້ນໆຢູ່ປາຍສຸດ, ບໍ່ມີຂົນທັງສອງດ້ານ ຫລື ມີຂົນອ່ອນໆດ້ານຫລັງໃບ. ໃບລົ່ນຕາມລະດູການ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 14-16 ຄູ່. ກ້ານໃບມີຂົນບົວອ່ອນໆປົກຫຸ້ມຢ່າງດີກໜາເວລາຍັງອ່ອນ, ບາດເວລາແກ່ແລ້ວບໍ່ມີຂົນ. ຫູໃບມີຂົນອ່ອນ ແລະ ຕົກລົ່ນໄວ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວສັບສົນຕາມງ່າມໃບ, ບໍ່ມີຂົນ ຫລື ມີຂົນແຈກຢາຍທ່າງໆ; ດອກອອກສີຂາວ, ກິ່ນຫອມ ແລະ ບໍ່ມີກ້ານ. ດອກຈຸມຮູບໄຂ່ຫາຮູບໄຂ່ປາຍມົນ. ພວງກາບມີຂົນຢູ່ຕາມແຄມ, ຂ້າງໃນມີຂົນເລັກນ້ອຍ; ກົບດອກຕິດກັນຢູ່ສ່ວນຕົ້ນ, ມີຂົນຢູ່ດ້ານນອກ. ປາຍກ້ານເກສອນຮຽວ ແລະ ຍາວກວ່າຮວຍເມັດລະອອງ ແຕ່ບໍ່ມີຂົນ. ເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ : ເດືອນມີນາ-ເດືອນເມສາ.

ໝາກ: ຮູບໄຂ່, ຍາວ 1,2-2 ຊມ, ກ້ຽງມີຕິ່ງປາຍ ແລະ ບໍ່ມີຂົນ; ປົກໝາກ 5 ປົກ : ປົກໃຫຍ່ 3 ປົກ ບໍ່ມີຂົນ, ມີກ່າງຖິ່ງຕາມລວງຂວາງ, ປົກນ້ອຍ 2 ປົກ. ການອອກໝາກ : ເດືອນມີນາ-ເດືອນມິຖຸນາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດທີ່ພົບເຫັນຢູ່ເຂດ ຕະເວັນອອກຂອງປະເທດອິນເດີຍ, ປະເທດ: ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ລາວ, ກຳປູເຈັຍ ແລະ ພາກໃຕ້ຂອງແຫຼມມາເລເຊັຍ. ເພິ່ນພົບຢູ່ປ່າຕົບເກີດໃໝ່ປະເພດແຫ້ງ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການບຸກສ້າງເຮືອນ: ແປ້ນປູ, ປະເພດຂີ້, ນຳໃຊ້ໃນເຄື່ອງເຮືອນໃຊ້ຢູ່ຮົ່ມ ແລະ ໃຊ້ໃນການເຮັດເຮືອ.

ຂໍ້ພື້ນເມືອງ : ໄມ້ແຄນຂະຍອມ, ໄມ້ຂະຍອມ.

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ: ຈີນາຍໄມ້, ບ້ານສະພັງເມິກ, ບ້ານດົງໂດກ. ສະຫວັນນະເຂດ: ຫລັກ 10 ຕາມເສັ້ນທາງເລກ 13, ເຊລຳເພົາ.

5.6. ໄມ້ຄຸ່ນ (*Shorea henryana* Pierre)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 30-40 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 3 ມ, ລຳຕົ້ນຊື່ຕັ້ງ; ປຸ່ມໃບເປັນຮູບມົນ ແຕ່ບໍ່ແດ່.

ກິ່ງ-ງ່າ: ມີຂົນແຂງປົກຫຸ້ມທົ່ວໆໄປ.

ໃບ: ຮູບໄຂ່-ຮູບຫອກ ຫລື ຮູບໄຂ່-ຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 6-12,5 ຊມ, ບາງຄັ້ງຮອດ 9 ຊມ, ກວ້າງ 2,5-5 ຊມ, ບາງຄັ້ງກໍ່ຮອດ 9 ຊມ. ຫລັງໃບມີຂົນຍາວເປັນຈຸ່ມໆ ຫລື ບໍ່ມີຂົນ. ໂຄນໃບມົນ, ປາຍໃບສ້ວຍມຸມແຕ່ຫລມ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 16-22 ຄູ່. ກ້ານໃບມີຂົນຍາວ ສີທອງ. ຫູໃບມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆ, ຫູໃບຕົກລົ້ນໄວ.

ດອກ: ຈັດເປັນພື້ວສັບສົນຢູ່ປາຍກິ່ງ ຫລື ຢູ່ງ່າມໃບ, ກິ່ງ-ກ້ານ ພວງດອກເປັນລ່ຽມເລັກນ້ອຍມີຂົນຫ່າງໆ ແລະ ດອກມີກ້ານສັ້ນ. ດອກຈູມຮູບໄຂ່. ພວງກາບມີຂົນປົກຫຸ້ມທັງ 2 ດ້ານ. ກົບດອກຕິດກັນ, ມີຂົນຍາວອອກສີຂາວ ປົກຫຸ້ມສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ. ເກສອນ, ຈຳນວນ 22-30, ປາຍກ້ານເກສອນຮຽວ, ຍາວກວ່າຮວຍເມັດລະອອງ , ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ: ເດືອນຕຸລາ-ເດືອນທັນວາ .

ໝາກ : ຮູບໄຂ່, ຍາວ 2,2 ຊມ, ມີຕິ່ງສັ້ນໆຢູ່ປາຍສຸດ, ບໍ່ມີຂົນ; ປົກໝາກປົກໃຫຍ່ 3 ປົກມີກ່າງແລບໆ ຢ່າງດີກໜາຕາມລວງຂວາງ, ປົກນ້ອຍ 2 ປົກ. ການອອກໝາກ: ເດືອນພະຈິກ-ເດືອນມັງກອນ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດທີ່ພົບເຫັນຢູ່ປະເທດ: ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ລາວ, ພາກໃຕ້ ວຽດນາມ, ແຫຼມມາເລເຊັຍ. ຢູ່ລາວ, ເພິ່ນ ໄດ້ພົບເຫັນຢູ່ພາກໃຕ້, ໃນປ່າຕິບປະເພດແຫ້ງ, ຢູ່ດິນແກມຊາຍຫຼາຍ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ແຂງດີ, ເພິ່ນນຳໃຊ້ໃນການກໍ່ສ້າງຂະໜາດໃຫ່ຍ, ເຊັ່ນ ປະເພດເສົາເພື່ອຮັບນ້ຳໜັກ, ໃຊ້ເຮັດເຮືອ ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ອື່ນທີ່ຢູ່ກາງແຈ້ງໄດ້.

ຂໍ້ພື້ນເມືອງ: ໄມ້ຄຸ່ນ

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ແຂວງຈຳປາສັກ, ແຂວງອັດຕະປື .

6. ສະກຸນໄມ້ຮາວ (*Parashorea* Kurz)

ໄມ້ຕົ້ນ ຂະໜາດໃຫຍ່, ລຳຕົ້ນຊື່ໆ, ສ່ວນຫຼາຍມີປົກຮາກ. ຊັ້ນເບືອກມັກມີຮອຍແຕກຕາມລວງຍາວ. ຫູໃບຂະໜາດນ້ອຍ, ຕົກລົ້ນໄວ. ໃບອ່ອນອອກສີຂາວດ້ານຫຼັງໃບ; ກ່າງຂັ້ນ ສອງຕັດກັບກ່າງກາງເປັນມຸມແຫຼມ; ກ່າງຂັ້ນສາມຈັດແບບຕານ່າງຂະໜານ ແບບຂັ້ນໃດ.

ດອກ: ຈັດເປັນພົ້ວສັບສົນ ຫຼື ເປັນພົ້ວງ່າຍດາຍຢູ່ປາຍກິ່ງ ຫຼື ຕາມງ່າມໃບ. ໃບຊ້ອນດອກຕົກລົ້ນໄວຫຼາຍ, ບາງຊະນິດ ກໍ່ຕົກລົ້ນຊ້າ. ພວງກາບ ມີກາບເລື້ອມແຄມກັນເວລາເປັນດອກຈຸມ; ກາບດອກຕິດກັນຢູ່ສ່ວນລຸ່ມ. ກົບດອກເລື້ອມແຄມກັນເຊັ່ນດຽວ. ເກສອນ ຈຳນວນ 12-15, ກ້ານສັ້ນ, ຮວຍເມັດລະອອງຮຽວແລະຍາວກວ່າກ້ານເກສອນ, ມີປາຍແຫຼມຫຼືບໍ່ມີ; ປາຍກ້ານເກສອນສັ້ນ. ບໍ່ມີກິ່ວຢູ່ລະຫວ່າງເຕົ້າໄຂ່ ແລະ ແອວເຕົ້າໄຂ່, ແອວເຕົ້າໄຂ່ຄ່ອຍໆສ້ວຍລົງເປັນຄໍເຕົ້າໄຂ່ທີ່ຮຽວແລະນ້ອຍ.

ໝາກ : ຮູບປຸ້ມ ຫຼື ຮູບໄຂ່, ບໍ່ຕິດກັບພວງກາບ; ພວງກາບຂະຫຍາຍເປັນປົກໝາກ 5 ປົກ, ຍາວເທົ່າກັນ ແລະ ສ່ວນຫຼາຍປົກໝາກຈະຍາວກວ່າຂະໜາດຂອງໝາກອີກ.

ສະກຸນນີ້ ຮິບໂຮມເອົາ 12 ຊະນິດ, ໃນນັ້ນ ມີ 3 ຊະນິດ ທີ່ ເກັບກຳໄດ້ວ່າເກີດຢູ່ປະເທດລາວ.

ຮູບວິຖານການຈຳແນກຂະນິດ

- 1- ກິ່ງ-ກ້ານຂອງພວງດອກເປັນລ່ຽມ; ໃບຊ້ອນດອກມີຮູບໃກ້ຄຽງຮູບ ສາມລ່ຽມ, ຕົກລົ້ນຊ້າ; ພວງກາບແບບອອກຂ້າງນອກ; ດອກຈຸມເປັນຮູບໄຂ່ຈະແຈ້ງ
-1. ໄມ້ແຄນຫີນ (*Parashorea buchani*)
- 1'- ກິ່ງ-ກ້ານຂອງພວງດອກເປັນທໍ່ກົມ; ໃບຊ້ອນດອກເປັນແຜ່ນແລບ-ຮູບຂອບຂະໜານຕົກລົ້ນໄວ; ພວງກາບຕັ້ງຊື່; ດອກຈຸມເປັນຮູບປຸ້ມ ຫາຮູບຂອບຂະໜານ ຫຼື ຮູບໄຂ່-ຮູບສ້ວຍປາຍມົນ.
- 2- ດອກຈຸມເປັນຮູບປຸ້ມ ຫາ ຮູບຂອບຂະໜານ; ໂຄນໃບບັງວ. ປາຍກ້ານເກສອນແຫຼມ
- 2. ໄມ້ຮາວ (*Parashorea stellata*)
- 2 '-ດອກຈຸມເປັນຮູບໄຂ່ ຫາ ຮູບສ້ວຍປາຍມົນ, ໂຄນໃບຕັດ ຫຼື ວ່າວຈໍ້ຄ້າຍຮູບຫົວໃຈເລັກນ້ອຍ; ປາຍກ້າຍເກສອນເປັນຮູບທໍ່ກົມໃຄ່ຢູ່ສ່ວນລຸ່ມ..... 3. ໄມ້ຊີ (*Parashorea dussaudii*)

6.1. ໄມ້ ແຄນຫີນ (*Parashorea buchananii* (C.Fischer Syminton)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 20-30 ມ, ລຳຕົ້ນມີຂັ້ນເປືອກເປັນເສັ້ນ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ເວລາອ່ອນເປັນລຽມ ແລະ ປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນຍາວເປັນຈຸ່ມໆ .

ໃບ: ຮູບສ່ວຍປາຍມົນ-ຮູບຂອບຂະໜານ ຫຼື ຮູບໄຂ່-ຮູບຂອບຂະໜານ, ຍາວ 11-13 ຊມ, ກວ້າງ 5-6,5 ຊມ, ໂຄ້ນໃບມົນຢ່າງຈະແຈ້ງ ຫຼື ວຳເປັນຮູບຫົວໃຈເລັກນ້ອຍ; ປາຍໃບສ່ວຍມຸມເຫວີ ຫຼື ມີປາຍແຫຼມ; ດ້ານໜ້າໃບບໍ່ມີຂົນ, ດ້ານຫຼັງໃບມີຂົນເປັນຈຸ່ມໆ ແຈກຢາຍຫ່າງໆ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 10-15 ຄູ່, ຮອດ 17 ຄູ່ແມ່ນຫາຍາກ. ກ້ານໃບສັ້ນ ມີຂົນຫ່າງໆ, ຕໍ່ມາຕົກລົ້ນໝົດ.

ດອກ: ຈັດເປັນພົ້ວສັບສົນຢູ່ປາຍກິ່ງ ແລະ ຢູ່ງ່າມໃບ, ມີຂົນປົກຫຸ້ມຢ່າງດົກໜາ; ດອກອອກສີຂາວອົມສີບົວ, ກິ່ງ-ກ້ານ ຂອງພວງດອກເປັນລຽມ. ໃບຂ້ອນດອກເປັນຮູບສາມລ່ຽມຈະແຈ້ງແຕ່ບໍ່ແດ່, ຕົກລົ້ນຊ້າ. ດອກຈຸ່ມເປັນຮູບໄຂ່, ມີຂົນສັ້ນໆຫຸ້ມ. ກາບດອກປັ້ນອອກຂ້າງນອກ, ມີຂົນສັ້ນແຈກ ຢາຍຢູ່ຕາມ ສອງດ້ານ; ກົບດອກດ້ານນອກມີຂົນແຈກຢາຍຢູ່ ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ. ຫ້ອງຂອງຮວຍເກສອນ ຂະໜາດບໍ່ເທົ່າກັນ, ມີປາຍແຫຼມ ແລະ ມີຂົນອ່ອນໆ. ປາຍກ້ານເກສອນ ກົມປາຍປຸ້ງ. ເຕົ້າໄຂ່ເປັນຮູບໄຂ່, ມີຂົນຍາວປົກຫຸ້ມ; ຄໍເຕົ້າໃຂບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ : ເດືອນມີນາ.

ໝາກ : ຮູບປຸ້ມ ຫຼື ຮູບໄຂ່, ຍາວ 1 ຊມ, ມີຕິ່ງແຫຼມຢູ່ປາຍສຸດ, ປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນ; ປົກໝາກເກືອບເທົ່າໆກັນ, ມີຂົນແຈກຢາຍຫ່າງໆຢູ່ຕາມປົກໝາກ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດທີ່ແຈກຢາຍຢູ່ປະເທດ : ມ່ຽນມ້າ, ລາວ, ໃນປ່າປະເພດເຄິ່ງຂຽວຕະຫຼອດປີ ຢູ່ບ່ອນສູງກວ່ານ້ຳທະເລ 150 - 200 ມ.

ຊື່ພື້ນເມືອງ : ໄມ້ແຄນຫີນ .

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ : -ແຂວງວຽງຈັນ .

6.2. ໄມ້ຮາວ (*Parashorea stellata* Kurz)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ, ສູງ 25-40 ມ, ລວງຮອບລຳຕົ້ນ 2-3 ມ; ລຳຕົ້ນເປັນທໍ່ກົມບາງຄັ້ງກໍ່ບິດບັ່ງເລັກນ້ອຍ, ມີປົກຮາກສູງ, ບໍ່ສມຳສະເໝີ, ບາງຄັ້ງປົກຮາກກໍ່ເລືອຢູ່ຕາມໜ້າດິນ; ປຸ້ມໃບມົນ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ເວລາອ່ອນເປັນລຽມ ແລະ ຫຸ້ມດ້ວຍຂົນສັ້ນໆ.

ໃບ : ຮູບຂອບຂະໜານ-ຮູບຫອກ, ຍາວ12-14 ຊມ, ກວ້າງ 4-4,5 ຊມ; ໂຄນໃບມີນ ຫຼື ສ້ວຍມຸມເຫວີ ແລະ ບໍ່ເທົ່າກັນ, ປາຍໃບສ້ວຍມຸມແຫຼມ, ບໍ່ມີຂົນທັງ ສອງດ້ານ; ໃບອ່ອນເຫຼື້ອມຢູ່ ດ້ານໜ້າ, ສ່ວນຫຼາຍເປັນມົວໆຢູ່ທັງດ້ານຫຼັງໃບ; ກ່າງຂັ້ນ ສອງປະມານ 12 ຄູ່. ກ້ານໃບບໍ່ມີຂົນ.

ດອກ: ຈັດເປັນພົ້ວສັບສົນຢູ່ປາຍກິ່ງ ແລະ ງ່າມໃບ, ກິ່ງ-ກ້ານຂອງພວງດອກເປັນທໍ່ກົມ, ດອກອອກສີປົວ. ໃບຊ້ອນດອກເປັນຮູບຮຽວແປ-ຮູບຫອກ, ຕົກລົ່ນໄວ. ດອກຈຸມຮູບປຸ້ມ ຫາຮູບ ຂອບຂະໜານ. ພວງກາບຕັ້ງຊັນ; ກົບດອກປົກຫຸ້ມດ້ວຍຂົນແລບໆ. ບັນດາຫ້ອງຂອງຮວຍເມັດ ລະອອງບໍ່ເທົ່າກັນ, ມີຕິ່ງແຫຼມຢູ່ປາຍສຸດ; ປາຍກ້ານເກສອນເປັນທໍ່ແຫຼມ. ເຕົ້າໄຂ່ຮູບປຸ້ມ ຫາ ຮູບ ໄຂ່, ຫຸ້ມທໍ່ດ້ວຍຂົນຍາວ ແລະ ອ່ອນ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ. ການອອກດອກ: ເດືອນເມສາ-ເດືອນ ພຶດສະພາ.

ໝາກ: ຮູບປຸ້ມ ຫາ ຮູບໄຂ່, ມີປາຍແຫຼມ, ຍາວ 1 ຊມ, ຫຸ້ມທໍ່ດ້ວຍຂົນອ່ອນໆ; ປົກໝາກ ເປັນຮູບຂອບຂະໜານ ຫລື ຮູບຫອກ, ມີຂົນແຈກຢາຍທ່າງໆ. ການອອກໝາກ: ເດືອນເມຖຸນາ- ເດືອນສິງຫາ.

ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດທີ່ແຈກຢາຍຢູ່ປະເທດ: ມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ລາວ, ວຽດນາມ ແລະ ແຫຼມມາເລເຊັຍ. ເພິ່ນພົບເຫັນມັນຢູ່ຕາມແຄມນ້ຳ, ຢູ່ປ່າປະສົມ ຫຼື ປ່າ ຂຽວຕະຫຼອດປີປະເພດຊຸ່ມ.

ການນຳໃຊ້: ໄມ້ຮາວເປັນໄມ້ແຂງ, ທົນທານຫລາຍ, ເພິ່ນນຳໃຊ້ເຮັດເຄື່ອງເຮືອນໃຊ້ ໃນຮົ່ມ, ໃຊ້ເຮັດເຮືອ ແລະ ໃຊ້ໃນການປຸກສ້າງ (ເຮັດໄມ້ຂ້າວ, ໄມ້ຂີ້...)

ຊື່ພື້ນເມືອງ: ໄມ້ຮາວ.

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ແຂວງວຽງຈັນ; ສະຫວັນນະເຂດ; ແຂວງຈຳປາສັກ.

6.3. ໄມ້ຊີ (*Parashorea dussaudii* Tardieu-Blot)

ລັກສະນະພຶດສາດ :

ໄມ້ຕົ້ນ ສູງ, ລຳຕົ້ນຊື່ຕັ້ງ.

ກິ່ງ-ງ່າ: ເປັນທໍ່ເກືອບເປັນລ່ຽມມີຂົນອ່ອນໆແຈກຢາຍທົ່ວໄປ.

ໃບ: ຮູບສ້ວຍປາຍມົນ-ຮູບຫອກ, ຍາວ 10-23 ຊມ, ກວ້າງ 4-5-10,5 ຊມ, ໂຄນໃບຕັດ ພຽງ ຫລື ວາກເປັນຮູບຫົວໃຈ, ປາຍໃບສ້ວຍມຸມເຫວີ; ໜ້າໃບເຫລື້ອມບໍ່ມີຂົນທັງສອງດ້ານ. ໃບ ລົ່ນຕາມລະດູການ; ກ່າງຂັ້ນສອງ 10-13 ຄູ່. ກ້ານໃບບໍ່ມີຂົນ.

ດອກ: ຈັດເປັນພົ້ວສັບສົນຕາມປາຍກິ່ງ ແລະຕາມງ່າມໃບ, ມີຂົນເປັນຈຸ່ມໆແຈກຢາຍທົ່ວ ໆໄປ ; ກິ່ງ-ກ້ານ ຂອງພວງດອກເປັນທໍ່ກົມ. ໃບຊ້ອນດອກເປັນຮູບຮຽວແປ-ຮູບຫອກ, ຕົກລົ່ນ ໄວ. ດອກຈຸມຮູບໄຂ່ຫາຮູບກົມແປສອງດ້ານ. ພວງກາບຕັ້ງຊັນ; ກົບດອກມີຂົນຢັ່ງຢາຍຢູ່ທັງ

ສອງດ້ານ. ຫ້ອງຕ່າງໆຂອງເມັດລະອອງບໍ່ເທົ່າກັນ ແລະ ມີປາຍແຫລມ; ປາຍກ້ານເກສອນ ເປັນທໍ່ສ້ວຍປາຍ. ເຕົ້າໄຂ່ຮູບໄຂ່, ຫຸ້ມຫໍ່ດ້ວຍຂົນຢ່າງດົກໜາ; ຄໍເຕົ້າໄຂ່ບໍ່ມີຂົນ. ການ ອອກດອກ : ເດືອນມີນາ.

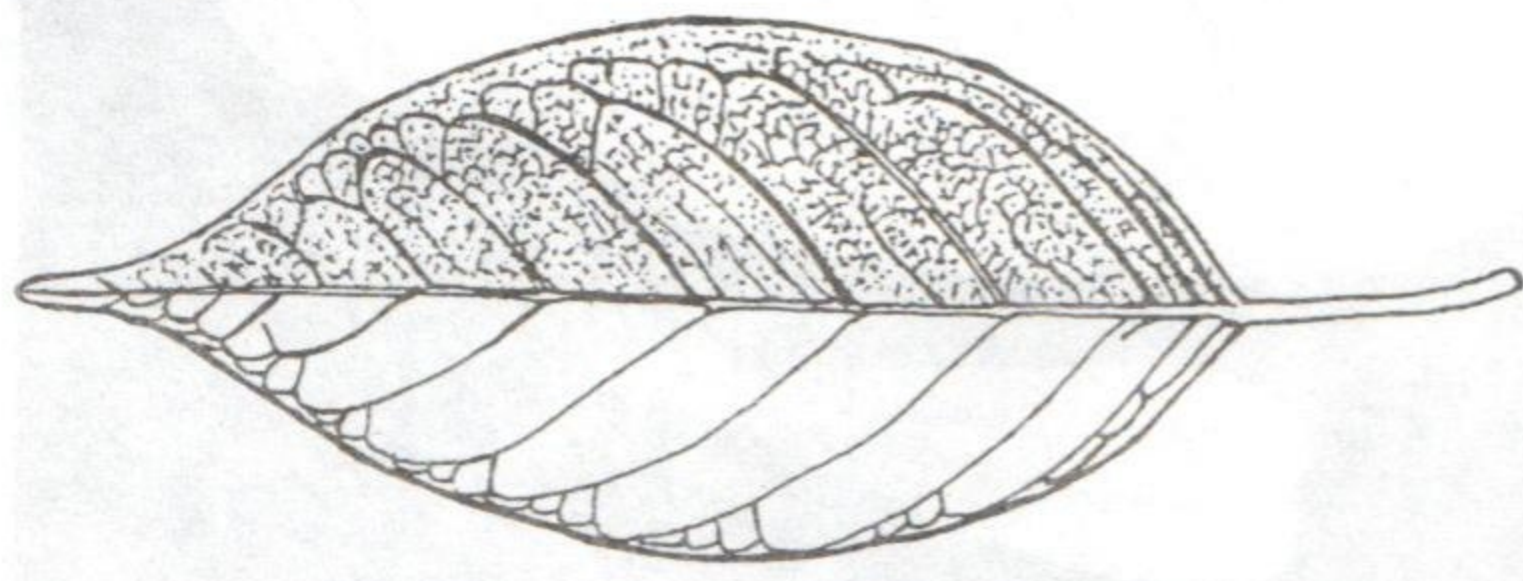
ການແຈກຢາຍ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ: ແມ່ນຊະນິດເກີດສະເພາະຢູ່ລາວ, ຢູ່ໃນປ່າເຄິ່ງ ຊຽວຕະຫຼອດປີ, ຢູ່ລະດັບຕໍ່າ.

ການນຳໃຊ້: ເປັນໄມ້ປະເພດແຂງ, ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການກໍ່ສ້າງ. ຂີ້ຊີມີຫລາຍໃຊ້ສຳລັບ ຢາຄູ ຫລື ແອ່ງຕ່າງໆເພື່ອໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ໃຊ້ຢາເຮືອ.

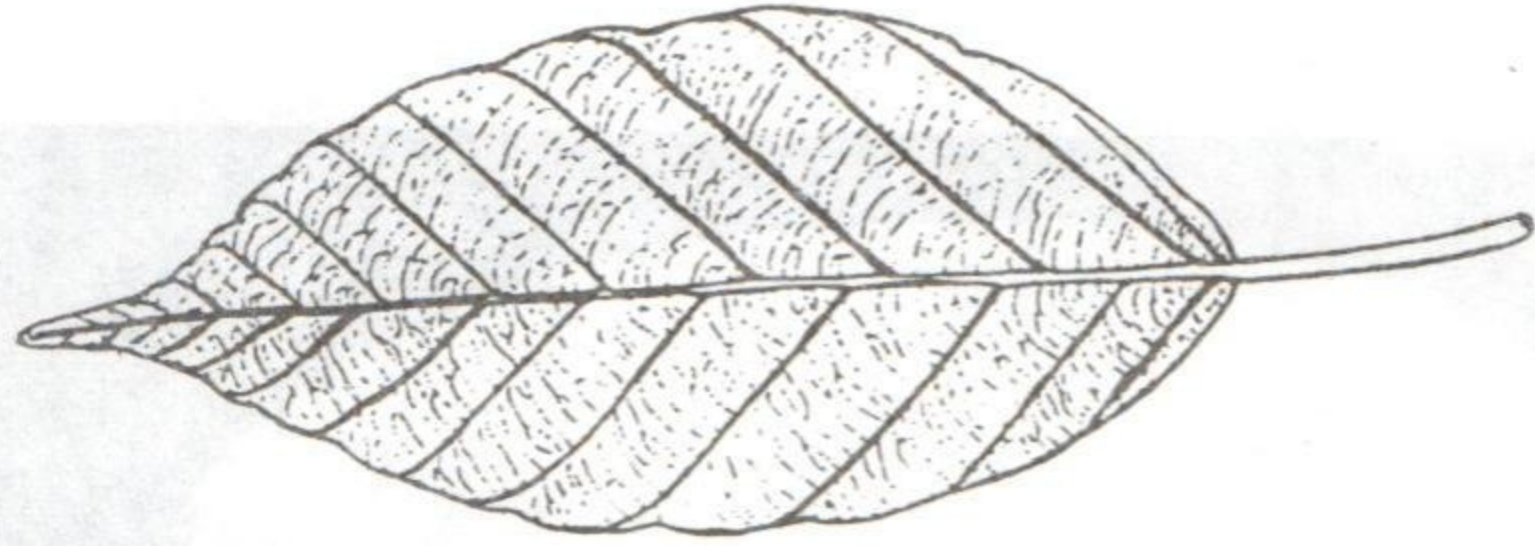
ຂີ້ພິ້ນເມືອງ: ໄມ້ຊີ (ແຂວງຄຳມ່ວນ).

ການແຈກຢາຍຕົວແບບທີ່ໄດ້ສຶກສາ: ເມືອງຄຳເກີດ, ແຂວງຄຳມ່ວນ.

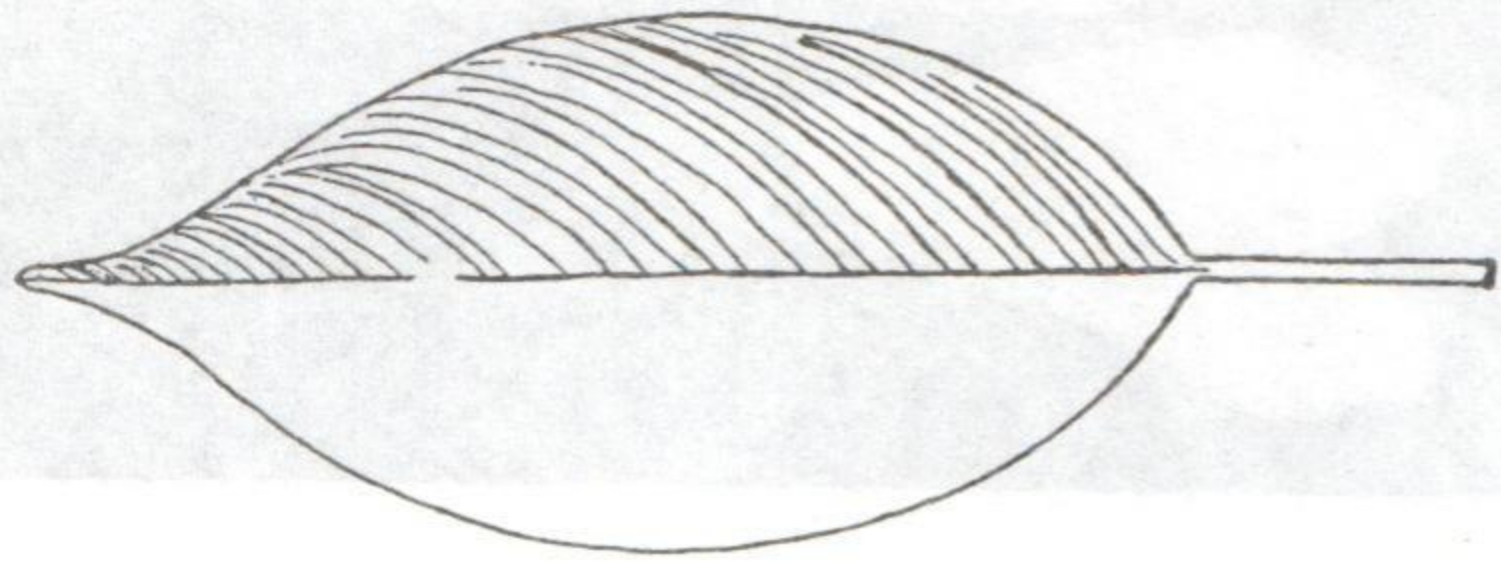
ຮູບ 1-4 . ການຈັດວາງຂອງກ່າງຂັ້ນສາມ

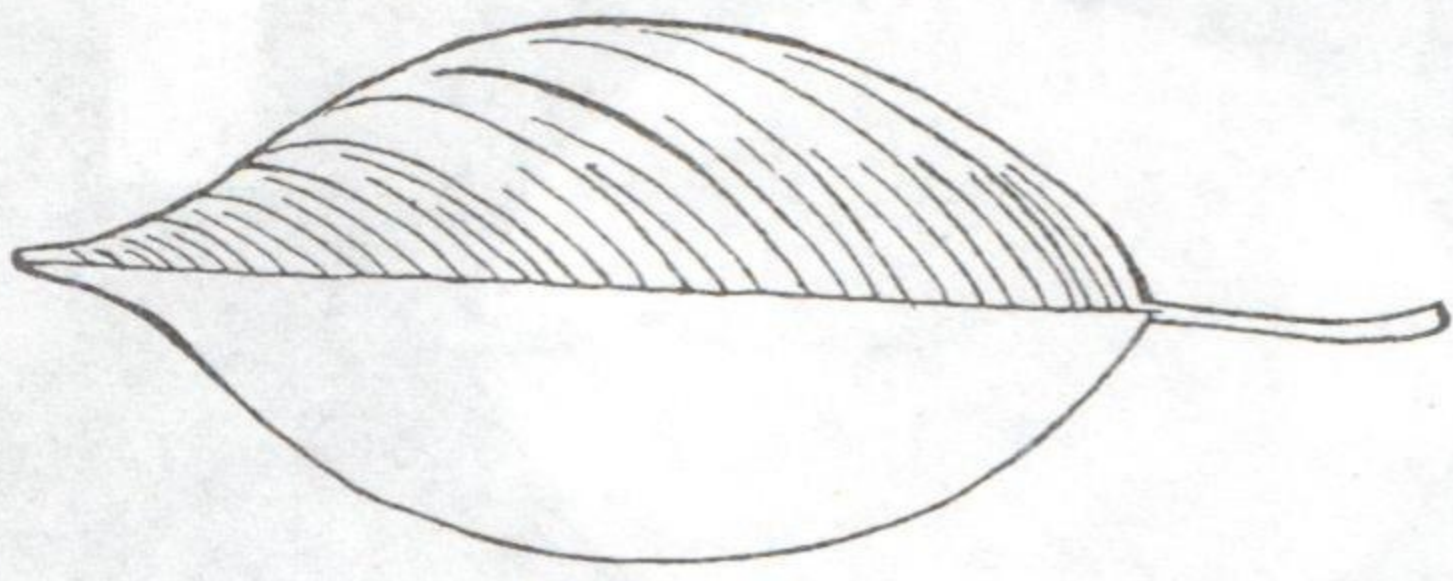
1- ແບບຕານ່າງສົມ

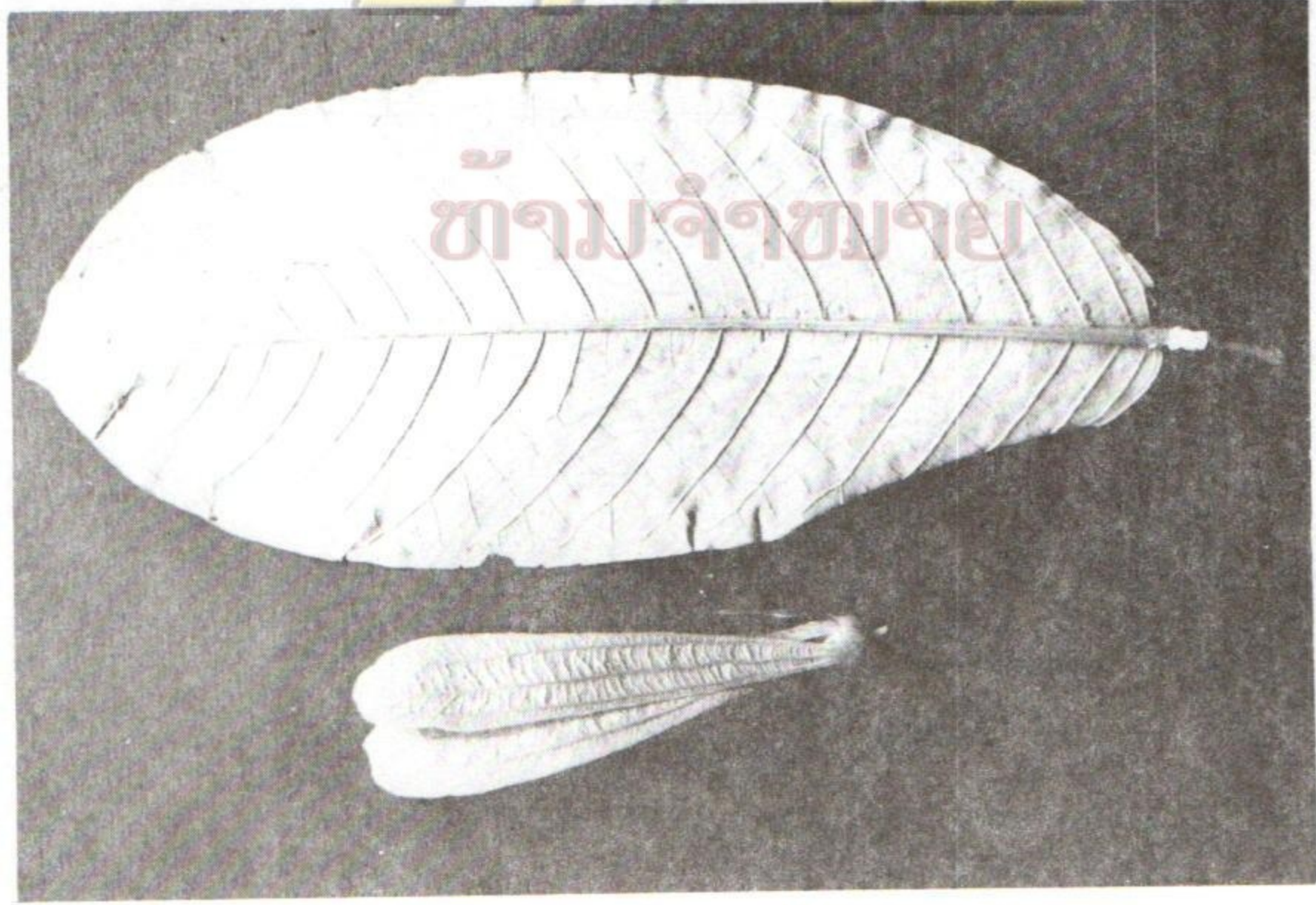
2- ແບບຕານ່າງຂະໜານແບບຂັ້ນໃຕ້

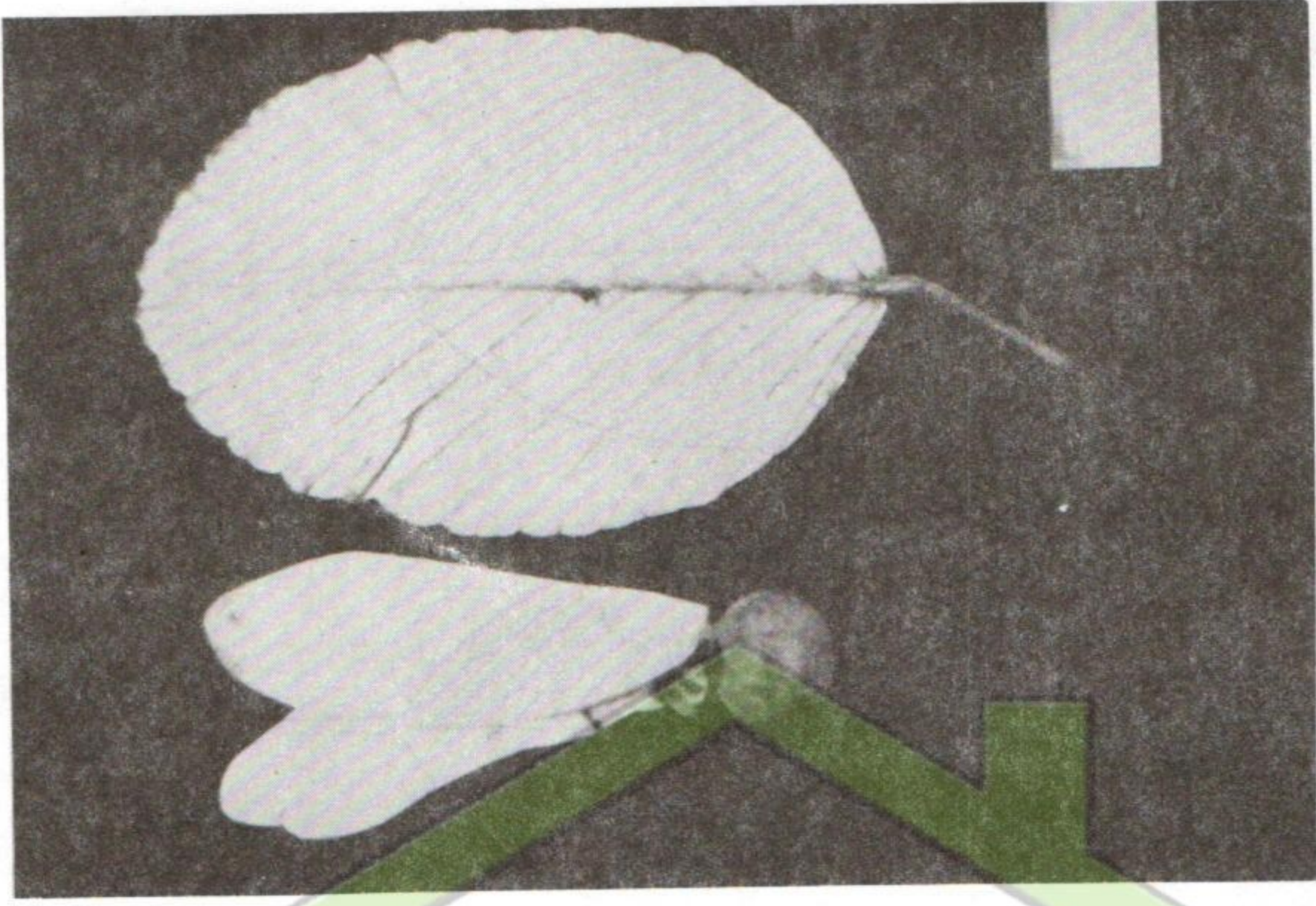
3- ແບບຕານ່າງຂະໜານຖີ່

4 - ແບບ ຕານ່າງຂະໜານຫ່າງ .

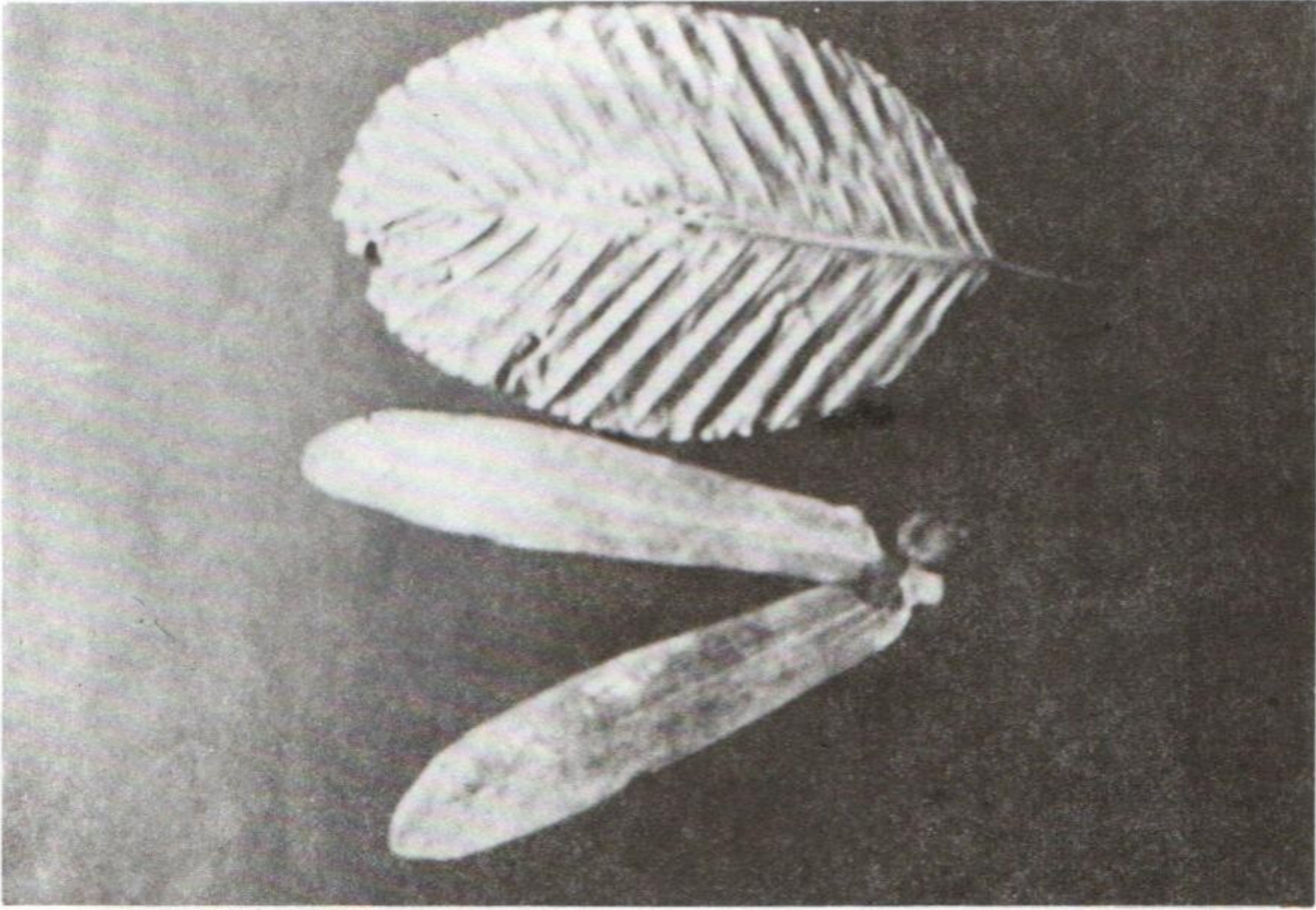
ຮູບ 5 . ໄມ້ບາກ (*A. costata* korth.) : ໃບ ແລະ ໝາກ (x4/5)

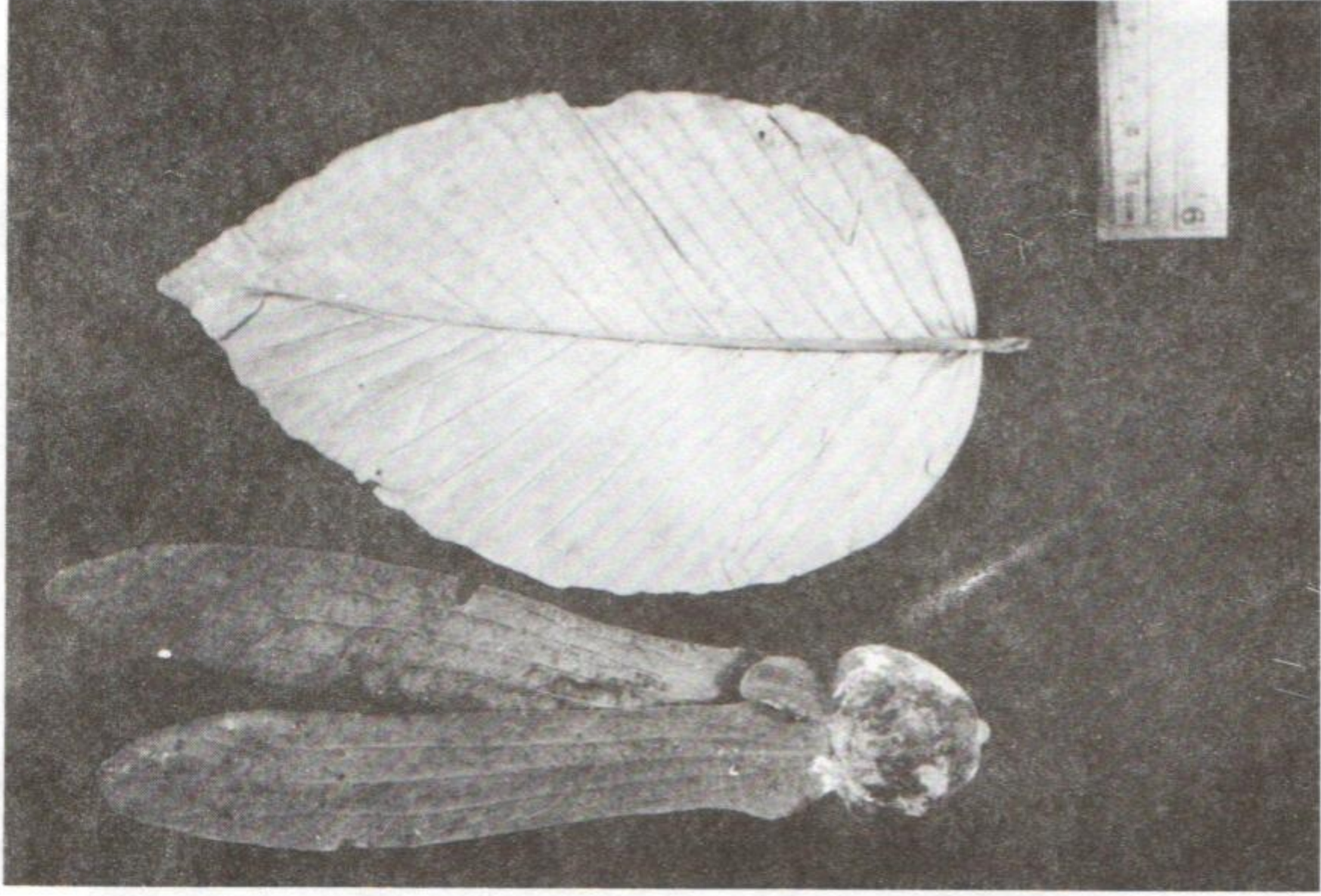
ຮູບ 6. ໄມ້ຊາດ(*D. obtusifolius* Teijm.ex Miq.) : ໃບ ແລະ ໝາກ (x1/2)

24 / VII

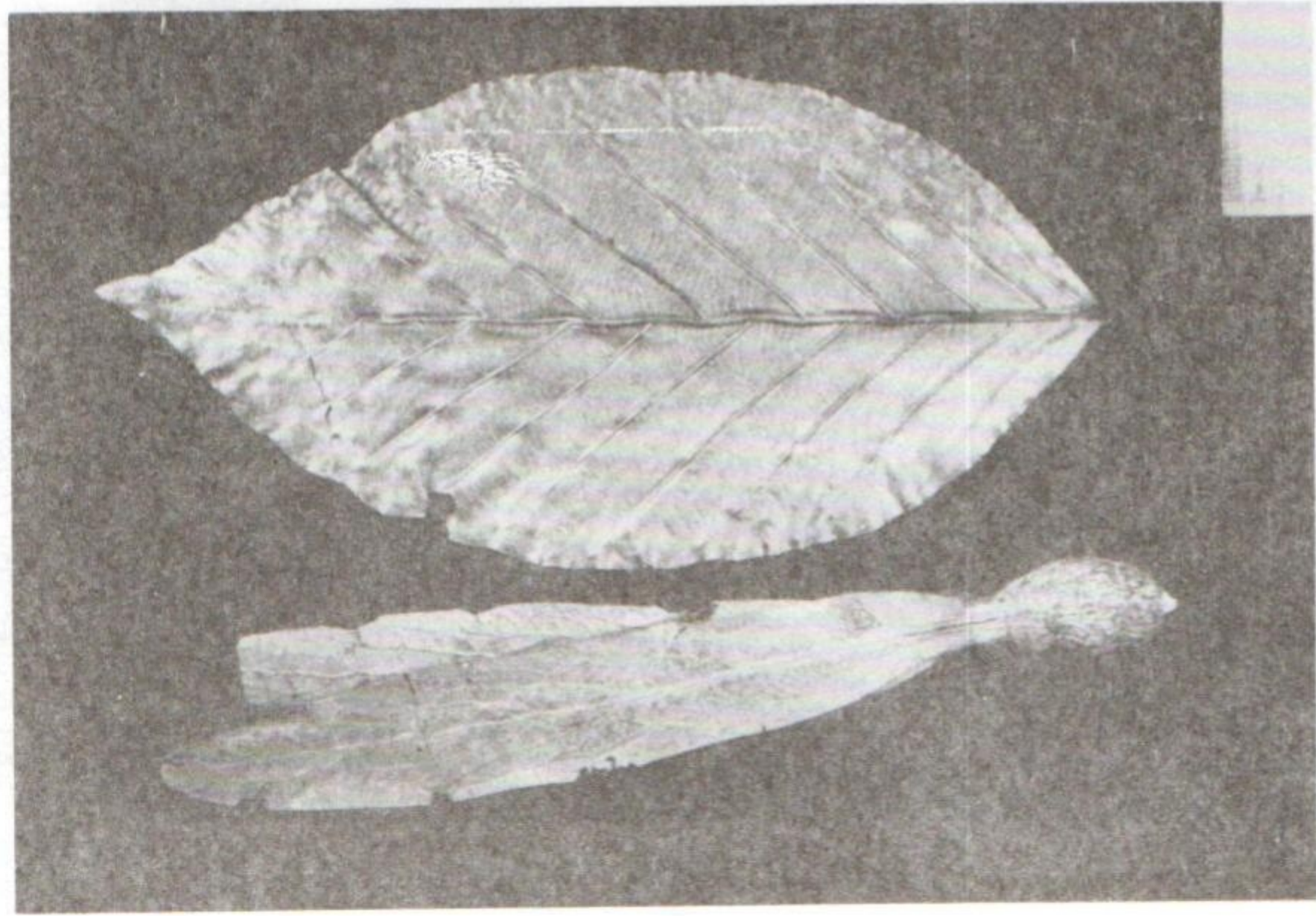
ຫ້າມຈຳໜ່າຍ

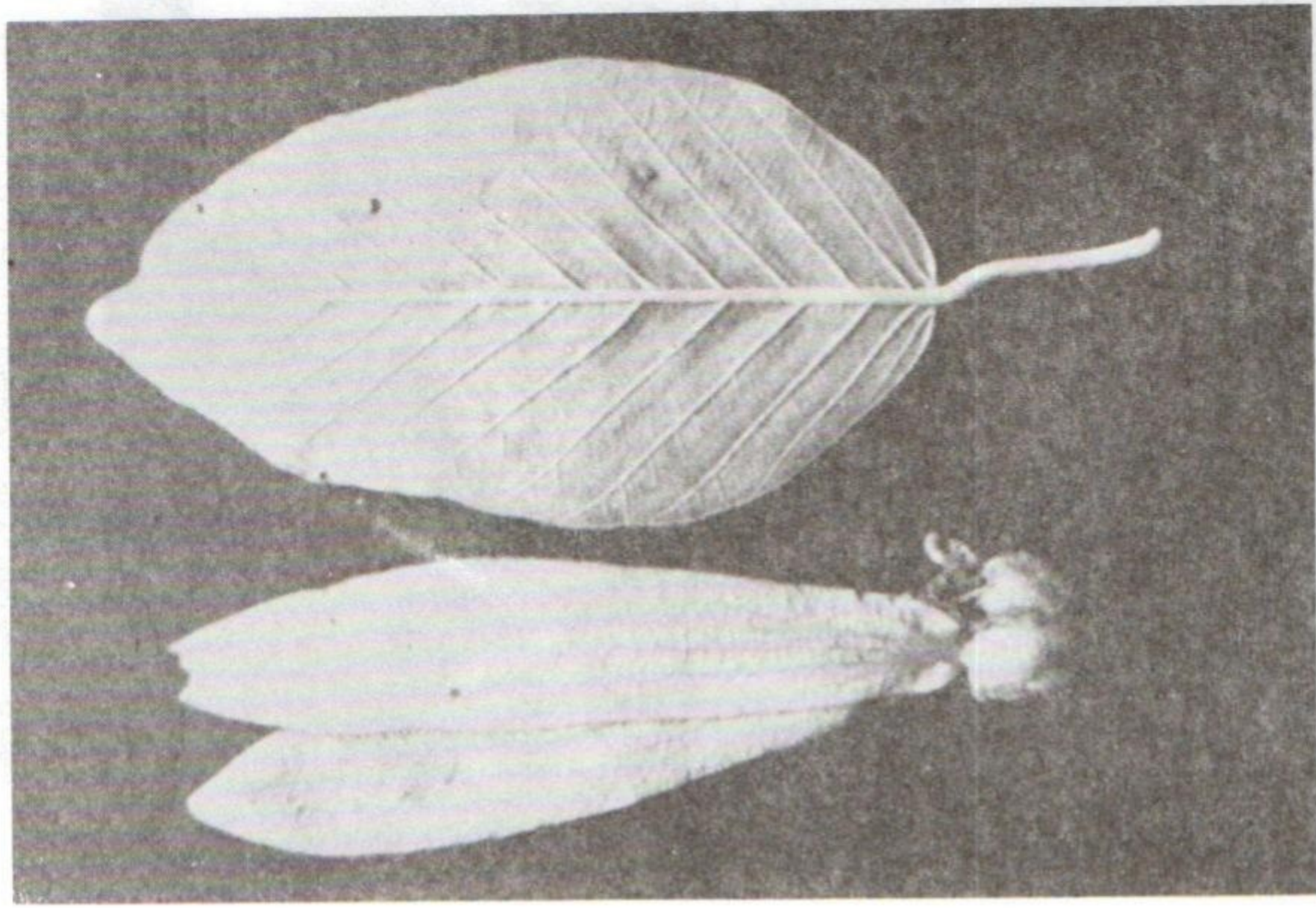
ຮູບ 7. ໄມ້ຍາງດົງ (*D. retusus* Blume): ໃບ ແລະ ໝາກ (x2/5)

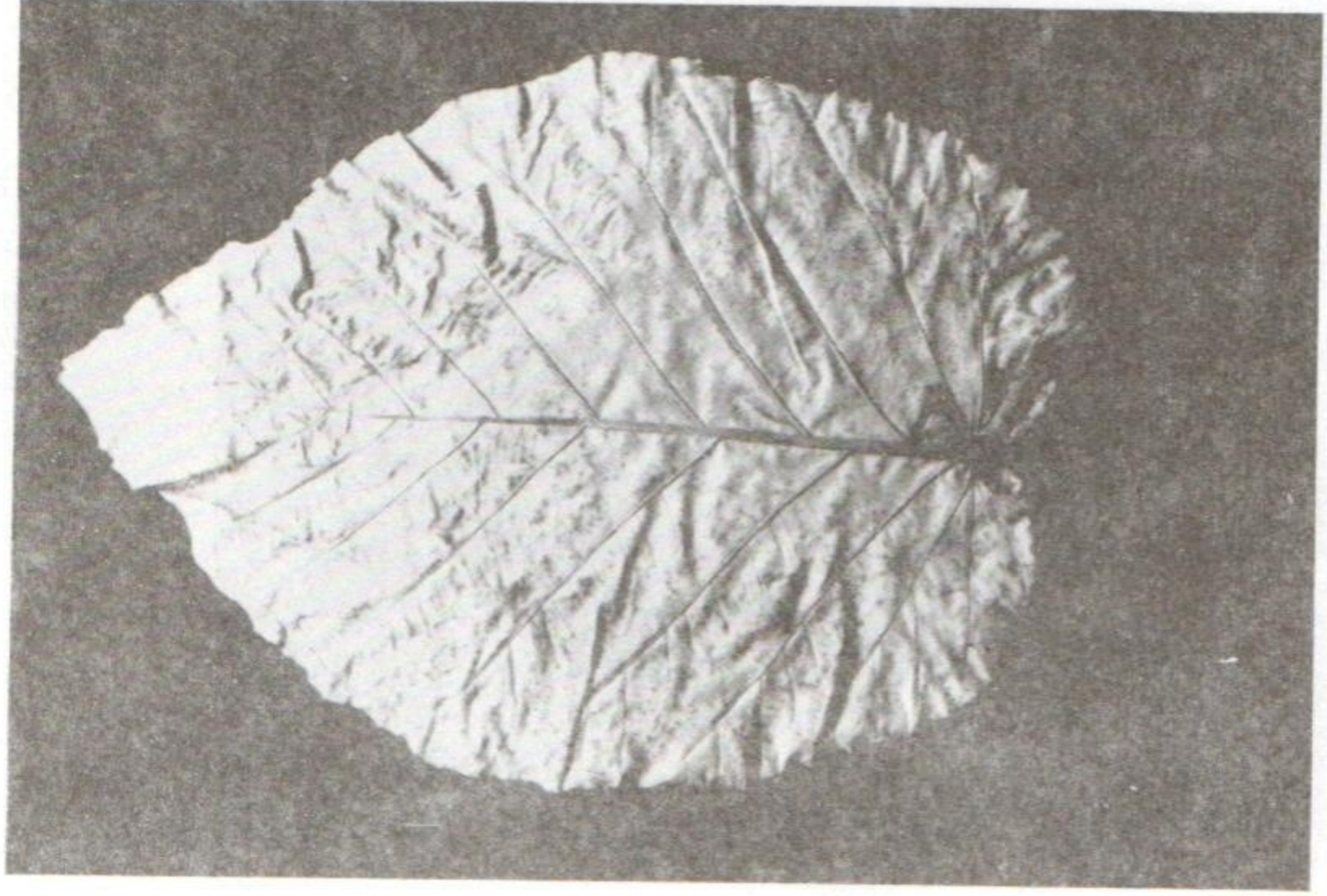
ຮູບ 8. ໄມ້ຍາງກ້ຽງ (*D. hasseltii* Blume): ໃບ ແລະ ໝາກ

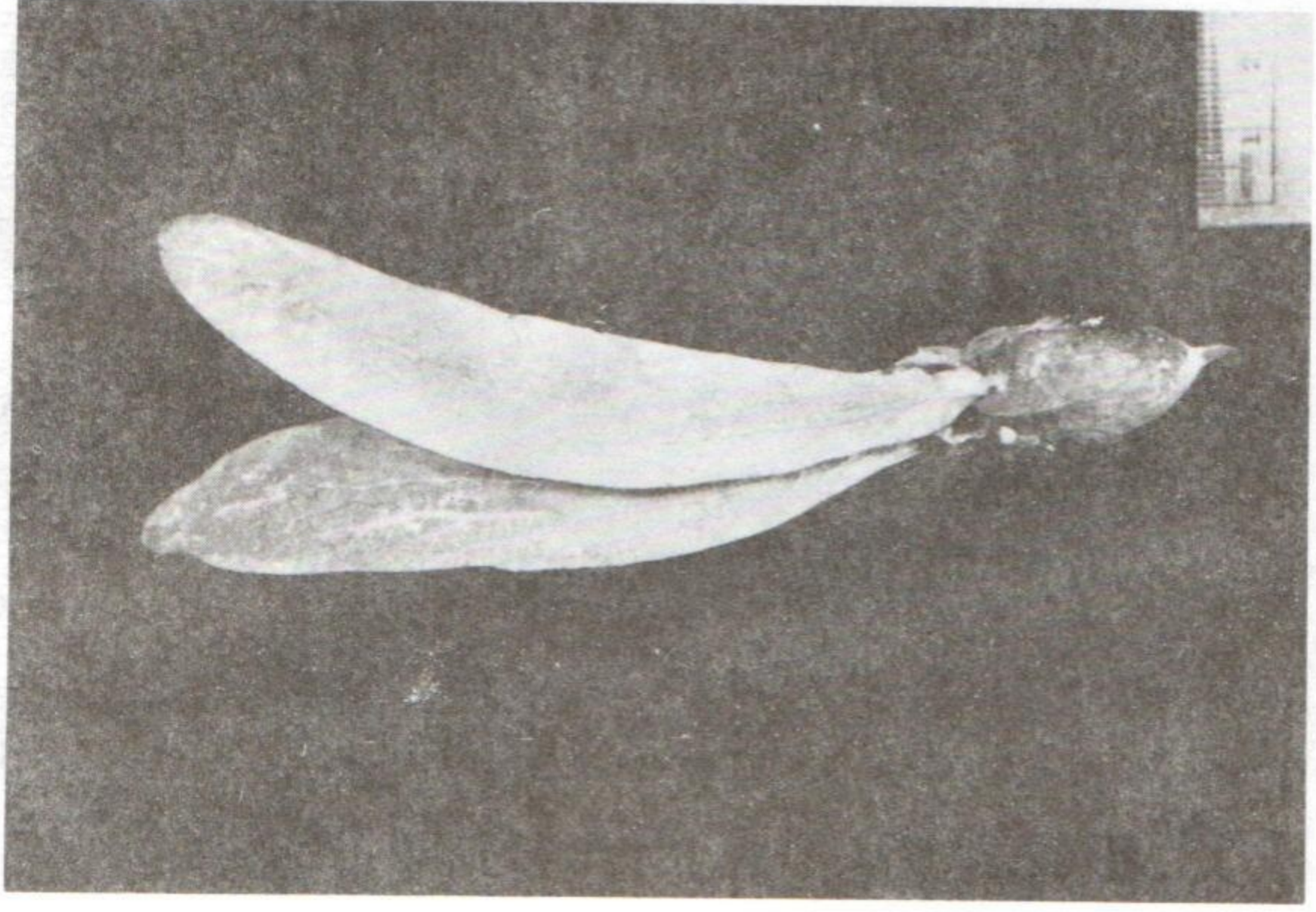
ຮູບ 9. ໄມ້ຍາງແດງ (*D. turbinatus* Gaertner f.): ໃບ ແລະ ໝາກ

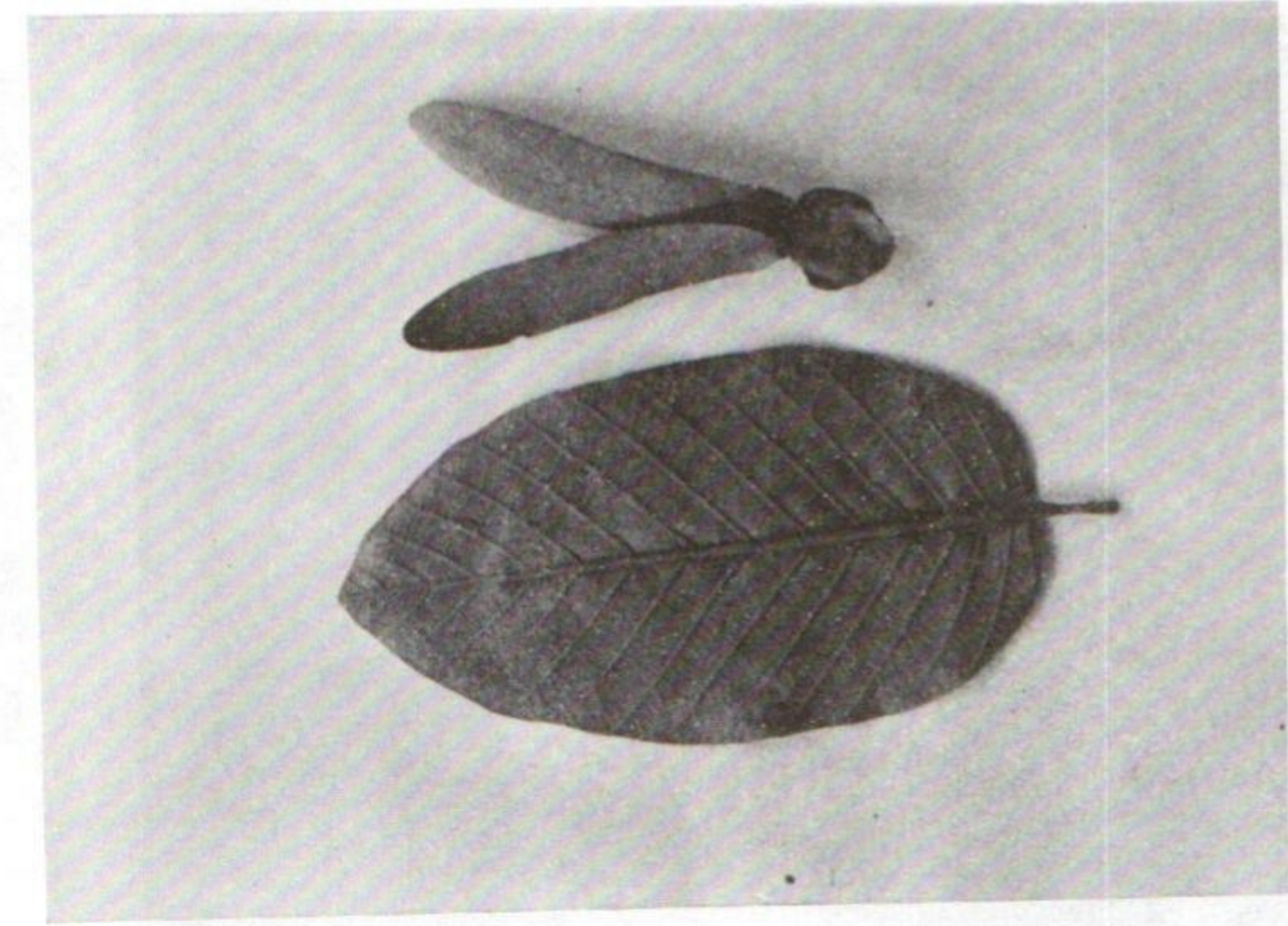
ຮູບ 10. ໄມ້ຍາງແດງ (*D. costatus* Gaertner f.): ໃບ ແລະ ໝາກ (x 9/10)

ຮູບ 11. ໄມ້ກຸງ (*D. tuberculatus* Roxb.): ໃບ (x 4/5)

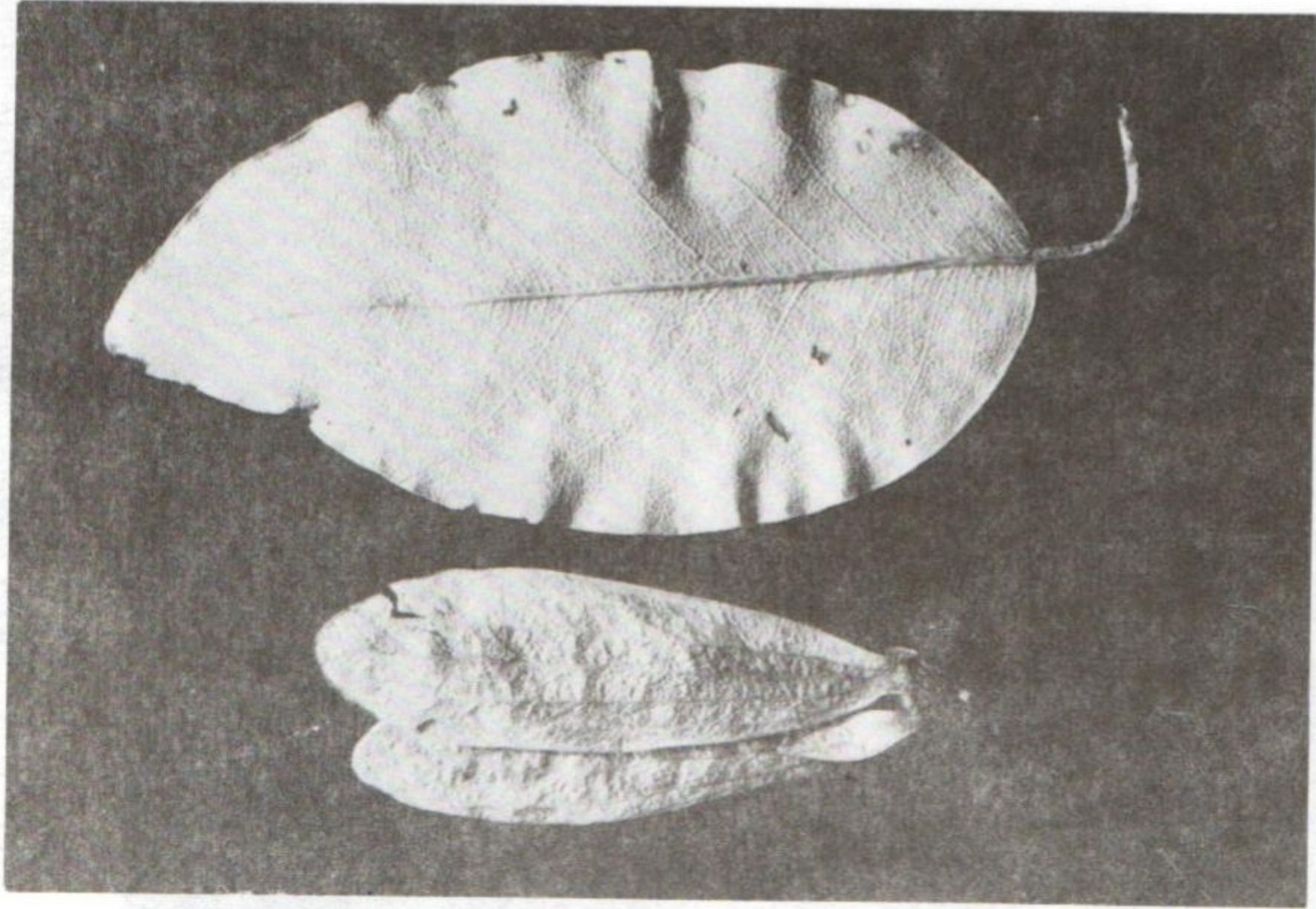
ຮູບ 12. ໄມ້ກຸງ (*D. tuberculatus* Roxb.): ໝາກ

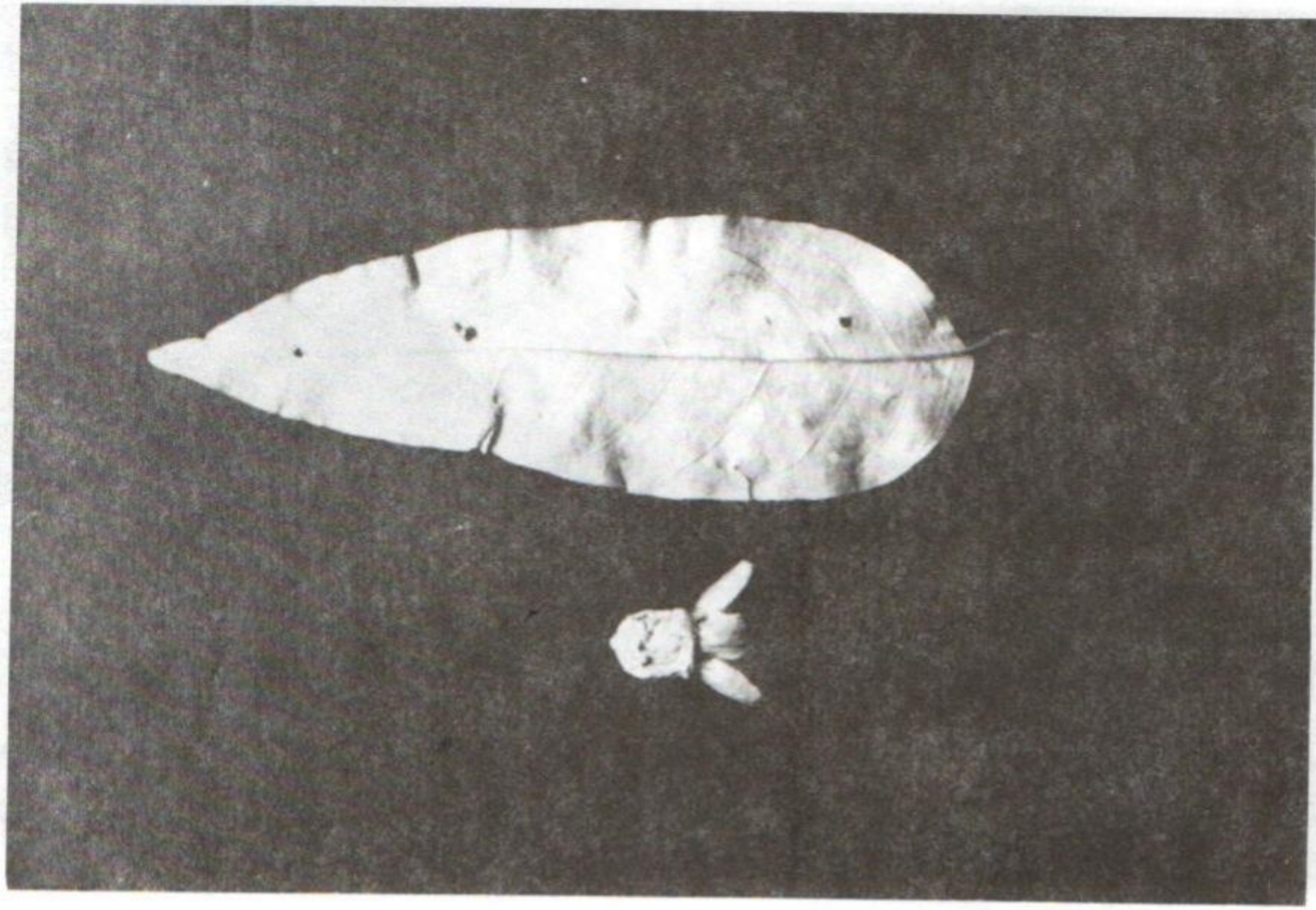
ຮູບ 13. ໄມ້ຍາງຂາວ (*D. alatus* Roxb.ex G.Don): ໃບ ແລະ ໝາກ

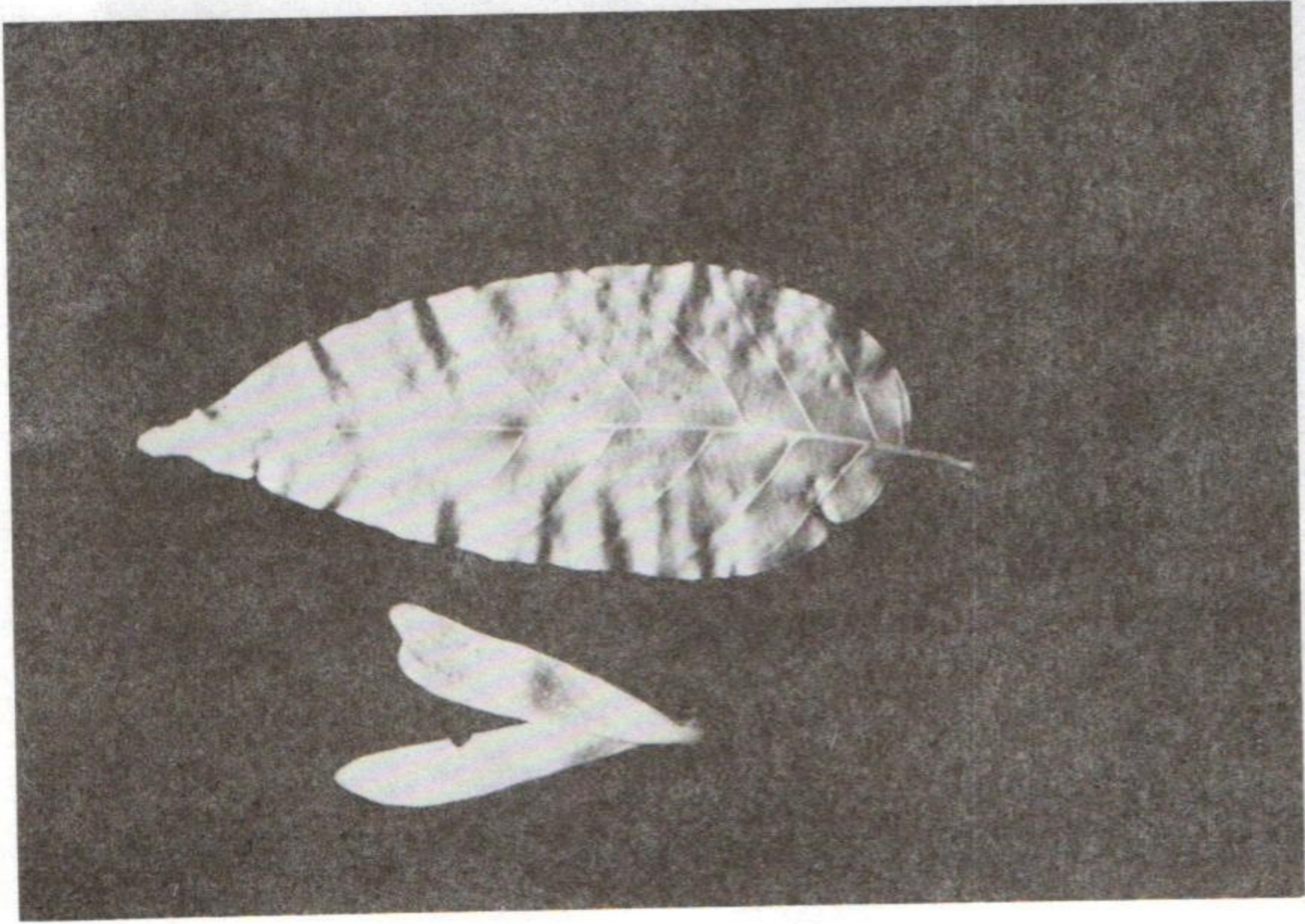
ຮູບ 14. ໄມ້ສະແບງ (*D. intricatus* Dyer): ໃບ ແລະ ໝາກ (x 9/10)

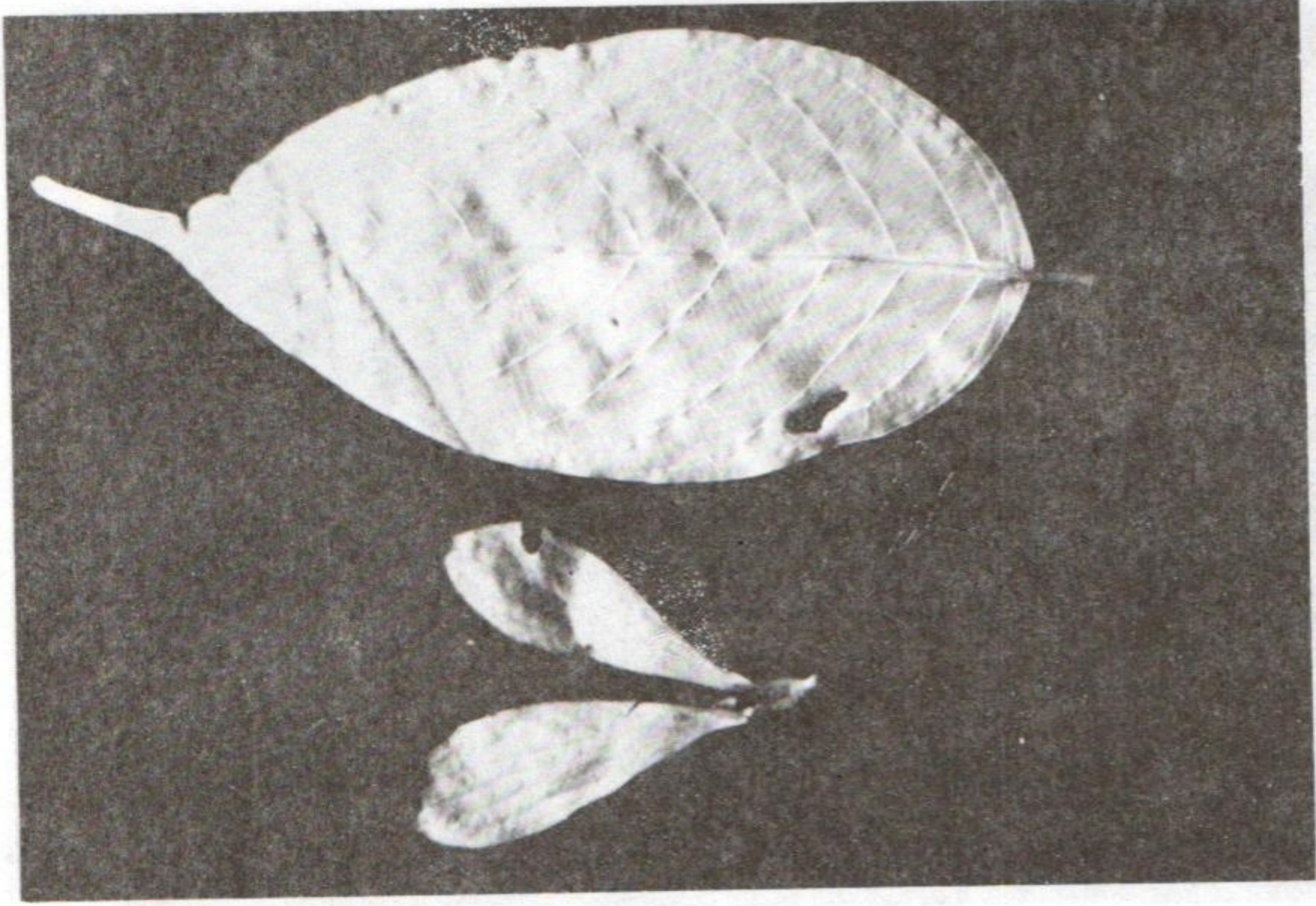
ຮູບ 15. ໄມ້ຊີ (*V. harmandiana* Pierre): ໃບ ແລະ ໝາກ (x 3/2)

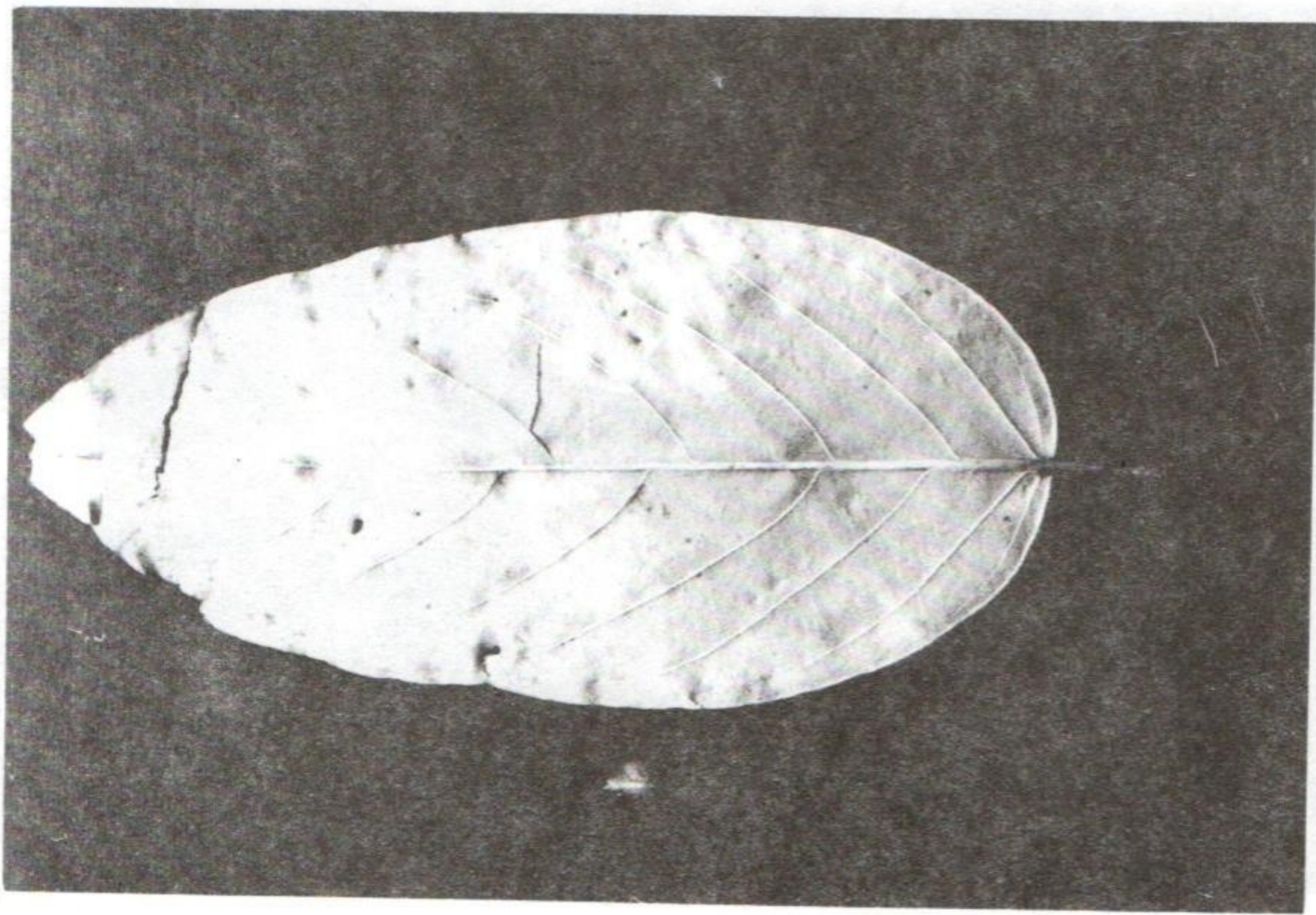
ຮູບ 16. ໄມ້ທະລອກ (*V. philastreana* Pierre): ໃບ ແລະ ໝາກ

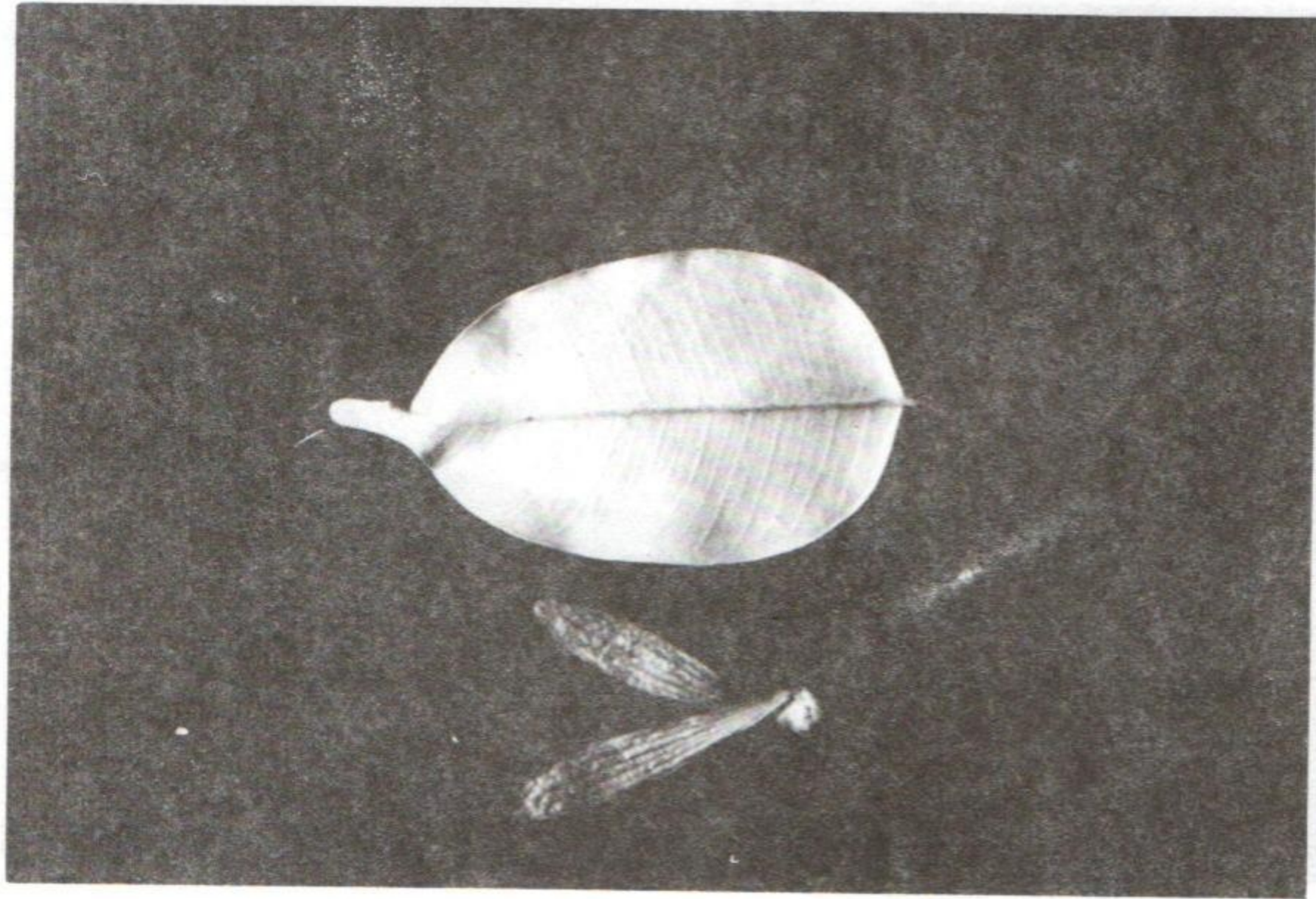
ຮູບ 17. ໄມ້ແຄນເຮືອ (*H. odorata* Roxb.): ໃບ ແລະ ໝາກ (x3/5)

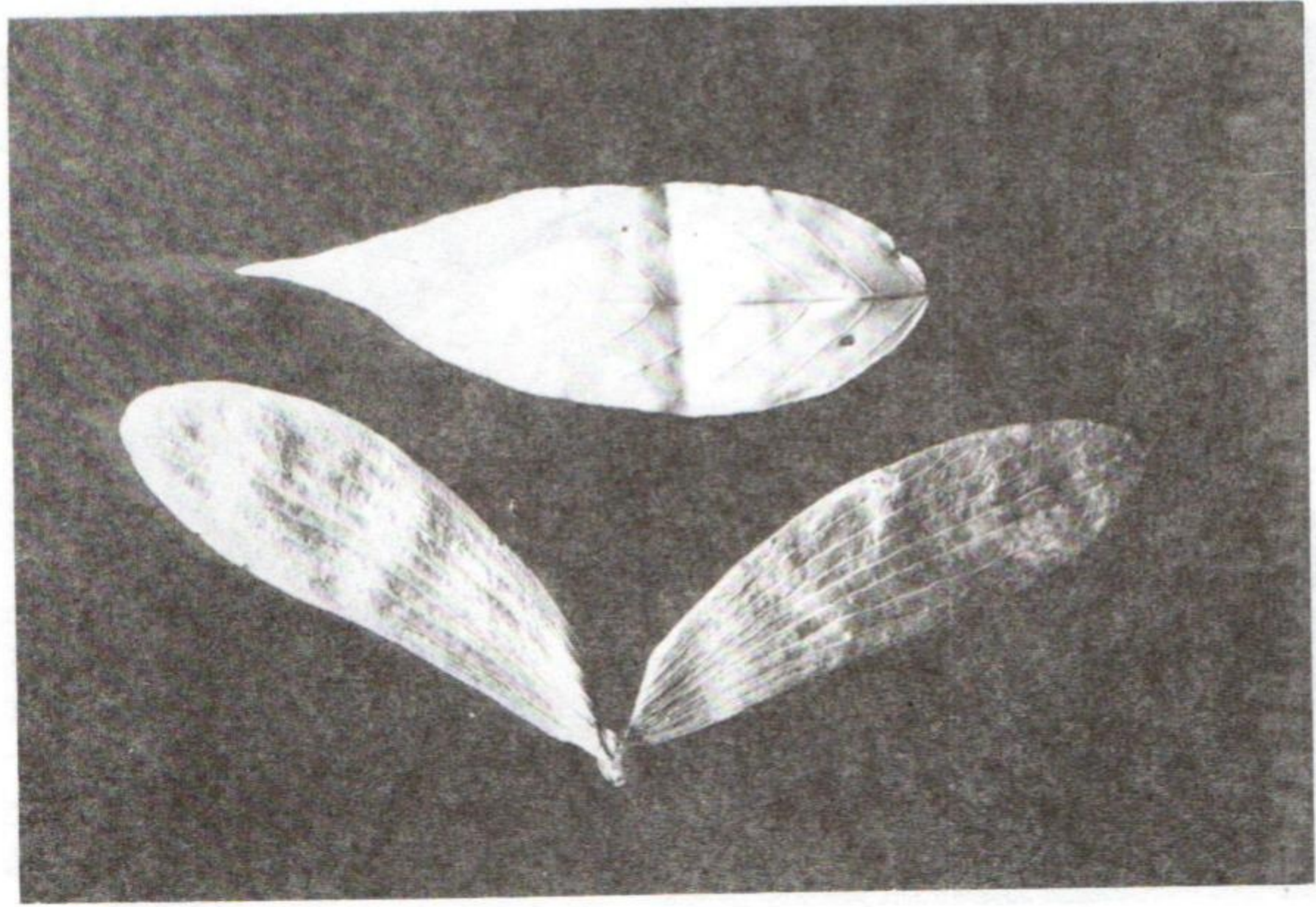
ຮູບ 18. ໄມ້ແຄນຫີນ (*H. ferrea* Pierre): ໃບ ແລະ ໝາກ (x 6/5)

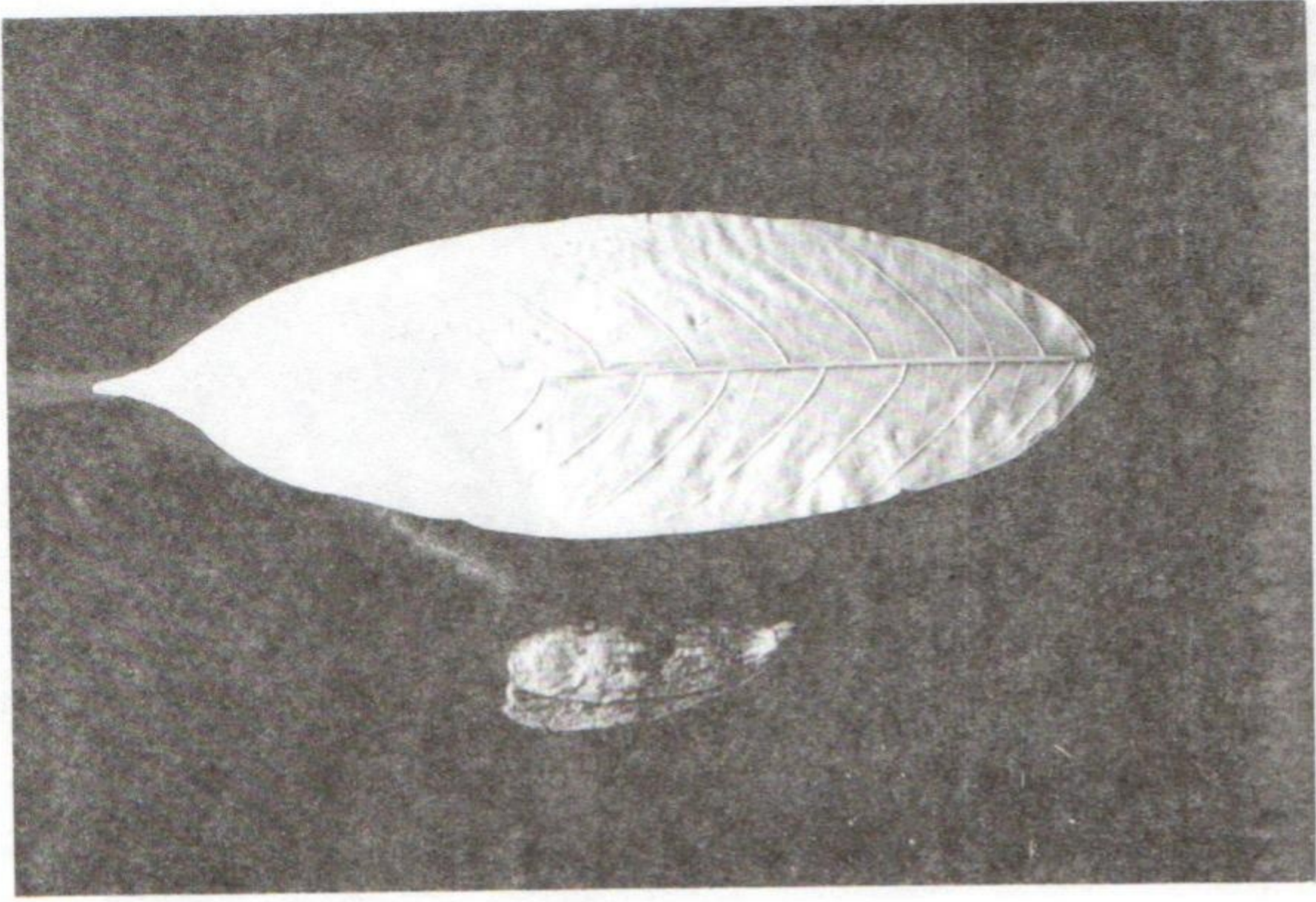
ຮູບ 19. ໄມ ແຄນຊີ (*H. thorellii* Pierre): ໃບ ແລະ ໝາກ (x4/5)

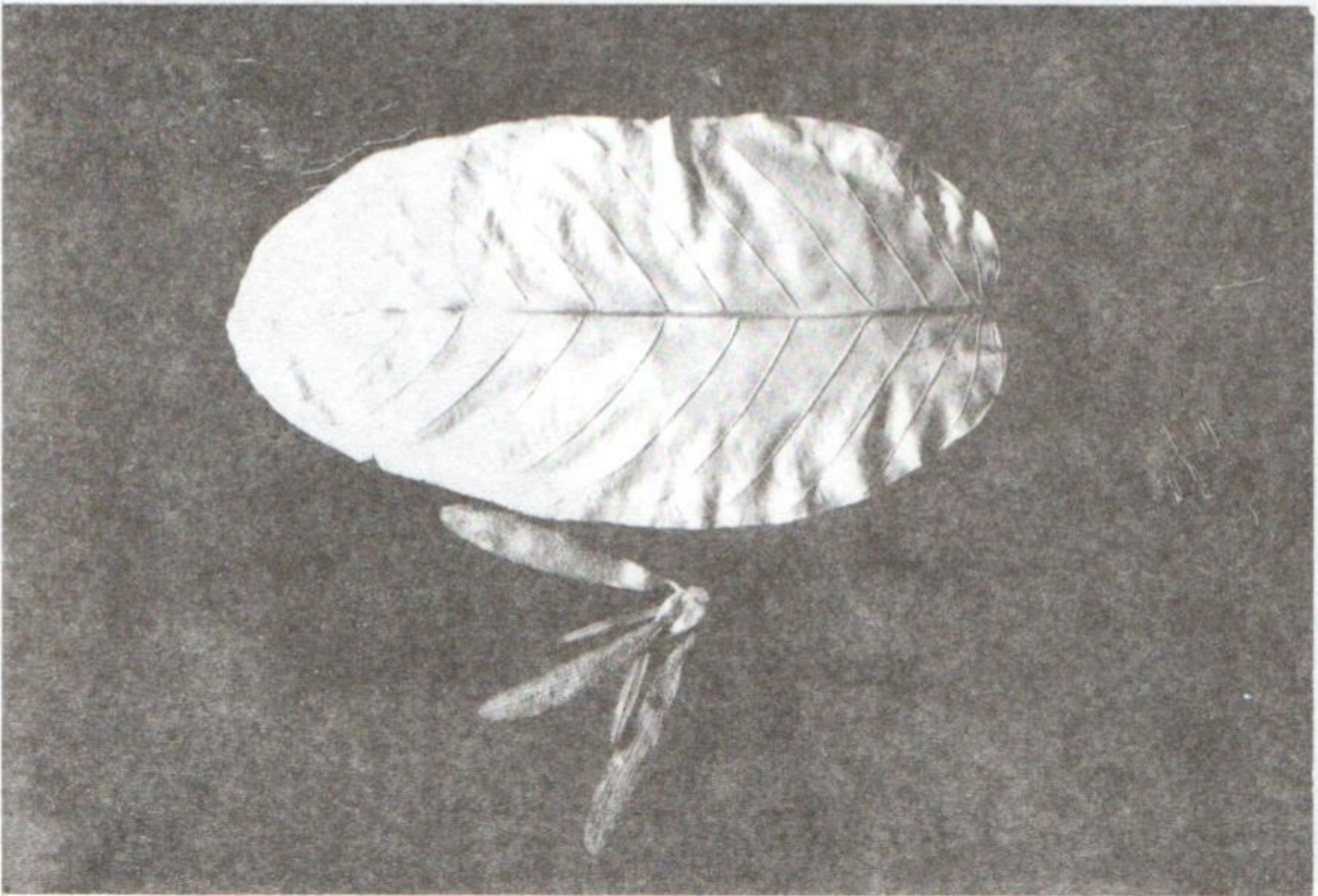
ຮູບ 20. ໄມ້ຫຼ້າເອັນ (*H. pierreii* Hance): ໃບ ແລະ ໝາກ (x 6/5)

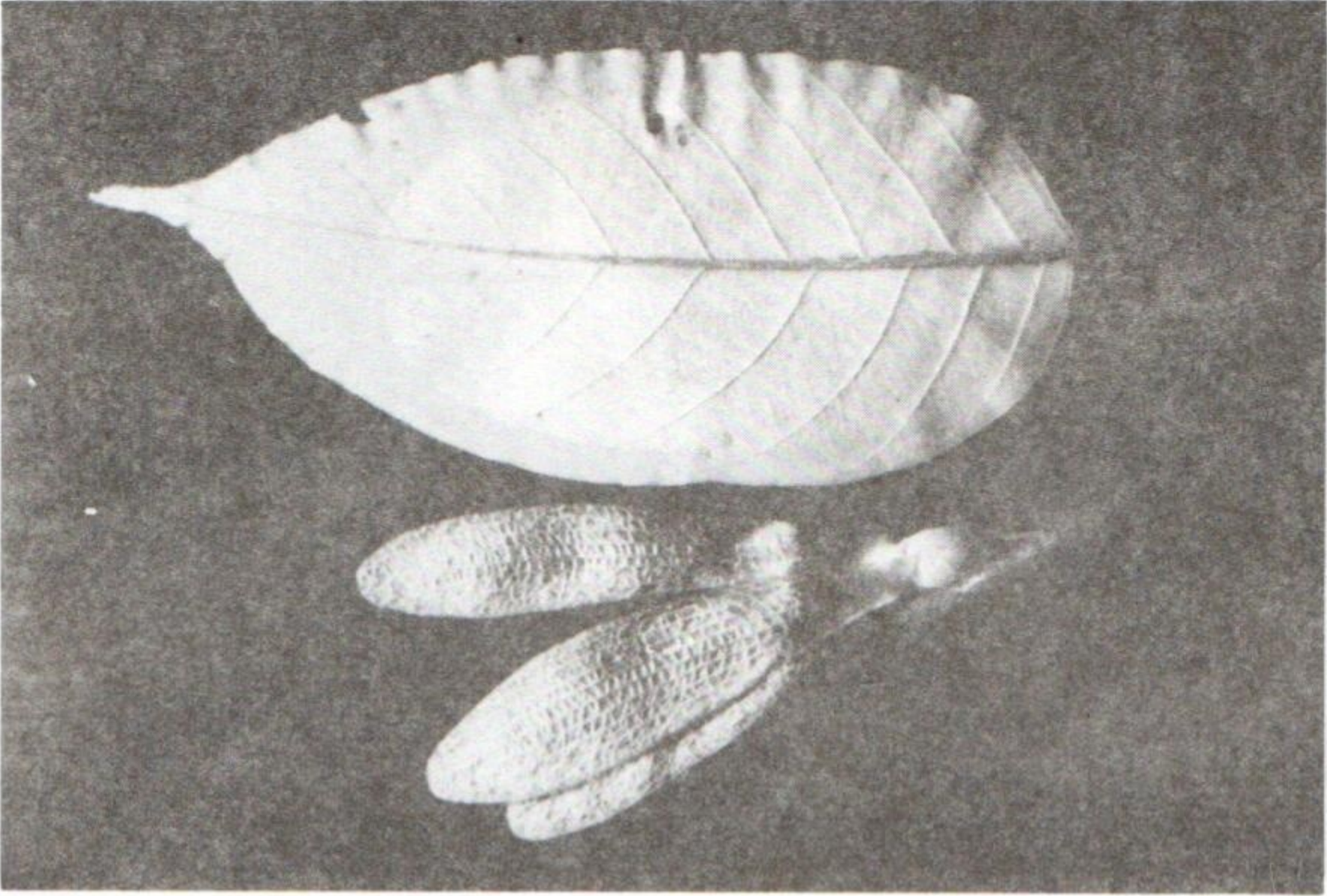
ຮູບ 21. ໄມ້ແຄນຊີ (*H. chinensis* (Merr.) Hand. Mazz.): ໃບ ແລະ ໝາກ (x7/10)

ຮູບ 22. ໄມ້ແຄນຊ້າຍ (*H. recopei* Pierre): ໃບ ແລະ ໝາກ (x1/2)

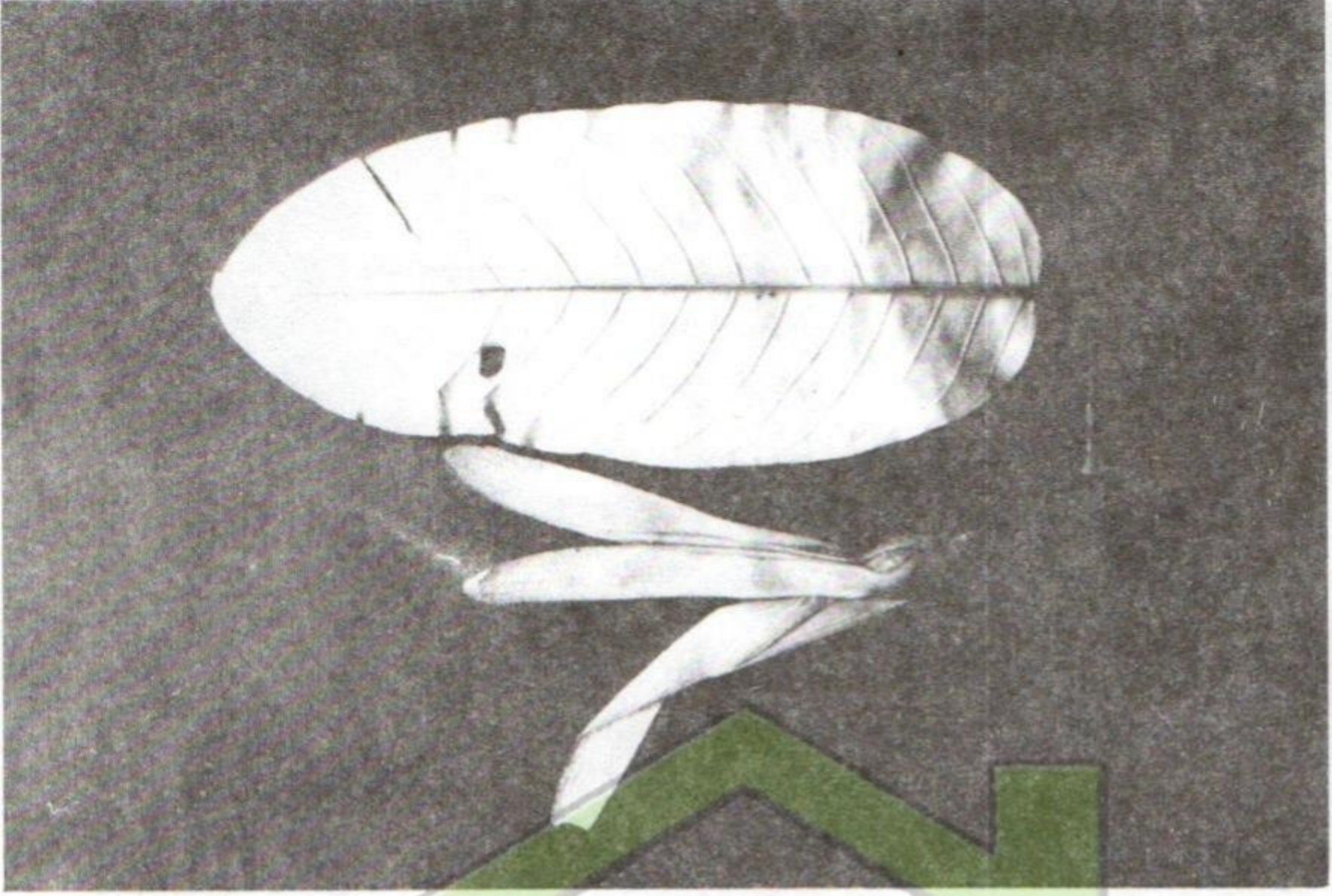
ຮູບ 23. ໄມ້ຈິກ(*S. obtusa* Wall.ex Blume): ໃບ ແລະ ໝາກ (x1/2)

ຮູບ 24. ໄມ້ຊີ້ປ້ອງ (*S. thorelii* Pierre): ໃບ ແລະ ໝາກ

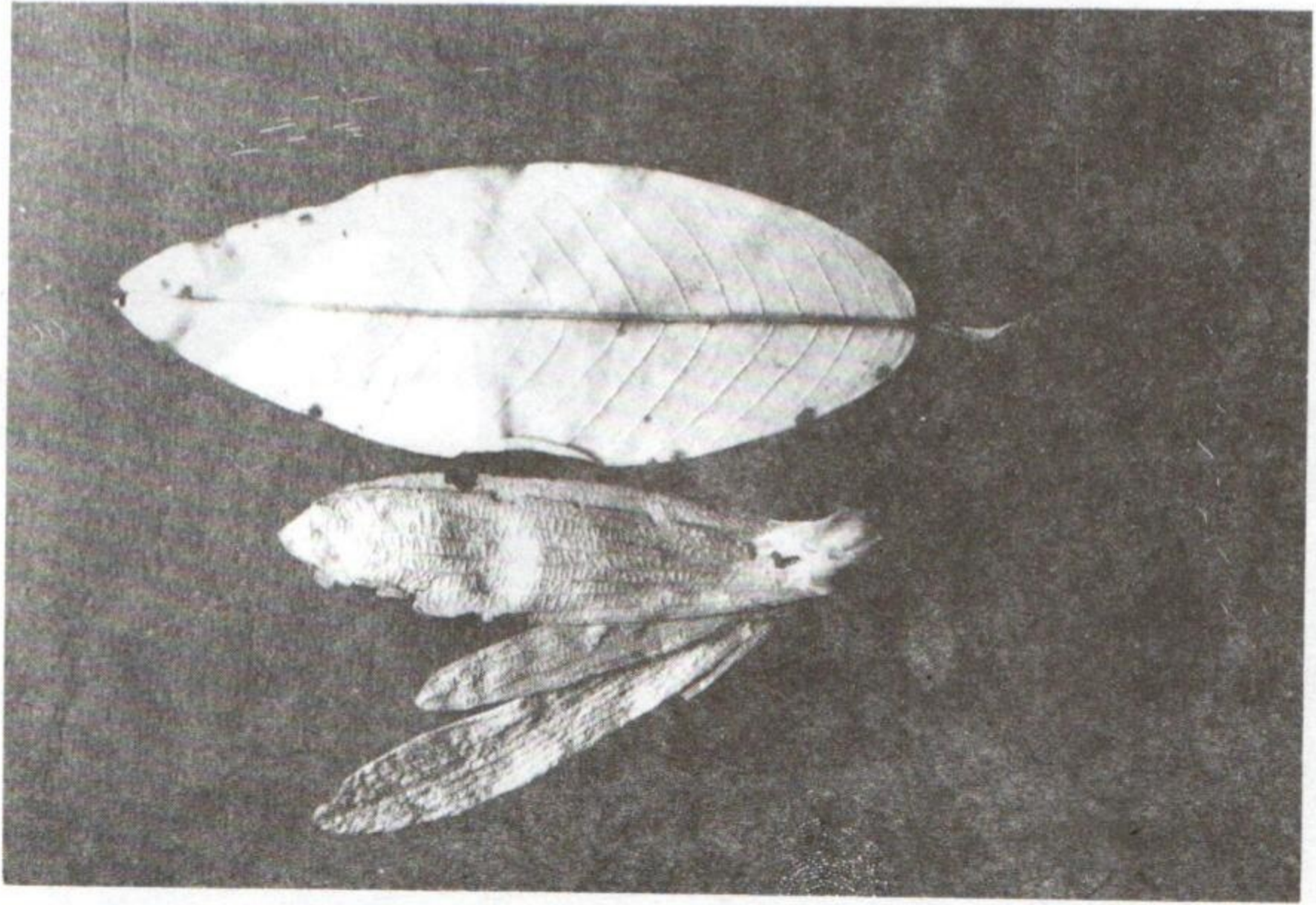
ຮູບ 25. ໄມ້ຮັງ (*S. siamensis* Miq.): ໃບ ແລະ ໝາກ (x1/2)

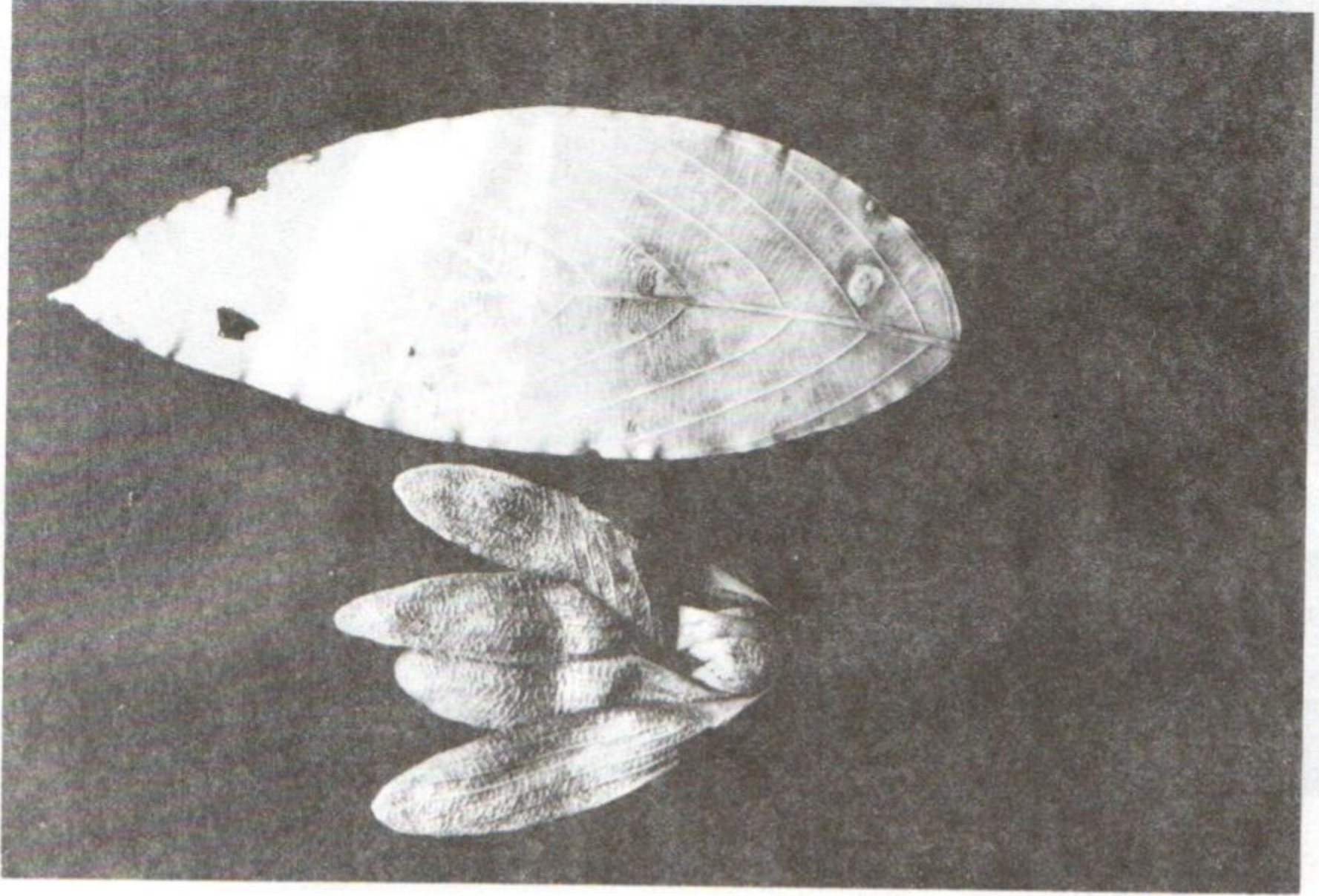
ຮູບ 26. ໄມ້ແຄນຂະຍອມ (*S. roxburghii* G. Don): ໃບ ແລະ ໝາກ

24 / VII

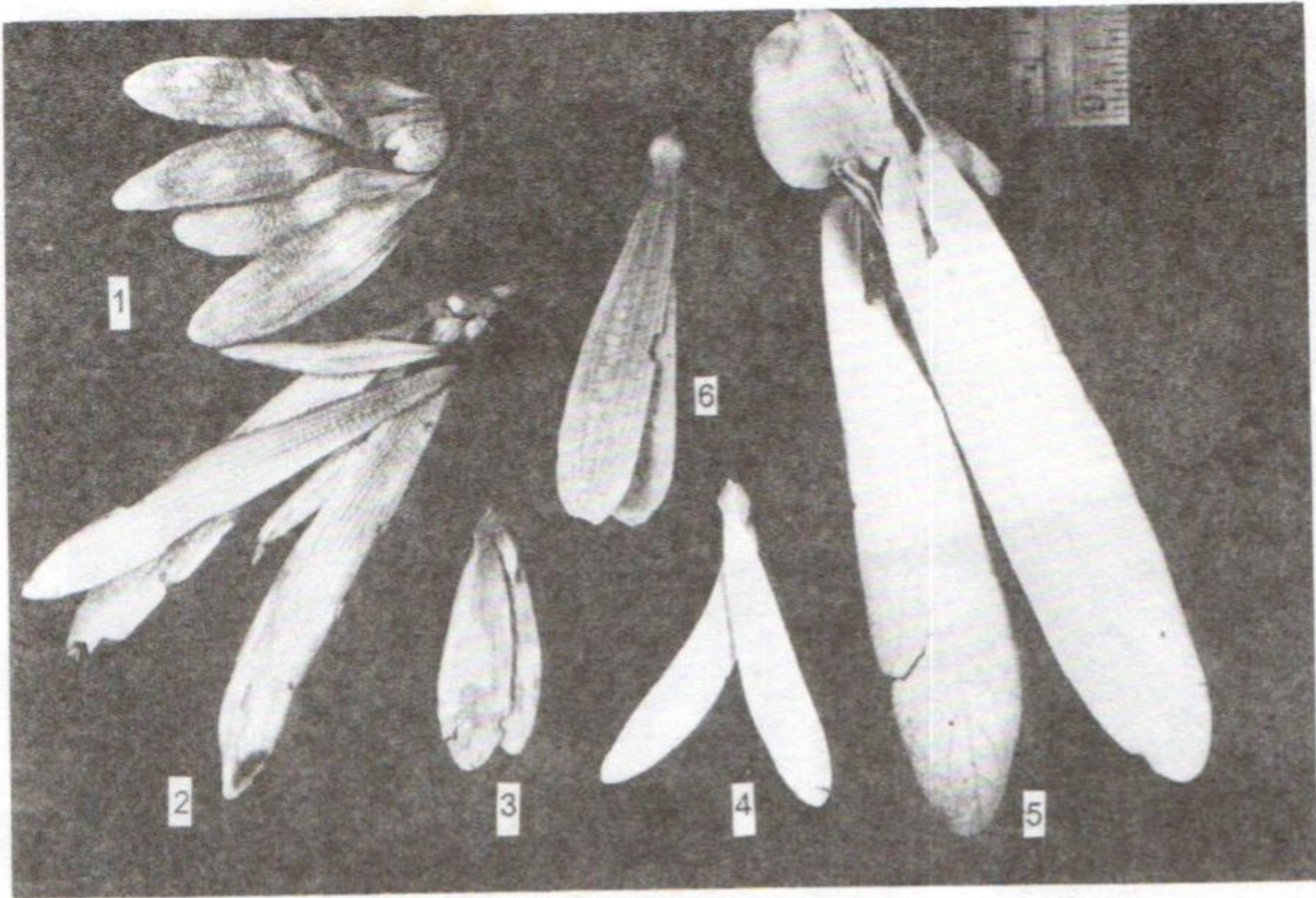
ຫ້າມຈັດການ

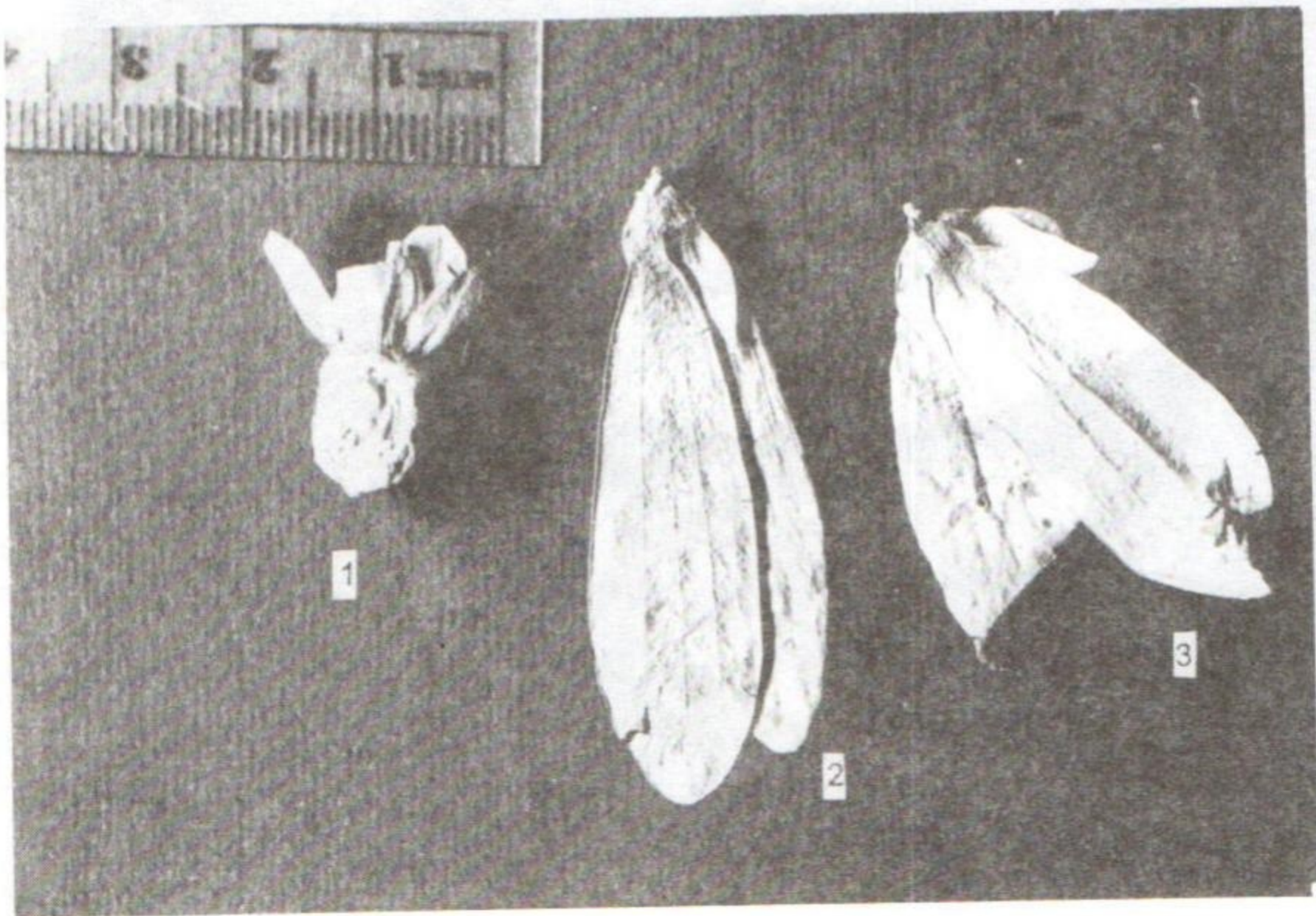
ຮູບ 27. ໄມ້ຄຸ່ນ (*S. henryana* Pierre): ໃບ ແລະ ໝາກ (x9/10)

ຮູບ 28. ໄມ້ຮາວ (*P. stellata* Kurz): ໃບ ແລະ ໝາກ (x4/5)

ຮູບ 29. ສົມທຽບໝາກ ຂອງ ສະກຸນຕ່າງໆ ຂອງ ພືດຕະກູນໄມ້ຍາງ: 1-ສະກຸນໄມ້ຮາວ(*Parashorea*); 2-ສະກຸນໄມ້ຮັງ (*Shorea*); 3-ສະກຸນໄມ້ຊີ (*Vatica*); 4-ສະກຸນໄມ້ແຄນ(*Hopea*); 5-ສະກຸນໄມ້ຍາງ (*Dipterocarpus*); 6-ສະກຸນໄມ້ບາກ(*Anisoptera*) (x3/5).

ຮູບ 30. ສົມທຽບໝາກ ຂອງ 3 ຊະນິດ ໃນສະກຸນໄມ້ຊີ (*Vatica*): 1-ໄມ້ທະລອກ (*V. philastreana*); 2-ໄມ້ຊີ (*V. harmandiana*); 3-ໄມ້ຈິກດົງ (*V. odorata*) (x7/5)

ເອກກະສານອ້າງອີງ

- 1 - Mc COMBE, B. & KRIEG, W. 1977. Properties of laotian timber species. Direction of Forestry, LAOS.
- 2 - PAQUET, J. , ZACHARCZYK, T. & SOUVANNAMETHY, S. 1971. Dipterocarpacees : p. 33-64. Direction générale des Eaux et Forêts du LAOS, Service d'Inventaire forestier, Vientiane.
- 3 - PHENGKLAI C. et al. ໄມ້ທີ່ມີຄ່າທາງເສດຖະກິດຂອງໄທ, T1. Thai Forestry Sector, Bangkok.
- 4 - PHOUPHATHAPHONG, L. et al. 1987: ສະໝຸນໄພໄທ, T5. Thai Forestry Sector, Bangkok.
- 5 - SMITINAND, T. 1954. Identification keys to Genera and Species of Dipterocarpaceae of Thailand. Thai Forest Bull. 1 Bangkok.
- 6 - SMITINAND, T. 1980. Thai plants names. Royal Forest department of Thailand, Bangkok.
- 7 - SMITINAND, T. , VIDAL, J.E. & Pham Hoang Hô 1990. Flore du Cambodge, du Laos et du Viêtname. Dipterocarpaceae . Museum National d'Histoire Naturelle, Paris.

ປະເທດລາວ ແມ່ນໜຶ່ງໃນບັນດາປະເທດທີ່ມີພືດຢ່າງອຸດົມສົມບູນ, ສະເພາະແຕ່ພືດເສດຖະກິດ ກໍ່ມີຄວາມຫລາກຫລາຍພໍສົມຄວນ, ຫລາກຫລາຍທາງດ້ານຕະກູນ ແລະ ທາງດ້ານຊະນິດໄມ້. ພືດຕະກູນ ໄມ້ຍາງກໍ່ເປັນໜຶ່ງ ໃນຕະກູນສໍາຄັນໆທາງດ້ານນີ້. ປະຊາຊົນເຮົາ ຊົນເຄີຍ ແລະ ນໍາໃຊ້ໄມ້ໃນຕະກູນນີ້ມາຕະຫລອດຫລາຍເຊັ່ນຄົນແລ້ວ, ແຕ່ຊື່ທີ່ໃຊ້ເອີ້ນຕົ້ນໄມ້ ຢູ່ທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆນັ້ນ ຍັງມີຄວາມສັບສົນບໍ່ຫນ້ອຍ: ບາງຊະນິດດຽວກັນ ອາດມີຊື່ຕ່າງກັນ ແລະ ບາງຊະນິດທີ່ຕ່າງກັນ ອາດມີຊື່ຄືກັນ. ທາງດ້ານພູມສາດ ມີບາງຊະນິດເກີດສະເພາະໃນເຂດ ພູມອາກາດພິເສດທີ່ແນ່ນອນ, ບາງຊະນິດພັດເກີດທົ່ວໆໄປ. ພືດຕະກູນໄມ້ຍາງນີ້ ນອກຈາກຈະເປັນຕະກູນສໍາຄັນທັງດ້ານເສດຖະກິດ ຢູ່ ປະເທດລາວແລ້ວ, ຍັງເປັນພືດເສດຖະກິດສໍາຄັນໃນບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງໃນແຖບເອເຊັຍຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ອີກ, ເຊັ່ນປະເທດມ່ຽນມ້າ, ໄທ, ກໍາປູເຈັຍ, ວຽດນາມ, ມາເລເຊັຍ, ອິນໂດເນເຊັຍ ລາວ.

ໄດ້ຮັບການສັນບສນູນ ດ້ານການຜັນຂະຫຍາຍ, ການແປ
ແລະ ການພິມ ຈາກ ກະຊວງການຕ່າງປະເທດຝຣັ່ງ
ແລະ ສະຖານຫຼຸດຝຣັ່ງ ປະຈໍາລາວ